

URZĄD STATYSTYCZNY W OPOLU

RYNEK PRACY W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM W 2010 R.

Opracowanie publikacji pod kierownictwem:

Przewodniczącego Komitetu Redakcyjnego EWY SZKIC-CZECH

Redakcja merytoryczna:

Pracownicy Opolskiego Ośrodka Badań Regionalnych oraz Wydziału Badań Ankietowych

Grafika i skład komputerowy:

Jolanta Bardoń

Przy publikowaniu danych US – prosimy o podanie źródła

Publikacja dostępna w Internecie: www.stat.gov.pl

Druk: Urząd Statystyczny we Wrocławiu
                 Wydział Poligrafii w Legnicy
                 Nakład: 60 egz.   Format: B5

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

Kreska	(–)	– zjawisko nie wystąpiło.
Kropka	(.)	– zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak	*	– oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych.
Znak	(x)	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak	( )	– oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.
Znak	(#)	– oznacza, że dane nie mogą być publikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
„W tym”		– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

tys.	=	tysiąc
zł	=	złoty
r.	=	rok
cd.	=	ciąg dalszy
dok.	=	dokończenie
nr (NR)	=	numer
poz.	=	pozycja
pkt	=	punkt
tabl.	=	tablica
m. in.	=	między innymi
np.	=	na przykład
tj.	=	to jest
Dz. U.	=	Dziennik Ustaw
PKD	=	Polska Klasyfikacja Działalności

*Statystycy opolscy dedykują to opracowanie
swojemu województwu pozostając z nadzieją,
że w ten sposób służą jego dalszemu rozwojowi.*

*The Opolean statisticians dedicate this
elaboration to their voivodship with the hope that
this way they serve its further development.*

PRZEDMOWA

Publikacja „*Rynek pracy w województwie opolskim w 2010 r.*” stanowi kontynuację wydawanego corocznie opracowania podejmującego problematykę zatrudnienia, bezrobocia, wynagrodzeń oraz warunków pracy.

Prezentowane w tablicach dane za lata 2009–2010 oraz wybrane aspekty w porównaniu z rokiem 2005 zgrupowane zostały w następujących obszarach tematycznych i przekrojach terytorialnych:

- pracujący – według płci, sektorów, form własności, sekcji PKD, podregionów, powiatów i gmin;
- popyt na pracę – według zawodów, sektorów własności i sekcji PKD;
- bezrobotni zarejestrowani w powiatowych urzędach pracy – według płci, wieku, poziomu wykształcenia, stażu pracy, czasu pozostawania bez pracy, podregionów, powiatów i gmin;
- przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto – według sektorów własności, sekcji PKD, podregionów i powiatów;
- aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej obejmująca pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo;
- warunki pracy – zagrożenia, wypadki przy pracy, poszkodowani według sektorów własności, sekcji PKD, podregionów i powiatów.

Część tabelaryczną publikacji poprzedza komentarz analityczny, wzbogacony o ilustracje graficzne, akcentujące wybrane zjawiska na wykresach i kartogramach.

Zawarte w opracowaniu uwagi ogólne i metodyczne wyjaśniają czytelnikowi znaczenie pojęć i definicji z zakresu rynku pracy.

Publikacja, począwszy od edycji z 2006 r., dostępna jest również w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu <http://www.stat.gov.pl/opole>.

Polecając Państwu niniejszą publikację wyrażam nadzieję, że zawarte w niej informacje stanowią kompendium wiedzy o lokalnym rynku pracy i spełnią oczekiwania szerokiego grona odbiorców, będą podstawą do prowadzenia analiz oraz okażą się pomocne w podejmowaniu decyzji ważnych dla rozwoju regionu.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Opolu

Ewa Szkic-Czech

Ewa Szkic-Czech

PREFACE

The elaboration, entitled „The labour market of the Opolskie Voivodship in 2010”, is a continuation of the study, being published every year, which takes on the issues of employment, unemployment, wages and salaries as well as working conditions.

Data for the years 2009 – 2010 and selected aspects in comparison with those of the year 2005, presented in tables, were grouped in the following thematic areas and territorial divisions:

- *employed persons – by sex, sectors, forms of ownership, PKD sections, subregions, powiats and gminas;*
- *demand for labour – by particular occupations, ownership sectors and PKD sections;*
- *unemployed persons registered in the powiat labour offices – by sex, age, educational level, work seniority, duration of unemployment, subregions, powiats and gminas;*
- *average monthly gross wages and salaries – by ownership sectors, PKD sections, subregions and powiats;*
- *economic activity of the population part aged 15 and more, including employed, unemployed and economically inactive persons;*
- *working conditions – hazards, accidents at work, injured persons – by ownership sectors, PKD sections, subregions and powiats.*

The tabular part of the study is preceded by analytical commentary, enriched with graphic illustrations by which selected phenomena in graphs and cartograms are emphasized.

The general and methodological comments included in the publication explain to the reader the meaning of concepts and definitions within the scope of the labour market.

Since the edition of 2006, the study has also been available in electronic version on the website of the Office <http://www.stat.gov.pl/opole>.

Recommending this publication, it is my hope that its content constitutes a compendium of knowledge about the local labour market which will satisfy the needs of a wide group of users of statistical information as well as will be the basis for analysis and helpful in making important decisions for the development of the Opolean region.

D i r e c t o r

of the Statistical Office in Opole

Ewa Szkic-Czech

Ewa Szkic-Czech

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Tabl. Table	Str. Page
Uwagi ogólne ..... <i>General notes</i>	x	9
Uwagi metodyczne ..... <i>Methodological notes</i>	x	12
Wprowadzenie ..... <i>Introduction</i>	x	23
Uwagi analityczne ..... <i>Analytic comments</i>	x	26
Podsumowanie ..... <i>Summary</i>	x	82
TABLICE TABLES		
Wybrane dane warunkujące sytuację na rynku pracy ..... <i>Selected data indicating the situation on labour market</i>	1(1)	83
Pracujący <i>Employment</i>		
Pracujący według płci i sektorów własności w 2010 r. .... <i>Employed persons by sex and ownership sectors w 2010</i>	1(2)	84
Pracujący według płci i rodzajów działalności w 2010 r. .... <i>Employed persons by sex and type of activity in 2010</i>	2(3)	84
Pracujący według płci, sekcji i wybranych działów ..... <i>Employed persons by sex, sections and selected divisions</i>	3(4)	85
Pracujący według sektorów własności, podregionów i powiatów ..... <i>Employed persons by ownership sectors, subregions and powiats</i>	4(5)	87
Pracujący według płci, podregionów, powiatów i gmin w 2010 r. .... <i>Employed persons by sex, subregions, powiats and gminas in 2010</i>	5(6)	88
Przyjęcia do pracy według wybranych sekcji w 2010 r. .... <i>Hires by selected sections in 2010</i>	6(7)	91
Zwolnienia z pracy według przyczyn oraz wybranych sekcji w 2010 r. .... <i>Terminations by reasons and selected sections in 2010</i>	7(8)	92
Wolne miejsca pracy według sektorów własności i wybranych sekcji ..... <i>Vacancies by ownership sectors and selected sections</i>	8(9)	92
Wolne miejsca pracy według wybranych zawodów i sekcji ..... <i>Vacancies by selected occupations and sections</i>	9(10)	93
Nowo utworzone miejsca pracy według sektorów własności i wybranych sekcji ..... <i>Newly created jobs by ownership sectors and selected sections</i>	10(11)	93
Zlikwidowane miejsca pracy według sektorów własności i wybranych sekcji ..... <i>Liquidated jobs by ownership sectors and selected sections</i>	11(12)	94
Przeciętne zatrudnienie według sektorów własności i sekcji w 2010 r. .... <i>Average paid employment by ownership sectors and sections in 2010</i>	12(13)	94
Bezrobocie rejestrowane <i>Registered unemployed persons</i>		
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia ..... <i>Registered unemployed persons and unemployment rate</i>	1(14)	95
Bezrobotni zarejestrowani według wybranych kategorii, podregionów i powiatów w 2010 r. .... <i>Registered unemployed persons by selected categories, subregions and powiats in 2010</i>	2(15)	95

	Tabl. Table	Str. Page
Bezrobotni zarejestrowani według płci, podregionów, powiatów i gmin ..... <i>Registered unemployed persons by sex, subregions, powiats and gminas</i>	3(16)	96
Napływ bezrobotnych według płci ..... <i>Inflow to unemployment by sex</i>	4(17)	98
Odływ bezrobotnych według płci ..... <i>Outflow from unemployment by sex</i>	5(18)	99
Odływ bezrobotnych z powodu podjęcia pracy według płci ..... <i>Outflow from unemployment of taking up job by sex</i>	6(19)	99
Bezrobotni nowo zarejestrowani według podregionów i powiatów ..... <i>Newly registered unemployed persons by subregions and powiats</i>	7(20)	100
Bezrobotni wyrejestrowani według podregionów i powiatów ..... <i>Unemployed persons removed from unemployment rolls by subregions and powiats</i>	8(21)	101
Bezrobotni zarejestrowani według czasu pozostawania bez pracy, płci, wieku, poziomu wykształcenia oraz stażu pracy w 2010 r. .... <i>Registered unemployed persons by duration of unemployment, sex, age, educational level and work seniority in 2010</i>	9(22)	102
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, podregionów i powiatów w 2010 r. .... <i>Registered unemployed persons by age, subregions and powiats in 2010</i>	10(23)	103
Bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia, podregionów i powiatów w 2010 r. .... <i>Registered unemployed persons by educational level, subregions and powiats in 2010</i>	11(24)	103
Bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy, podregionów i powiatów w 2010 r. .... <i>Registered unemployed persons by work seniority, subregions and powiats in 2010</i>	12(25)	104
Bezrobotni zarejestrowani według czasu pozostawania bez pracy, podregionów i powiatów w 2010 r. .... <i>Registered unemployed persons by duration of unemployment, subregions and powiats in 2010</i>	13(26)	105
Wybrane kategorie bezrobotnych zarejestrowanych bez prawa do zasiłku ..... <i>Selected categories of the registered unemployed not entitled to benefit</i>	14(27)	105
Bezrobotni zarejestrowani bez prawa do zasiłku według płci, podregionów i powiatów ..... <i>Registered unemployed persons not entitled to benefit by sex, subregions and powiats</i>	15(28)	106
Wybrane kategorie bezrobotnych zarejestrowanych zamieszkałych na wsi ..... <i>Selected categories of registered unemployed persons in the rural areas</i>	16(29)	107
Bezrobotni zarejestrowani zamieszkali na wsi według czasu pozostawania bez pracy, płci, wieku, poziomu wykształcenia oraz stażu pracy w 2010 r. .... <i>Registered unemployed persons in the rural areas by duration of unemployment, sex, age, educational level and work seniority in 2010</i>	17(30)	107
Bezrobotni zarejestrowani zamieszkali na wsi według płci, podregionów i powiatów ..... <i>Registered unemployed persons in the rural areas by sex, subregions and powiats</i>	18(31)	108
Wybrane kategorie bezrobotnych zarejestrowanych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy w 2010 r. .... <i>Selected categories of registered unemployed persons with a specific situation on the labour market by age, educational level, duration of unemployment and work seniority in 2010</i>	19(32)	109
Wybrane kategorie bezrobotnych zarejestrowanych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy według płci, podregionów i powiatów w 2010 r. .... <i>Selected categories of registered unemployed persons with a specific situation on the labour market by sex, subregions and powiats in 2010</i>	20(33)	110
Oferty pracy zgłoszone do powiatowych urzędów pracy ..... <i>Job offers notified to the powiats' labour offices</i>	21(34)	111

	Tabl. Table	Str. Page
Wynagrodzenia		
<i>Wages and salaries</i>		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sektorów własności i sekcji w 2010 r.	1(35)	112
<i>Average monthly gross wages and salaries by ownership sectors and sections in 2010</i>		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sektorów własności i wybranych sekcji	2(36)	112
<i>Average monthly gross wages and salaries by ownership sectors and selected sections</i>		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według wybranych sekcji, podregionów i powiatów w 2010 r.	3(37)	113
<i>Average monthly gross wages and salaries by selected sections, subregions and powiats in 2010</i>		
Aktywność ekonomiczna ludności		
<i>Economic activity of the population</i>		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej	1(38)	114
<i>Economic activity of the population aged 15 and more</i>		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2010 r.	2(39)	114
<i>Economic activity of the population aged 15 and more by educational level in IV quarter 2010</i>		
Warunki pracy		
<i>Work conditions</i>		
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według wybranych sekcji	1(40)	115
<i>Persons working in hazardous conditions by selected sections</i>		
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według podregionów i powiatów	2(41)	116
<i>Persons working in hazardous conditions by subregions and powiats</i>		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) według wybranych sekcji	3(42)	117
<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) by selected sections</i>		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy oraz liczba dni niezdolności do pracy spowodowanych wypadkami według płci, podregionów i powiatów w 2010 r.	4(43)	118
<i>Persons injured in accidents at work and number of days of inability to work due to these accidents by sex, subregions and powiats in 2010</i>		

W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści
English version: preface, contents

UWAGI OGÓLNE

1. Dane prezentuje się:

- 1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz.U. Nr 251, poz. 1885), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

Zmiany klasyfikacji wynikają z potrzeby harmonizacji statystyk gospodarczych w ramach Unii Europejskiej i zgodności z obowiązującymi standardami na poziomie światowym oraz potrzeby uwzględnienia nowych rodzajów działalności, które pojawiły się w gospodarce w ciągu ostatnich lat.

Wprowadzone zmiany w klasyfikacji PKD 2007 w stosunku do klasyfikacji PKD 2004 wynikają przede wszystkim ze zmian zakresowych polegających na wprowadzeniu nowych grupowań rodzajów działalności (uwzględnienie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciach rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. Spowodowało to, że w PKD 2007 wyróżnia się m.in. 21 sekcji i 88 działów, a w PKD 2004 – 17 sekcji i 62 działy.

Należy również zwrócić uwagę, że w niektórych przypadkach, pomimo niezmienionych nazw poziomów klasyfikacyjnych według PKD 2007 w stosunku do PKD 2004 – dane mogą być nieporównywalne z poprzednio prezentowanymi (według PKD 2004) ze względu na ww. zmiany.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono przemysł jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

- 2) według **sektorów własności**:

- sektor **publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
  - sektor **prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.
- „Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

Jednostka **lokalna** jest to zorganizowana całość (zakład, oddział, filia) położona w miejscu zidentyfikowanym odrębnym adresem, pod którym prowadzona jest działalność przez co najmniej jedną osobę pracującą.

2. Dane prezentowane dla województwa, podregionów, powiatów i gmin odpowiadają poziomowi 2, 3, 4 i 5 Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), opracowanej na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obowiązującej w krajach Unii Europejskiej. NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2007 r.

Podregiony (poziom 3) grupują jednostki szczebla powiatowego.

3. Informacje o **województwie** oraz w podziale na **miasta** i **wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” – pozostałe terytorium województwa.

4. Przez ludność w **wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w **wieku mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni 45–64 lata, kobiety 45–59 lat. Przez ludność w **wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w **wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w **wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

5. Dane o **migracjach wewnętrznych ludności** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

6. Dane o **migracjach zagranicznych ludności** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

7. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

8. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **každorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

9. Dane w podziale według sekcji i działów PKD opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

10. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów (REGON).

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

11. Z ważniejszych klasyfikacji, według których zaprezentowano dane w publikacji – obok PKD 2007 – należy wymienić **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania pracujących oraz bezrobotnych; klasyfikacja wprowadzona została z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537), w miejsce obowiązującej do 30 VI 2010 r.

12. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, obliczono w warunkach porównywalnych.

13. Przy **przeliczaniu na 1000 ludności itp.** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	pełna nazwa
POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007	
sekcje	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy	
Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej nieklasyfikowana
Handel hurtowy	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
Handel detaliczny	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
Transport lądowy i rurociągowy	Transport lądowy oraz transport rurociągowy

UWAGI METODYCZNE

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
  - właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych,
  - właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
  - inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- osoby wykonujące pracę nakładczą;
- agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII** wyszacowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

4. Dane dotyczące **pracujących** według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczenia na pełnozatrudnionych;
- **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub w przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

6. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

7. Do agentów zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

8. W liczbie pracujących ujęto zarówno obywateli polskich pracujących za granicą, jak i cudzoziemców pracujących w Polsce.

Za **osoby zatrudnione za granicą**, zaliczone do pracujących, przyjęto osoby wykonujące prace poza granicami kraju na rzecz krajowych jednostek, w których zostały zatrudnione, np. przy realizacji budów eksportowych, jako pracownicy polskich przedstawicielstw dyplomatycznych, a także osoby skierowane za granicę w celach szkoleniowych i badawczych.

Nie zalicza się do pracujących w Polsce tych osób, które pracują za granicą na rzecz zagranicznych firm i instytucji.

Cudzoziemcy zaliczeni do pracujących w Polsce to osoby, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 IV 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami) zostały zatrudnione przez zakłady pracy lub osoby fizyczne.

9. Niepełnosprawni to osoby, w stosunku do których orzeczono niepełnosprawność na podstawie ustawy z dnia 27 VIII 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 z późniejszymi zmianami).

10. Informacje o **osobach wykonujących pracę w porze nocnej** dotyczą osób, dla których praca nocna wynika z obowiązującego w zakładzie pracy rozkładu czasu pracy, a więc nie jest świadczona incydentalnie. Do kategorii tej zaliczono wszystkie osoby zgodnie z ewidencją, tzn. nawet jeśli były nieobecne w pracy w danym dniu (np. z powodu urlopu, zwolnienia lekarskiego, delegacji służbowej).

11. Informacje o **ruchu zatrudnionych** dotyczą pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) w głównym miejscu pracy. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub pracodawcę (łącznie ze zwolnieniami grupowymi) osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe.

Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze) w danym roku do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

12. Do korzystających z urlopów wychowawczych zalicza się osoby (matki oraz inne osoby uprawnione do sprawowania opieki nad dzieckiem), którym zakład pracy udzielił urlopu

14 Uwagi metodyczne

zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 XII 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania urlopu wychowawczego (Dz. U. Nr 230, poz. 2291).

13. Dane o absolwentach podejmujących pierwszą pracę dotyczą pełnozatrudnionych.

14. Popyt na pracę jest to liczba miejsc pracy, które oferuje gospodarka w określonych warunkach społeczno-ekonomicznych.

Przez popyt na pracę rozumie się:

- zagospodarowane miejsca pracy, określone aktualną liczbą pracujących,
- wolne miejsca pracy.

Dane o wolnych miejscach pracy uzyskano z badania popytu na pracę.

15. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nie obsadzone,
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

16. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

17. Wskaźnik wykorzystania wolnych miejsc pracy jest to stosunek wolnych miejsc pracy do sumy zagospodarowanych i niezagospodarowanych miejsc pracy.

18. Dane o przeciętnym zatrudnieniu ujmują wyłącznie osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz w niepełnym, po przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

19. W tabl. 1(2), 2(3), 4(5) oraz 5(6) dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika, natomiast w tablicy 3(4) – według siedziby zarządu jednostki (przedsiębiorstwa). Ponadto dane w tabl. 2(3) i 5(6) prezentowane są według faktycznego rodzaju działalności.

Dane w tabl. 3(4), 4(5), 5(6), 6(7) i 7(8) nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Bezrobotnie rejestrowane

1. Dane o bezrobotnych zarejestrowanych obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 69 poz. 415 z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych (do 2006 r. wieczorowych, zaocznych lub eksternistycz-

nych), zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- ukończyła 18 lat;
- kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna – 65 lat;
- nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej nie pobiera: świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
- nie jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych, nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
- nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej albo nie podlega – na podstawie odrębnych przepisów – obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności.

Liczba bezrobotnych nie obejmuje osób odbywających m.in. szkolenie, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych i pracę społecznie użyteczną.

2. Stopa bezrobocia rejestrowanego obliczona została jako procentowy udział liczby bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników spisów.

3. Pod pojęciem **ludności aktywnej zawodowo** szacowanej na koniec każdego prezentowanego okresu, należy rozumieć osoby pracujące w jednostkach sektora publicznego i prywatnego, jak również osoby bezrobotne.

4. Osoby poprzednio pracujące to osoby, które kiedykolwiek wykonywały pracę na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego, umowy o pracę nakładczą oraz inną pracę zarobkową, a także prowadziły pozarolniczą działalność.

5. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładów pracy (tzn. zwolnieni grupowo) – są to osoby zwolnione zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 III 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844 z późniejszymi zmianami). Przepisy ustawy stosuje się w razie konieczności rozwiązania przez pracodawcę stosunków pracy (zatrudnienia z pracownikami), wypowiedzenia dokonanego przez pracodawcę, a także na mocy porozumienia stron, w okresie nie przekraczającym 30 dni. Dotyczy to zakładów pracy, w których następuje zmniejszenie zatrudnienia z przyczyn ekonomicznych lub w związku ze zmianami organizacyjnymi, produkcyjnymi albo technicznymi, a także w przypadku ogłoszenia upadłości zakładów lub ich likwidacji.

6. Bezrobotni absolwenci to osoby bezrobotne zarejestrowane w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia (potwierdzonego dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem) nauki w szkole, kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu jako osoba niepełnosprawna.

7. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy to zgodnie z art. 49 ww. ustawy, m.in. osoby spełniające jedno z kryteriów:

- bezrobotni do 25 roku życia,
- bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia,
- długotrwale bezrobotni,
- bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych,
- bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia.

8. Bezrobotni do 25 roku życia to osoby bezrobotne, które do dnia zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyły 25 roku życia. Do października 2005 r. były to osoby, które w roku kalendarzowym nie ukończyły 25 lat.

9. Bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia to osoby bezrobotne w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, które nie ukończyły 27 roku życia.

10. Długotrwale bezrobotni to osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

11. Bezrobotni powyżej 50 roku życia to osoby bezrobotne, które do dnia zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy ukończyły co najmniej 50 lat życia. Do października 2005 r. były to osoby, które w roku kalendarzowym ukończyły co najmniej 50 rok życia.

12. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych to osoby bezrobotne nieposiadające kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. Od listopada 2005 r. – łącznie z osobami z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

13. Bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia to osoby bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko w tym wieku, w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych. Do grudnia 2007 r. były to osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia.

14. Napływ bezrobotnych oznacza liczbę osób zarejestrowanych w ciągu roku w powiatowych urzędach pracy.

Odpiływ bezrobotnych oznacza liczbę osób, które w ciągu roku zostały wykreślone z ewidencji powiatowych urzędów pracy z różnych przyczyn, m.in. w związku z podjęciem pracy stałej, sezonowej, interwencyjnej lub robót publicznych, w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy, podjęcia nauki, nabycia praw emerytalnych itd.

15. Oferta pracy (wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej) oznacza zgłoszenie przez pracodawcę do powiatowego urzędu pracy:

- co najmniej jednego wolnego miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej (tj. wykonywanie pracy lub świadczenie usług na podstawie umów cywilnoprawnych), w określonym zawodzie lub specjalności w celu uzyskania pomocy w znalezieniu odpowiedniego pracownika,
- miejsca aktywizacji zawodowej, przyjętego do realizacji takiego jak staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, praca społecznie użyteczna.

16. Aktywne formy pomocy bezrobotnym to działania zmierzające do ograniczenia wielkości bezrobocia na danym terenie. Wśród nich wyróżnia się w szczególności: szkolenia, staż u pracodawcy, prace interwencyjne i roboty publiczne.

Szkolenia oznaczają pozaszkolne zajęcia edukacyjne mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych oraz ogólnych potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia.

Staż u pracodawcy oznacza nabywanie umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą.

Prace interwencyjne oznaczają zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Prace te są częściowo finansowane przez urzędy pracy.

Roboty publiczne to prace organizowane dla bezrobotnych przez organy samorządu terytorialnego, administracji rządowej lub instytucje użyteczności publicznej na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. Prace te są częściowo finansowane przez urzędy pracy.

17. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami).

Informacje o bezrobociu rejestrowanym pochodzą z rejestrów Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane prezentowane w dziale nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 2(36) i 3(37) nie obejmują wynagrodzeń pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, duchownych, Polskich Kolei Państwowych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

2. Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (prześcieżki płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze.

Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą;
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach;
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej;
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

4. Dane o wynagrodzeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

5. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego, którym dysponuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu tych funduszy.

6. **Świadczenia emerytalne i rentowe** (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- emerytury;
- renty z tytułu niezdolności do pracy;
- renty rodzinne.

7. Dane **dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

8. Dane o świadczeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych pochodzą z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach z wyjątkiem osób, których okres nieobecności faktycznej łącznie z planowaną przekracza 1 rok, a ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Badanie prowadzi się metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału.

Podstawą metodologii BAEL są definicje ludności aktywnej zawodowo (pracujących i bezrobotnych), przyjęte na XIII Międzynarodowej Konferencji Statystyków Pracy w październiku 1982 r. i **zalecane do stosowania przez Międzynarodową Organizację Pracy i EUROSTAT**.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- **do pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:
  - wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność

gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,

- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
  - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
  - z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy oraz od I kwartału 2006 r. powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczono również uczniów, z którymi zakład pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Ze względu na przyjęte założenia metodologiczne, liczba pracujących uzyskana z BAEŁ nie obejmuje niektórych kategorii osób, które są wliczane do pracujących w sprawozdawczości z zakresu zatrudnienia, m.in.: pracujących mieszkających w hotelach pracowniczych oraz pracujących za granicą na rzecz polskich pracodawców.

- za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, (od I kwartału 2001 r.) które spełniały jednocześnie trzy warunki:
  - w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
  - aktywnie poszukiwały pracy w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany),
  - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu.

Do bezrobotnych zalicza się także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć (do 2003 r. włącznie definicja nie uwzględniała ich gotowości do podjęcia pracy).

Od I kwartału 2008 r. czas poszukiwania pracy liczony jest od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie. W związku z tym, dane te nie są porównywalne z wynikami z lat poprzednich.

Ludność bierna zawodowo to osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne, wg powyższych kryteriów, tzn. osoby, które w okresie badanego tygodnia:

- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie były gotowe do jej podjęcia w ciągu 2 tygodni następujących po badanym tygodniu,
- nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie dłuższym niż 3 miesiące oraz od 2004 r. do 3 miesięcy.

Wśród biernych zawodowo wyróżnia się grupę **zniechęconych**, do której należą osoby nieposzukujące pracy, ponieważ są przekonane, że jej nie znajdą.

Przez ludność w **wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy, tj. mężczyzn w wieku 18–64 lata i kobiety w wieku 18–59 lat.

3. Klasyfikacja statusu zatrudnienia oparta została na *International Classification of Status in Employment* (ICSE) i wyróżnia następujące kategorie pracujących:

- **pracodawca** – osoba, która prowadzi własną działalność gospodarczą i zatrudnia co najmniej 1 pracownika najemnego;
- **pracujący na własny rachunek** – osoba, która prowadzi własną działalność gospodarczą i nie zatrudnia pracowników oraz od 2004 r. zaliczono również agentów we wszystkich rodzajach agencji;

- **pracownik najemny** – osoba zatrudniona na podstawie stosunku pracy w przedsiębiorstwie publicznym lub u pracodawcy prywatnego, również w indywidualnym gospodarstwie rolnym;
- **pomagający bezpłatnie członek rodziny** – osoba, która bez umownego wynagrodzenia pomaga w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej, w tym również w prowadzeniu gospodarstwa rolnego.

4. Współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy, wyróżnianej m.in. ze względu na wiek, poziom wykształcenia, stan cywilny) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

5. Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako procentowy udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

6. Stopa bezrobocia jest to procentowy udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Warunki pracy

1. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia** obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (w zakresie upraw rolnych, chowu i hodowli zwierząt, łowiectwa, włączając działalność usługową z wyłączeniem łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz indywidualnych gospodarstw rolnych, leśnictwa i pozyskiwania drewna, i rybactwa z wyłączeniem rybołówstwa w wodach morskich), górnictwo i wydobywanie, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, budownictwo (w zakresie robót budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków z wyłączeniem realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków, robót związanych z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej oraz robót budowlanych specjalistycznych), handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, transport i gospodarka magazynowa, informacja i komunikacja (w zakresie działalności wydawniczej, nadawaniu programów ogólnodostępnych i abonamentowych, telekomunikacji i działalności związanej z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalności powiązanej i działalności usługowej w zakresie informacji z wyłączeniem pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy oraz działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzątnięcia), edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej), pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego).

Dodatkowym kryterium jest liczba pracujących wynosząca powyżej 9 osób.

2. Dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych:

- **ze środowiskiem pracy** (substancje chemiczne, pyły przemysłowe, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.);
- **z uciążliwością pracy** (nadmierne obciążenie fizyczne, niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy itp.);
- **z czynnikami mechanicznymi** związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

3. Pracownicy zatrudnieni w warunkach zagrożenia ujęci zostali tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego (związanego ze środowiskiem pracy, z uciążliwością pracy, z maszynami szczególnie niebezpiecznymi), tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy.

4. **Osobozagrożenie** jest to suma szkodliwych czynników działających na pracownika. Jeżeli na każdego pracownika działa tylko jeden czynnik szkodliwy, wówczas suma osobozagrożeń jest równa liczbie osób narażonych na czynniki szkodliwe.

5. Do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

6. **Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych** są to wypłaty należne pracownikom, którzy doznali uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, a także członkom rodzin pracowników zmarłych wskutek takiego wypadku lub choroby.

7. **Ocena ryzyka zawodowego** to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia w środowisku pracy, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa. Oceniać i dokumentować ryzyko zawodowe jest obowiązany pracodawca.

8. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Prezentowane dane nie obejmują wypadków przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, a w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane opracowano na podstawie statystycznych kart wypadków przy pracy.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **jeden wypadek przy pracy** liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

Za **zbiorowy wypadek przy pracy** traktuje się wypadek, któremu w wyniku tego samego zdarzenia w danym zakładzie uległy co najmniej 2 osoby.

9. Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

10. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących oraz ich **przyczyn**.

11. Wydarzenie będące odchyleniem od stanu normalnego to wydarzenie niezgodne z właściwym przebiegiem procesu pracy, które wywołało wypadek.

12. Wydarzenie powodujące uraz opisuje, w jaki sposób poszkodowany doznał urazu (fizycznego lub psychicznego) spowodowanego przez czynnik materialny.

13. Przyczyny wypadku są to wszelkie braki i nieprawidłowości, które bezpośrednio lub pośrednio przyczyniły się do powstania wypadku, związane z czynnikami materialnymi (technicznymi), z ogólną organizacją pracy w zakładzie lub organizacją stanowiska pracy oraz związane z pracownikiem, w tym również z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika.

Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

14. Czynność wykonywana przez poszkodowanego w chwili wypadku to czynność wykonywana przez poszkodowanego w sposób zamierzony, bezpośrednio przed wypadkiem.

15. Czynnik materialny:

- **związany z czynnością** wykonywaną przez poszkodowanego w chwili wypadku to maszyna, narzędzie lub inny obiekt używany przez poszkodowanego w chwili, gdy uległ on wypadkowi;
- **związany z odchyleniem** to maszyna, narzędzie, inny obiekt lub czynnik środowiska, który ma bezpośredni związek z wydarzeniem będącym odchyleniem od stanu normalnego;
- **będący źródłem urazu** to maszyna, narzędzie, inny obiekt lub czynnik środowiska, z którym kontakt stał się przyczyną urazu (fizycznego lub psychicznego).

16. Szacunkowe straty materialne obejmują sumę wartości uszkodzonych maszyn, urządzeń, narzędzi, surowców, wyrobów gotowych, budynków wraz z ich wyposażeniem, które zaistniały w związku z wypadkiem przy pracy.

WPROWADZENIE

Rynek pracy jest istotnym elementem prawidłowo funkcjonującej gospodarki opartej na zasadach rynkowych. Charakteryzują go przede wszystkim dwa wzajemnie nakładające się segmenty podaży siły roboczej oraz popyt na pracę. Dodatkowo ważnym zagadnieniem rynku pracy są wynagrodzenia, które w znacznej mierze uzależnione są od relacji między popytem a podażą pracy. Sytuacja na rynku pracy zależy od wielu czynników, m.in. demograficznych, społecznych oraz gospodarczych, których rozwój wpływa bezpośrednio na liczebność, cechy kwalifikacyjne ludności w wieku produkcyjnym oraz na liczbę i strukturę miejsc pracy.

Istotną rolę w kształtowaniu sytuacji na lokalnym rynku pracy odgrywa struktura demograficzna ludności. Na koniec 2010 r. Opolszczyzna liczyła 1028,6 tys. mieszkańców, tj. mniej w porównaniu z 2009 r. o 2,5 tys. osób (o 0,2%), a w stosunku do 2005 r. o 18,8 tys. (o 1,8%). Począwszy od 1996 r. obserwuje się systematyczny spadek liczby ludności, a według prognoz długoterminowych trend ten będzie się jeszcze pogłębiał. Prognozuje się, że w 2030 r. w województwie opolskim będzie mieszkało 928,4 tys. osób, a w 2035 r. – 897,1 tys.

Analizując wpływ struktury demograficznej społeczeństwa na kształtowanie sytuacji na rynku pracy należy uwzględnić przede wszystkim ekonomiczne grupy wieku. W końcu 2010 r. liczba osób w wieku produkcyjnym wyniosła 676,4 tys., co stanowiło 65,8% ogółu ludności województwa. Jednak pogłębia się zaobserwowana w ostatnich latach tendencja wskazująca na starzenie się społeczeństwa, o czym świadczy m.in. rosnąca liczba osób w wieku produkcyjnym niemobilnym oraz poprodukcyjnym. Na koniec 2010 r. w wieku niemobilnym było 258,2 tys. osób, tj. więcej o 0,5% w porównaniu z 2009 r. i o 4,6% w stosunku do 2005 r. Natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym wyniosła 178,9 tys., tj. więcej o 1,8% niż w 2009 r., a o 8,5% w porównaniu z 2005 r. Z prognoz wynika, że do 2035 r. nastąpią istotne zmiany w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku. Liczba ludności w 2035 r. w wieku produkcyjnym, w stosunku do 2010 r. zmniejszy się o 23,8%, a w wieku poprodukcyjnym wzrośnie o 44,7%. Natomiast liczba dzieci i młodzieży w tym czasie ulegnie spadkowi o 29,0%.

Czynnikiem wpływającym na liczbę ludności, a tym samym w pewnym stopniu na sytuację na lokalnym rynku pracy są migracje. W 2010 r. do województwa opolskiego przyjechało na stałe (z innych województw i z zagranicy) 3,6 tys. osób, tj. o 5,3% mniej niż w 2009 r., a o 0,4% więcej niż w 2005 r. Jednocześnie na stałe z Opolszczyzny do innych województw wyjechało 3,5 tys. osób, czyli o 4,0% więcej niż w 2009 r. i o 5,7% niż w 2005 r. Za granicę wyemigrowało 1,8 tys. osób, tj. mniej o 12,7% w porównaniu z 2009 r., a o 45,9% w stosunku do 2005 r. W wieku produkcyjnym wyjechało z naszego województwa 4,1 tys. osób, z tego 1,5 tys. za granicę. Mieszkańcy województwa opolskiego emigrowali głównie do krajów europejskich – 97,0% (1,8 tys. osób). Do Niemiec wyjechało 1,5 tys. osób (81,6% wszystkich wymeldowanych z pobytu stałego za granicę), a do Wielkiej Brytanii 0,1 tys. (5,5%).

Na współtworzenie i realizację polityki rynku pracy, obok czynników demograficznych mają wpływ również podmioty gospodarcze działające na lokalnym rynku pracy. W 2010 r. na Opolszczyźnie liczba podmiotów uległa zwiększeniu w porównaniu z 2009 r. Na koniec 2010 r. w województwie opolskim w rejestrze REGON zarejestrowanych było 99,1 tys. podmiotów

gospodarki narodowej, tj. o 3,8% więcej niż w 2009 r. Na 1000 ludności na koniec 2010 r. przypadało 96 podmiotów, tj. o 3 więcej niż na koniec 2009 r. Poziom omawianego wskaźnika uplasował Opolszczyznę, identycznie jak przed rokiem dopiero na 9 miejscu w kraju.

Podobnie jak w latach poprzednich dominował sektor prywatny, który skupiał 95,8% wszystkich podmiotów. W dalszym ciągu największa koncentracja działalności podmiotów gospodarczych w województwie opolskim miała miejsce w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (26,6%) i budownictwo (13,4%).

W 2010 r. odnotowano przewagę podmiotów nowo zarejestrowanych nad liczbą podmiotów wyrejestrowanych. W ciągu 2010 r. zarejestrowano 8,5 tys. podmiotów gospodarki narodowej (przed rokiem – 7,8 tys.). Jednocześnie wyrejestrowano w tym okresie 5,0 tys. (w 2009 r. – 8,4 tys.) podmiotów, tj. o 41,2% mniej w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. W województwie opolskim na koniec grudnia 2010 r. najwięcej zarejestrowanych podmiotów było w m. Opolu – 20,4 tys. (20,5% ogólnej liczby podmiotów) oraz powiecie nyskim – 13,9 tys. (14,0%).

Jednym z czynników określających rynek pracy są zasoby pracy. W województwie opolskim w 2010 r. liczba pracujących (według faktycznego (stałego) miejsca pracy w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) wzrosła zarówno w stosunku do 2009 r. jak i w odniesieniu do 2005 r. Na koniec 2010 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 30 pracujących. Wskaźnik ten ukształtował się na poziomie o 5,0 pkt niższym niż w kraju. Podobnie jak w latach poprzednich więcej osób pracowało w sektorze prywatnym i ich liczba zwiększyła się w porównaniu z 2009 r. – o 1,9%, a w stosunku do 2005 r. – o 15,3%. Nadal najwięcej osób pracowało w przemyśle oraz edukacji.

W dalszym ciągu ponad połowę pracujących stanowili mężczyźni, którzy pracowali przede wszystkim w sektorze prywatnym, podczas gdy ponad połowa kobiet pracowała w sektorze publicznym.

W województwie opolskim występowało duże terytorialne zróżnicowanie liczby pracujących. W końcu grudnia 2010 r. liczba pracujących wahała się od 51,8 tys. w m. Opolu do 7,3 tys. w powiecie namysłowskim.

Ważnym, a nieuniknionym zjawiskiem, mającym również wpływ na sytuację na lokalnym rynku pracy jest płynność kadr. W 2010 r. liczba pracowników pełnozatrudnionych zarówno przyjętych jak i zwolnionych z pracy uległa zmniejszeniu w porównaniu z 2009 r. Podobnie jak w latach poprzednich, ponad połowę zatrudnianych jak i zwalnianych osób stanowili mężczyźni. Ruch zatrudnionych zdecydowanie dotyczył sektora prywatnego, w którym przyjęcia stanowiły 75,3%, a zwolnienia – 75,7%.

Istotną rolę w rozwoju lokalnego rynku pracy odgrywa generowanie nowych miejsc pracy oraz likwidowanie istniejących. W 2010 r. podmioty prowadzące działalność gospodarczą w województwie opolskim utworzyły 14,1 tys. (w 2009 r. – 10,8 tys.) nowych miejsc pracy, a jednocześnie zlikwidowały w tym czasie (identycznie jak przed rokiem) 10,3 tys. miejsc pracy. Na koniec grudnia 2010 r. liczba jednostek dysponujących wolnymi miejscami pracy wyniosła 0,7 tys., a liczba niezagospodarowanych miejsc pracy ukształtowała się na poziomie 1,8 tys. (w ub. roku odpowiednio: 0,5 tys. i 1,3 tys.).

Jednym z podstawowych elementów analizy rynku pracy jest zjawisko bezrobocia, które kształtuje sytuację społeczno-gospodarczą regionu. Na Opolszczyźnie, jak i w kraju w 2010 r. utrzymała się rozpoczęta w 2009 r. tendencja wzrostowa liczby bezrobotnych. W dalszym ciągu wśród bezrobotnych dominowały kobiety, a ich udział wzrósł w stosunku do 2009 r. o 1,5 pkt. Struktura bezrobotnych według wieku jak i pod względem poziomu wykształcenia nie uległa znaczącym zmianom w porównaniu z poprzednim rokiem. Nadal w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy znajdowały się osoby w wieku 25–34 i 45–54 lata oraz bezrobotni o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy bezrobotnych legitymowały się wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym.

Nadal znaczna część bezrobotnych to osoby z krótkim okresem stażu pracy lub bez doświadczenia zawodowego. Podobnie jak w latach poprzednich wśród bezrobotnych najwyższy udział – 22,6% miały osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat. Ich udział wzrósł o 0,1 pkt w stosunku do 2009 r., a w porównaniu z 2005 r. o 1,8 pkt.

Ważnym zagadnieniem w analizie rynku pracy są wynagrodzenia za pracę. W 2010 r. w województwie opolskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) wzrosło o 5,0% w porównaniu z 2009 r., a o 39,4% w stosunku do 2005 r. Nadal pracownicy sektora publicznego zarabiali więcej (o 30,2%) niż w sektorze prywatnym. Najlepiej wynagradzane były osoby zatrudnione w sekcji informacja i komunikacja oraz działalność finansowa i ubezpieczeniowa. Najwyższe wynagrodzenia otrzymywali pracujący w powiecie krapkowickim i m. Opolu.

Podstawowych informacji o rynku pracy dostarcza również badanie aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), realizowane na reprezentacyjnej grupie gospodarstw domowych. W IV kwartale 2010 r. odnotowano spadek liczby aktywnych zawodowo w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Spadkowi uległ również współczynnik aktywności zawodowej oraz wskaźnik zatrudnienia, wzrosła natomiast stopa bezrobocia. Ludność w wieku produkcyjnym, tzw. potencjał zasobów pracy, stanowiła 73,8% osób, które ukończyły 15 lat i więcej. Utrzymywała się niekorzystna sytuacja ludzi młodych na rynku pracy. Poziom stopy bezrobocia osób w wieku 15–24 lata był znacznie wyższy niż w pozostałych grupach wiekowych i w porównaniu z IV kwartałem 2009 r. wzrósł o 8,3 pkt.

W 2010 r. na Opolszczyźnie liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia w porównaniu z 2009 r. zmniejszyła się o 3,0%, ale w odniesieniu do 2005 r. zwiększyła się o 14,0%. W stosunku do 2009 r. odnotowano wzrost ujawnionych jak i zlikwidowanych lub ograniczonych osobozagrożeń. Natomiast w porównaniu z 2005 r. zmniejszyła się liczba ujawnionych osobozagrożeń, a liczba zlikwidowanych lub ograniczonych osobozagrożeń wzrosła. Liczba wypadków przy pracy oraz osób poszkodowanych w tych wypadkach wzrosła w porównaniu z 2009 r., natomiast zmniejszyła się w stosunku do 2005 r.

Szczegółowa analiza omawianych zagadnień z rynku pracy została przedstawiona w „Uwagach analitycznych”.

UWAGI ANALITYCZNE

1. Pracujący

Zasoby pracy są jednym z najistotniejszych czynników warunkujących sytuację na lokalnym rynku pracy. Praca, kwalifikacje pracowników, przedsiębiorczość i kreatywność ludzi określają w dużej mierze efekty gospodarowania. Mechanizmy rynku pracy powinny zapewniać optymalne dostosowanie zasobów pracy do potrzeb gospodarki.

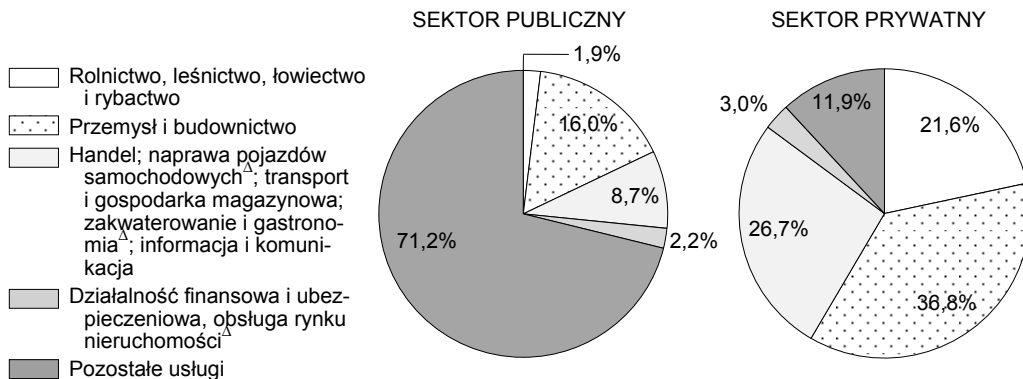
Na koniec 2010 r. w województwie opolskim było 311,0 tys. **pracujących według faktycznego (stałego) miejsca pracy** (w kraju 13 778,2 tys.). W sektorze prywatnym odnotowano ponad połowę (73,1%) ogółu pracujących w województwie (w kraju – 76,5%). Ich liczba na koniec 2010 r. wyniosła 227,3 tys. osób. Większość, tj. 84,9% (193,1 tys. osób) w analizowanym sektorze pracowała w jednostkach stanowiących własność krajową. W jednostkach sektora prywatnego stanowiących własność zagraniczną odnotowano 29,3 tys. pracujących (12,9%), a w jednostkach własności mieszanej – 5,0 tys. (2,2%).

W sektorze publicznym na koniec 2010 r. pracowało 83,7 tys. osób. Ponad połowa, tj. 60,5% (50,6 tys. osób) pracowała w jednostkach samorządu terytorialnego. Natomiast w jednostkach stanowiących własność państwową odnotowano 30,6 tys. pracujących (36,5%), a w jednostkach własności mieszanej – 2,5 tys. (3,0%).

Udział pracujących według sektorów własności i rodzajów działalności ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI W 2010 R.

Stan w dniu 31 XII

a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności.

W końcu grudnia 2010 r. w województwie opolskim, najwięcej osób pracowało w przemyśle i budownictwie – 31,2% (97,1 tys.) oraz pozostałych usługach – 27,8% (86,6 tys.). Wśród pracujących przeważali mężczyźni, którzy stanowili 54,1% wszystkich pracujących, a ich liczba wyniosła 168,2 tys. osób. W sektorze publicznym większy udział miały kobiety i stanowiły 61,4% (51,4 tys.), natomiast w sektorze prywatnym przeważali mężczyźni – 59,8% (135,9 tys.). Spośród pracujących kobiet najwyższy odsetek odnotowano w pozostałych usługach (40,8%), a wśród pracujących mężczyzn najwyższy udział wystąpił w przemyśle i budownictwie (43,6%).

Z ogólnej liczby **pracujących (w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób według siedziby zarządu zakładów)** – 21,2 tys. osób (12,1%) wykonywało pracę w **porze nocnej**, w tym 9,2 tys. kobiet. W porównaniu z ub. rokiem liczebność tej grupy zwiększyła się o 0,1 tys. osób, tj. o 0,6%. Analogicznie jak w latach poprzednich najczęściej na nocnych zmianach pracowano w przemyśle (11,0 tys.) oraz opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (5,0 tys.).

Liczba pracujących i jednocześnie pobierających **emeryturę** lub **rentę** w końcu grudnia 2010 r. wyniosła 5,4 tys. i stanowiła 3,1% ogółu pracujących w województwie. W porównaniu z 2009 r. ich liczba zmniejszyła się o 0,6 tys. (o 9,5%). Liczba kobiet w tej grupie wyniosła 2,5 tys. Najwięcej emerytów i rencistów pracowało w edukacji (1,1 tys.) oraz przemyśle (1,0 tys.).

W końcu 2010 r. odnotowano 0,2 tys. (0,1%) pracujących **cudzoziemców**, tj. o 3,8% mniej niż w roku poprzednim. Najwięcej cudzoziemców pracowało w przemyśle i edukacji (po 0,1 tys.).

Pracujących osób **niepełnosprawnych** na koniec 2010 r. odnotowano 5,1 tys. co stanowiło 2,9% ogółu pracujących. Ich liczba w porównaniu z 2009 r. zmniejszyła się o 0,2 tys., tj. o 4,2%. Osoby niepełnosprawne pracowały przede wszystkim w sektorze prywatnym (77,2%). Najwięcej niepełnosprawnych pracowało w administrowaniu i działalności wspierającej (1,7 tys.) oraz przemyśle (1,6 tys.).

Pracowników **udostępnionych przez agencje pracy** na koniec 2010 r. odnotowano 0,4 tys., co stanowiło 0,2% ogółu pracujących. Wszyscy pracowali w sektorze prywatnym.

Liczba pracowników zatrudnionych **na kontraktach** zwiększyła się w porównaniu z 2009 r. o 0,1 tys., tj. o 33,4% i na koniec 2010 r. wyniosła 0,5 tys. Większość w tej grupie pracujących odnotowano w sektorze publicznym – 81,8%.

Osoby zatrudnione tylko **na umowę zlecenie lub o dzieło** stanowiły 5,5% ogółu pracujących. Ich liczba na koniec 2010 r. wyniosła 9,7 tys. i w porównaniu z 2009 r. zwiększyła się o 3,7 tys., tj. o 60,1%. Osoby te pracowały przede wszystkim w sektorze prywatnym (85,9%).

Właścicieli, współwłaścicieli oraz pomagających członków rodzin odnotowano 2,0 tys. i ich liczba w porównaniu z 2009 r. zwiększyła się o 9,0%. Najwyższy odsetek w tej grupie pracujących odnotowano w przemyśle – 30,0% oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych – 29,9%. W dalszym ciągu mężczyźni częściej niż kobiety byli właścicielami, współwłaścicielami czy pomagającymi członkami rodzin. Udział mężczyzn wyniósł 66,0% (w 2009 r. – 66,1%).

Liczba **członków spółdzielni produkcyjno-rolniczych** na koniec 2010 r. wyniosła 1,6 tys. i była niższa o 1,4% niż w 2009 r.

Wśród 176,0 tys. pracujących w końcu 2010 r. w województwie opolskim najliczniejszą grupę, tj. 97,9% (172,2 tys. osób) stanowili **zatrudnieni na podstawie stosunku pracy**.

Liczba zatrudnionych na podstawie stosunku pracy zarówno w porównaniu z 2009 r. jak i z 2005 r. zwiększyła się, tj. odpowiednio: o 0,5% i o 2,5%. Analogicznie jak w latach poprzednich ponad połowa (56,8%) tych osób zatrudniona była w sektorze prywatnym i ich liczba w stosunku do 2009 r. zwiększyła się o 0,2 tys., tj. o 0,2%. Na umowach okresowych zatrudnionych było 30,9 tys. osób, co stanowiło 17,9% ogółu zatrudnionych. Ich liczba w porównaniu z 2009 r. zwiększyła się o 11,4%.

W końcu grudnia 2010 r. wśród zatrudnionych na podstawie stosunku pracy 47,9% stanowiły kobiety (przed rokiem – 47,6%). W sektorze publicznym ich odsetek, podobnie jak w latach poprzednich, był znacznie wyższy niż w sektorze prywatnym i wyniósł 63,5% (w 2009 r. – 63,0%).

Biorąc pod uwagę wymiar czasu pracy 159,0 tys. osób (92,3%) było **pełnozatrudnionych** łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo. W tej grupie zatrudnionych kobiety stanowiły 46,6%. Liczba zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy zwiększyła się o 1,2 tys. osób, tj. o 0,8% w stosunku do 2009 r. Wzrost ten dotyczył zarówno mężczyzn jak i kobiet. Liczba mężczyzn zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy zwiększyła się o 0,2 tys. osób, tj. o 0,2%, a kobiet o 1,0 tys., tj. o 1,4%. Więcej pełnozatrudnionych odnotowano w sektorze prywatnym (57,8%) i ich liczba wyniosła 91,8 tys. W porównaniu z 2009 r. zwiększyła się o 0,3 tys. osób, tj. o 0,4%.

Liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 1.1. **Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni**

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2009	2010	
	w liczbach bezwzględnych		2009=100
Ogółem	171321	172199	100,5
w tym kobiety	81490	82420	101,1
Pełnozatrudnieni	157779	158964	100,8
w tym kobiety	73006	74028	101,4
Niepełnozatrudnieni	13542	13235	97,7
w tym kobiety	8484	8392	98,9

Liczba **niepełnozatrudnionych** wyniosła natomiast 13,2 tys., w tym ponad połowa (63,4%) to kobiety. W stosunku do 2009 r. liczba osób w niepełnym wymiarze czasu pracy zmniejszyła się o 0,3 tys., tj. o 2,3%. Spadek ten dotyczył zarówno mężczyzn jak i kobiet. Liczba mężczyzn w porównaniu z 2009 r. zmniejszyła się o 0,2 tys., tj. o 4,3%. Natomiast liczba kobiet zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy w stosunku do 2009 r. spadła o 0,1 tys., tj. o 1,1%. Sektor publiczny zatrudniał 54,4% ogółu pracujących w niepełnym wymiarze czasu pracy i ich liczba wyniosła 7,2 tys., tj. mniej o 0,2 tys. (o 2,4%) w odniesieniu do 2009 r.

Sytuację na rynku pracy kształtuje m.in. ruch zatrudnionych. Płynność kadr jest nieuniknionym procesem i oznacza liczbę przyjęć i zwolnień w danym okresie.

Liczbę pracowników pełnozatrudnionych przyjętych oraz zwolnionych w ciągu roku przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 1.2. **Przyjęcia i zwolnienia pracowników pełnozatrudnionych**

Wyszczególnienie	2009	2010	
	w liczbach bezwzględnych		2009=100
OGÓŁEM			
Pracownicy przyjęci	33475	31729	94,8
w tym kobiety	13523	10751	79,5
Pracownicy zwolnieni	33306	31207	93,7
w tym kobiety	12111	10462	86,4

Tabl. 1.2. **Przyjęcia i zwolnienia pracowników pełnozatrudnionych (dok.)**

Wyszczególnienie	2009	2010	
	w liczbach bezwzględnych		2009=100
w tym SEKTOR PRYWATNY			
Pracownicy przyjęci	26017	23881	91,8
w tym kobiety	9129	6496	71,2
Pracownicy zwolnieni	26213	23638	90,2
w tym kobiety	7951	6697	84,2

W 2010 r. w województwie opolskim **przyjęto do pracy** 31,7 tys. osób. Liczba przyjęć pracowników pełnozatrudnionych w ciągu 2010 r. zmniejszyła się o 5,2% w porównaniu z analogicznym okresem 2009 r. Podobnie jak w latach poprzednich ponad połowę (66,1%) zatrudnianych osób stanowili mężczyźni. Zdecydowanie większą liczbę przyjęć odnotowano w sektorze prywatnym, w którym pracę otrzymało 23,9 tys. osób, tj. 75,3% wszystkich przyjętych do pracy w 2010 r.

Spadek liczby przyjęć w porównaniu z 2009 r. odnotowano w ponad połowie sekcji, największy w przemyśle (o 1,6 tys. osób) oraz administrowaniu i działalności wspierającej (o 1,1 tys. osób). Wśród kobiet liczba przyjęć również w ponad połowie sekcji uległa zmniejszeniu, a największy spadek wystąpił w przemyśle (o 2,1 tys. osób) oraz edukacji (o 0,3 tys. osób).

Współczynnik przyjęć w 2010 r. kształtował się na poziomie 19,6%, tj. o 0,6 pkt niższym niż w 2009 r. W sektorze publicznym był niższy o 14,3 pkt niż w prywatnym i wynosił 11,4%. Najwyższy współczynnik odnotowano w sekcji administrowanie i działalność wspierająca (60,2%) oraz budownictwo (40,3%), a najniższy w edukacji (7,6%) oraz opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (9,1%).

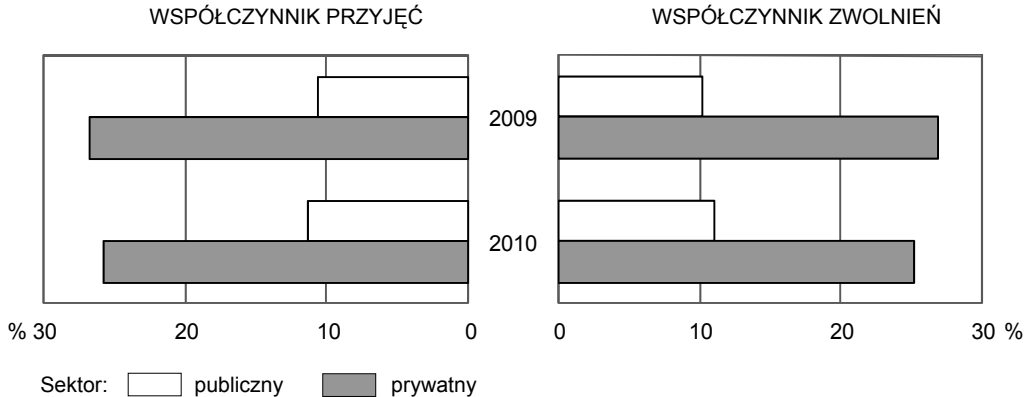
Współczynnik przyjęć dla wszystkich kobiet w województwie wynosił 13,7% i był o 3,5 pkt niższy niż w 2009 r. Najwyższy wystąpił w administrowaniu i działalności wspierającej (40,9%) oraz rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (32,6%); najniższy, analogicznie jak dla ogółu wystąpił w edukacji (6,6%) oraz opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (8,4%).

Spośród ogółu przyjętych pracowników ponad połowa (78,1%) to osoby, które poprzednio pracowały. Natomiast osoby podejmujące pracę po raz pierwszy stanowiły 11,7% wszystkich przyjętych pracowników, w tym 9,3% to absolwenci.

W ciągu 2010 r. **zwolniono** 31,2 tys. pracowników pełnozatrudnionych i ich liczba zmniejszyła się o 6,3% w stosunku do 2009 r. Więcej osób zwolniono w sektorze prywatnym, tj. 75,7% ogółu zwolnień w województwie. Analogicznie jak w latach poprzednich zwolnienia w większym stopniu dotyczyły mężczyzn niż kobiet. W 2010 r. pracę straciło 20,7 tys. mężczyzn, co stanowiło 66,5% wszystkich zwolnień. W stosunku do 2009 r. w ponad połowie sekcji wystąpił spadek zwolnień, największy w przemyśle (o 2,3 tys. osób) oraz administrowaniu i działalności wspierającej (o 0,8 tys.). Wśród kobiet również w ponad połowie sekcji odnotowano spadek, największy w przemyśle (o 0,9 tys. osób) oraz opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (o 0,5 tys.).

Zmiany współczynnika przyjęć i zwolnień według sektorów własności w porównaniu z 2009 r. ilustruje poniższy wykres.

WSPÓŁCZYNNIK PRZYJĘĆ I ZWOLNIEŃ WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI

W 2010 r. **współczynnik zwolnień** wynosił w województwie 19,2% i był o 0,8 pkt niższy niż w 2009 r. Najwyższy współczynnik zwolnień wystąpił w administrowaniu i działalności wspierającej (57,3%) oraz budownictwie (40,3%), a najniższy w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (7,3%) oraz edukacji (7,5%). Dla kobiet współczynnik zwolnień kształtował się na poziomie 13,2%, najwyższy odnotowano w administrowaniu i działalności wspierającej (42,3%) oraz rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (36,6%), a najniższy w edukacji (6,2%) oraz opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (6,7%).

Zwolnienia w drodze wypowiedzenia przez pracodawcę stanowiły 15,3% (w 2009 r. – 20,3%) wśród wszystkich zwolnień, a przez pracownika – 9,9% (przed rokiem – 9,6%). Na emeryturę przeniesiono 0,8 tys. osób (2,5%), również 0,8 tys. (2,5%) otrzymało urlopy wychowawcze. Wśród kobiet 15,1% stanowiły zwolnienia w drodze wypowiedzenia przez pracodawcę, a 9,8% przez pracownika. Przeniesionych na emeryturę zostało 0,2 tys. kobiet, a 0,8 tys. otrzymało urlopy wychowawcze.

Zmiany w liczbie pracowników pełnozatrudnionych zwolnionych z pracy w stosunku do 2009 r. przedstawia poniższa tablica.

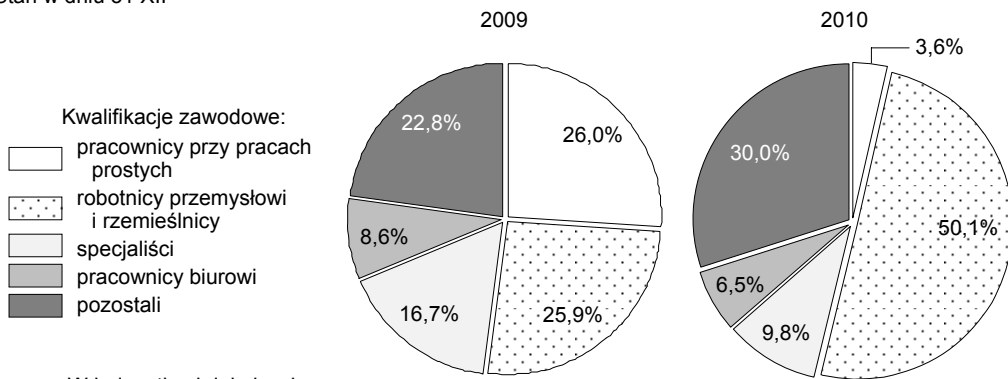
Tabl. 1.3. **Pełnozatrudnieni zwolnieni z pracy według przyczyn**

Wyszczególnienie	2009	2010	
	w liczbach bezwzględnych		2009=100
Ogółem	33306	31207	93,7
w tym kobiety	12111	10462	86,4
W tym zwolnieni z pracy:			
w drodze wypowiedzenia	9937	7862	79,1
przez: pracodawcę	6755	4775	70,7
pracownika	3182	3087	97,0
przeniesieni na emeryturę	1182	781	66,1
z tytułu niezdolności do pracy i rehabilitacji	411	350	85,2

Sytuację na rynku pracy charakteryzuje m.in. popyt na pracę, tj. *liczba miejsc pracy, które oferuje gospodarka w określonych warunkach społeczno-ekonomicznych*. Popyt na pracę, czyli miejsca pracy oferowane przez pracodawców, jest jednym z elementów kształtowania rynku pracy. Na koniec 2010 r. w województwie opolskim **wolnymi miejscami pracy** dysponowało 0,7 tys. jednostek, tj. o 41,6% więcej w porównaniu z rokiem poprzednim. Liczba tych miejsc wyniosła 1,8 tys., czyli o 0,5 tys. (o 40,8%) więcej niż na koniec 2009 r. W sektorze prywatnym oferowano 5-krotnie więcej miejsc pracy niż w publicznym. Na koniec 2010 r. sektor prywatny dysponował 1,5 tys. miejsc pracy, co stanowiło 83,6% wszystkich wolnych miejsc pracy. Najwięcej wakatów na koniec 2010 r. odnotowano w przemyśle – 1,0 tys. (54,6%) i handlu; naprawie pojazdów samochodowych – 0,2 tys. (12,2%). Wolne miejsca pracy według wymaganych kwalifikacji zawodowych w latach 2009–2010 ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA WOLNYCH MIEJSC PRACY^a WEDŁUG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Stan w dniu 31 XII

a W jednostkach lokalnych.

Podstawowe znaczenie dla wolnych miejsc pracy ma struktura kwalifikacyjno-zawodowa pracowników poszukiwanych przez pracodawców. Najwięcej ofert skierowanych było do pracowników o niższych kwalifikacjach zawodowych i 0,9 tys. (50,1%) przeznaczonych było dla robotników przemysłowych i rzemieślników. Natomiast dla specjalistów o wysokich kwalifikacjach przeznaczonych było 0,2 tys. (9,8%) wolnych miejsc pracy.

Wskaźnik wykorzystania wolnych miejsc pracy określający liczbę wolnych miejsc pracy przypadających na zagospodarowane i niezagospodarowane miejsca pracy wyniósł w województwie 0,8% i był o 0,2 pkt wyższy niż przed rokiem.

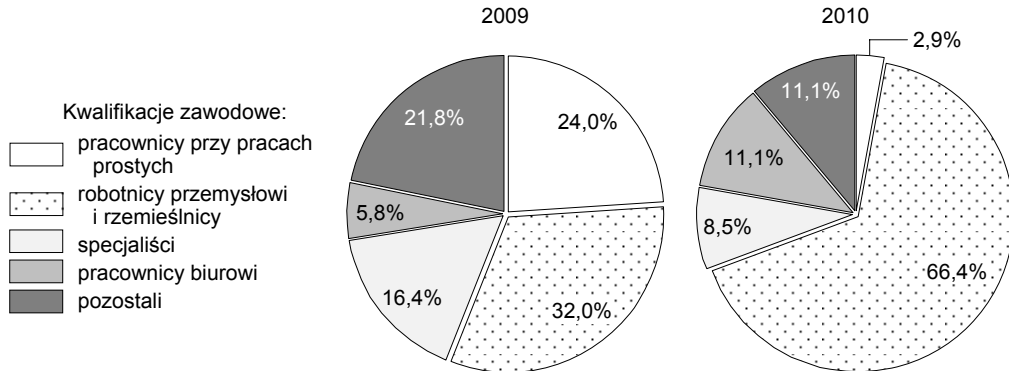
W ciągu 2010 r. powstało 14,1 tys. **nowych miejsc pracy**, w tym 86,0% w sektorze prywatnym. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba nowo utworzonych miejsc pracy zwiększyła się o 3,2 tys., tj. o 29,9%. W jednostkach dużych zostało utworzonych 25,6% nowych miejsc pracy, w średnich – 33,0%, a w małych – 41,4%. Nowe miejsca pracy tworzą przede wszystkim w podmiotach prowadzących działalność w zakresie przemysłu – 29,8% wszystkich nowych miejsc pracy. W ogólnej liczbie nowo utworzonych miejsc pracy znajdują się niezagospodarowane miejsca pracy. Na koniec 2010 r. było 0,5 tys. nowych miejsc pracy jeszcze nieobsadzonych, głównie w przemyśle – 0,3 tys.

Udział nowo utworzonych wolnych miejsc pracy według kwalifikacji zawodowych w latach 2009–2010 ilustruje wykres na str. 32.

STRUKTURA NOWO UTWORZONYCH WOLNYCH MIEJSC PRACY^a WEDŁUG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Stan w dniu 31 XII

a W jednostkach lokalnych.

W województwie opolskim w ciągu 2010 r. **zlikwidowano** analogicznie jak w roku poprzednim 10,3 tys. miejsc pracy. Podobnie jak w 2009 r. większość, tj. 87,7% (9,0 tys.) miejsc pracy, została zlikwidowana w sektorze prywatnym (w 2009 r. odpowiednio: 84,4% i 8,7 tys.).

Przeciętne zatrudnienie w województwie opolskim w 2010 r. wynosiło 195,5 tys. osób. Ponad połowę zatrudnionych odnotowano w sektorze prywatnym – 62,6% (122,3 tys. osób), natomiast w sektorze publicznym – 37,4% (73,2 tys. osób). Najwięcej osób pracowało w przemyśle – 62,5 tys. (31,9%) oraz edukacji – 25,6 tys. (13,1%).

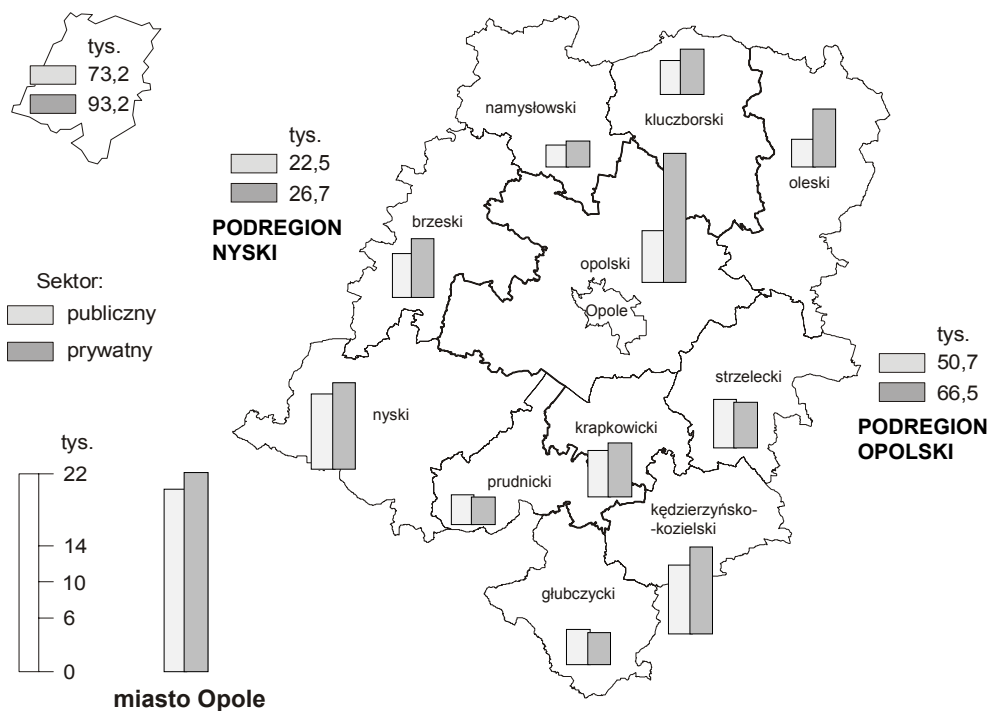
Przeciętne zatrudnienie w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób wynosiło 166,4 tys. osób i zmniejszyło się o 0,8 tys., tj. o 0,5% w porównaniu z 2009 r., a w stosunku do 2005 r. zwiększyło się o 3,3 tys., tj. o 2,0%. Biorąc pod uwagę przekrój terytorialny województwa należy stwierdzić, że podobnie jak w latach poprzednich utrzymało się duże przestrzenne zróżnicowanie przeciętnego zatrudnienia. W podregionie nyskim przeciętna liczba zatrudnionych wynosiła 49,2 tys., podczas gdy w opolskim – 117,2 tys. osób. W porównaniu z 2009 r. w podregionie nyskim odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia o 0,5%, natomiast w podregionie opolskim spadek o 0,9%. Najwyższe przeciętne zatrudnienie odnotowano w m. Opolu – 42,0 tys. osób oraz w powiecie opolskim – 19,9 tys., natomiast najniższe w powiecie namysłowskim – 5,2 tys. i prudnickim – 6,3 tys. W ponad połowie powiatów odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w porównaniu z rokiem poprzednim. Najwyższy procentowo wystąpił w powiecie krapkowskim (o 2,8%) oraz opolskim (o 2,5%).

W sektorze publicznym przeciętna liczba zatrudnionych wynosiła 73,2 tys., a w prywatnym – 93,2 tys. W porównaniu z 2009 r. wystąpił nieznaczny wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze publicznym o 0,2 tys., tj. o 0,3%, natomiast w sektorze prywatnym odnotowano spadek o 1,0 tys., tj. o 1,0%. W sektorze publicznym w podregionie nyskim przeciętne zatrudnienie utrzymało się na tym samym poziomie co w ub. roku, natomiast w podregionie opolskim wzrosło o 0,4%. W przekroju powiatowym w 9 powiatach odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze publicznym. Najwyższy procentowo wystąpił w powiecie krapkowskim (o 3,7%) i namysłowskim (o 3,4%). W pozostałych 3 powiatach odnotowano spadek przeciętnego zatrudnienia w analizowanym sektorze, największy w powiecie nyskim (o 1,4%) i opolskim (o 0,9%).

W sektorze prywatnym w podregionie nyskim, jak i w ponad połowie powiatów odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia. W podregionie nyskim wynosił on 0,9%. W przekroju powiatowym najwyższy procentowo wzrost przeciętnego zatrudnienia w omawianym sektorze wystąpił w powiecie opolskim (o 4,0%) i kluczborskim (o 2,6%). Natomiast spadek przeciętnego zatrudnienia w sektorze prywatnym wystąpił w podregionie opolskim i wynosił 1,8%. W przekroju powiatowym największy procentowo spadek w tym sektorze odnotowano w m. Opolu (o 6,8%) i powiecie głubczyckim (o 3,3%).

Terytorialne zróżnicowanie przeciętnego zatrudnienia ilustruje poniższa mapka.

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2010 R.

W 2010 r. przeciętne zatrudnienie osób wykonujących pracę **poza granicami kraju** na rzecz krajowych jednostek wynosiło 2,1 tys. osób, tj. o 18,8% mniej niż w 2009 r. Wszyscy zatrudnieni poza granicami kraju pracowali w sektorze prywatnym, przede wszystkim w budownictwie – 72,6% (1,6 tys.).

Przy **pracach interwencyjnych i robotach publicznych** zatrudnionych było 0,8 tys. osób, które pracowały w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych. W porównaniu z 2009 r. ich liczba wzrosła o 22,9%.

Na koniec 2010 r. w województwie opolskim w **podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób** było 203,0 tys. pracujących według **faktycznego (stałego) miejsca pracy**, tj. więcej o 1,4% w porównaniu z 2009 r. i o 7,8% w stosunku do 2005 r. Średnie roczne tempo wzrostu liczby pracujących w faktycznym miejscu pracy w latach 2005–2010 wynosiło 1,5%.

Udział pracujących w sektorze prywatnym wyniósł 58,8% wobec 58,5% w 2009 r. i 55,0% w 2005 r. Liczba pracujących zarówno w sektorze prywatnym jak i publicznym zwiększyła się w stosunku do 2009 r., wzrost ten wyniósł odpowiednio: 1,9% i 0,7%.

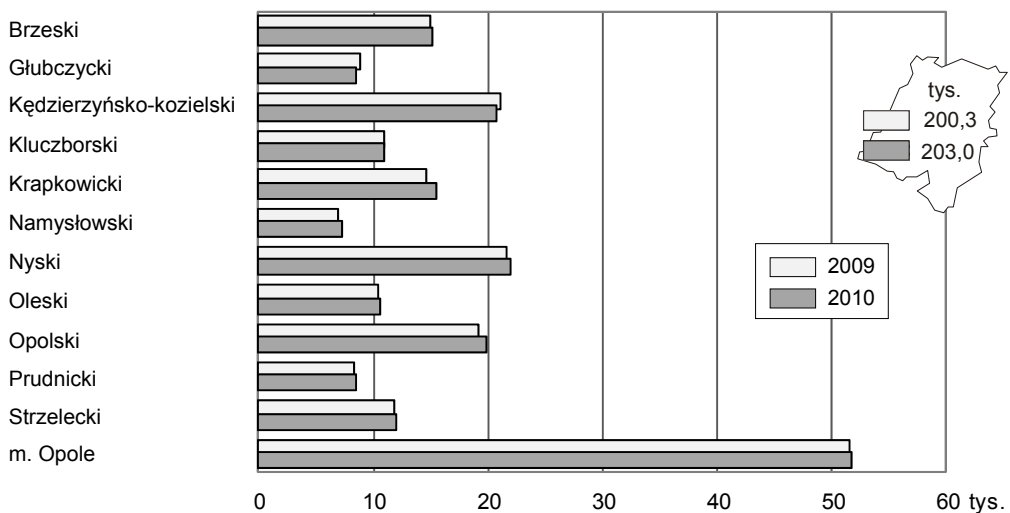
Kobiety stanowiły 47,7% wszystkich pracujących w województwie i w stosunku do 2009 r. ich liczba zwiększyła się o 2,2%. Ponad połowa (53,0%) kobiet pracowała w sektorze publicznym.

Na koniec 2010 r. z ogólnej liczby 203,0 tys. pracujących, w miastach pracowało 78,6%. Na sektor prywatny w miastach przypadało 57,0% pracujących, a na wsi 65,5%. Kobiety stanowiły 48,8% ogółu pracujących w miastach i 43,8% na wsi.

Terytorialne zróżnicowanie poziomu pracujących w latach 2009–2010 ilustruje poniższy wykres.

PRACUJĄCY^a WEDŁUG POWIATÓW

Stan w dniu 31 XII

a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy.

W końcu grudnia 2010 r., podobnie jak w latach poprzednich więcej pracujących odnotowano w podregionie opolskim i ich liczba wyniosła 139,0 tys. (w 2009 r. – 137,5 tys.), natomiast w podregionie nyskim – 64,1 tys. (przed rokiem – 62,8 tys.). W porównaniu z 2009 r. w obu podregionach zwiększyła się liczba pracujących, w podregionie nyskim – o 2,0%, a opolskim – o 1,1%. W przekroju powiatowym największą liczbę pracujących odnotowano w m. Opolu – 51,8 tys. oraz powiecie nyskim – 22,0 tys., natomiast najmniej pracujących było w powiecie namysłowskim – 7,3 tys. i głubczyckim – 8,5 tys. W porównaniu z 2009 r. prawie we wszystkich powiatach wystąpił wzrost liczby pracujących. Największy procentowo odnotowano w powiecie krapkowickim – o 6,0% i namysłowskim – o 5,3%. Spadek wystąpił jedynie w powiecie głubczyckim – o 3,2% i kędzierzyńsko-kozielskim – o 1,6%. W sektorze publicznym wzrost wystąpił w 7 powiatach, najwyższy w powiecie namysłowskim – o 17,1% i krapkowickim – o 6,5%. Spadek w tym sektorze odnotowano w 5 pozostałych powiatach, największy w powiecie brzeskim – o 2,1% i kędzierzyńsko-kozielskim – o 1,9%. W sektorze prywatnym w 9 powiatach wystąpił wzrost liczby pracujących, procentowo najwyższy w powiecie krapkowickim – o 5,7% i prudnickim – o 5,1%. Spadek odnotowano w 3 powiatach, największy w powiecie głubczyckim – o 4,8% i kędzierzyńsko-kozielskim – o 1,4%.

2. Bezrobocie rejestrowane

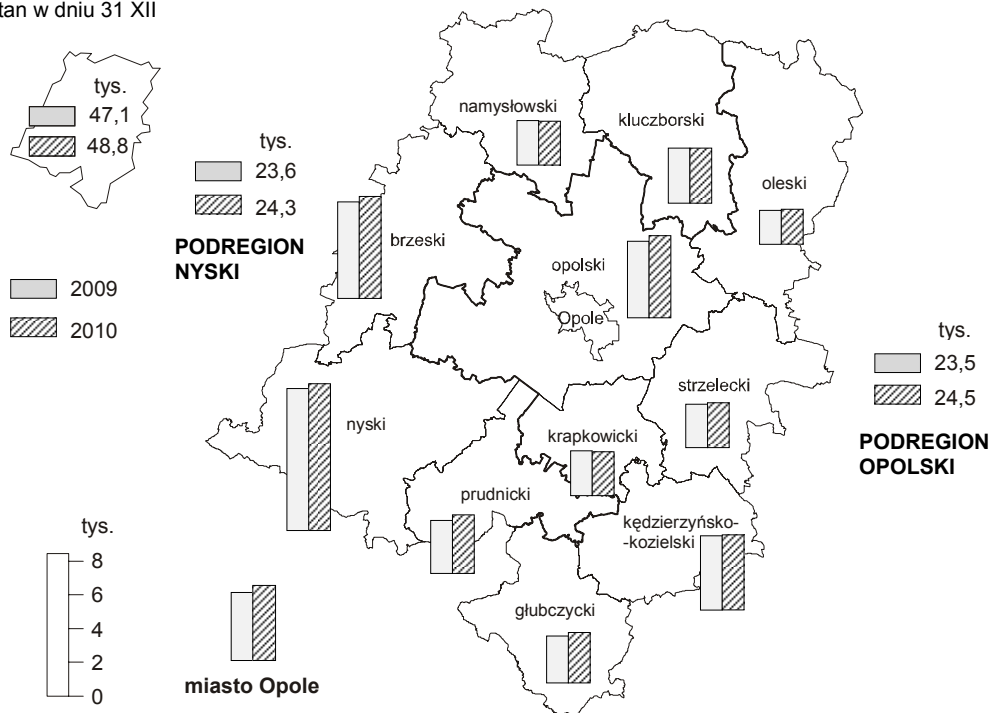
Bezrobocie jest jednym z podstawowych elementów rynku pracy i oznacza stan nierównowagi pomiędzy popytem na pracę a podażą pracy. W gospodarkach rynkowych, opartych m.in. na zasadzie wolności wyboru i zmiany miejsca pracy jest zjawiskiem naturalnym i nieuniknionym, pod warunkiem, że nie przekracza 3–5% zasobów siły roboczej. Natomiast, gdy bezrobocie przekroczy ten poziom staje się problemem ekonomicznym oraz dotkliwym problemem społecznym.

W ciągu ostatnich lat zaszły głębokie zmiany na rynku pracy w Polsce. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy zmniejszała się z roku na rok. Tendencja spadkowa zarówno w kraju jak i na Opolszczyźnie utrzymywała się już od kilku lat. Natomiast od 2009 r. tendencja ta uległa odwróceniu i zaczęto odnotowywać wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych w stosunku do roku poprzedniego. Jednak ich liczba była nadal niższa w porównaniu z 2005 r. W kraju liczba zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2010 r. w odniesieniu do 2009 r. wzrosła o 3,3% (o 62,0 tys. osób), ale w stosunku do 2005 r. zmniejszyła się o 29,5% (o 818,3 tys.). Natomiast w województwie opolskim relacje te ukształtowały się następująco: w stosunku do 2009 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych zwiększyła się o 3,5% (o 1,6 tys.), a w odniesieniu do 2005 r. zmniejszyła się o 29,7% (o 20,6 tys.). Średnie roczne tempo spadku bezrobocia zarówno na Opolszczyźnie jak i w Polsce w latach 2005–2010 wynosiło 6,8%.

Terytorialne zróżnicowanie poziomu bezrobocia w województwie opolskim w latach 2009–2010 ilustruje poniższa mapka.

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

Stan w dniu 31 XII

W województwie opolskim na koniec 2010 r. w powiatowych urzędach pracy było 48,8 tys. osób zarejestrowanych jako bezrobotne, co stanowiło identycznie jak przed rokiem 2,5% wszystkich bezrobotnych w kraju (1 lokata). Stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 13,6%, w kraju – 12,4% (w 2009 r. odpowiednio: 12,9% i 12,1%). W końcu grudnia 2010 r., odwrotnie niż w latach poprzednich, więcej zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano w podregionie opolskim i ich liczba wyniosła 24,5 tys. (w 2009 r. – 23,5 tys.), natomiast w podregionie nyskim – 24,3 tys. (przed rokiem – 23,6 tys.). Nadal najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2010 r. było w powiecie nyskim (8,8 tys.), brzeskim (6,1 tys.), opolskim (4,9 tys.) i kędzierzyńsko-kozielskim (4,5 tys.); powiaty te skupiały prawie połowę (49,8%) zarejestrowanych w województwie opolskim. Wzrost liczby bezrobotnych w skali roku odnotowano w większości powiatów. Najwyższy procentowo wystąpił w m. Opolu (o 8,3%) i w powiecie prudnickim (o 7,1%). Natomiast spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano w 3 powiatach i najgłębszy wystąpił w powiecie namysłowskim (o 3,2%), a następnie w krapkowickim (o 1,2%).

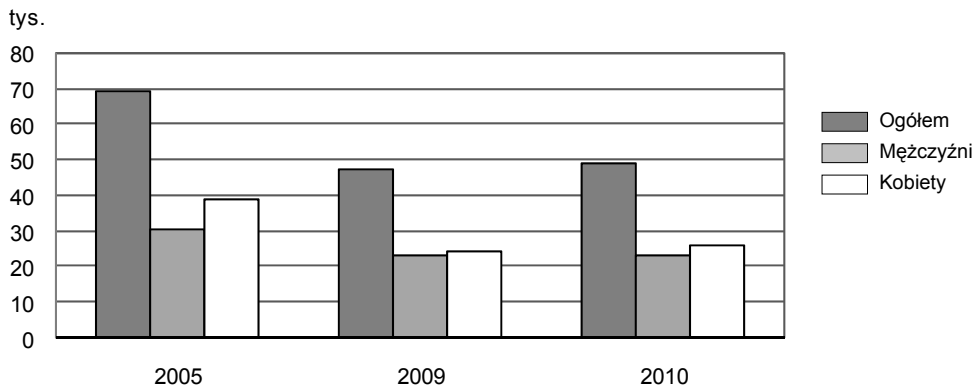
Sytuację na lokalnych rynkach pracy charakteryzuje również wskaźnik mierzony liczbą zarejestrowanych bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym. Biorąc pod uwagę analizowany wskaźnik, można stwierdzić, że sytuacja na terenie Opolszczyzny utrzymała się na poziomie ub. roku, natomiast w porównaniu z 2005 r. uległa poprawie. Na koniec 2010 r. w województwie opolskim, podobnie jak przed rokiem na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 7 zarejestrowanych bezrobotnych, przy czym na koniec 2005 r. omawiany wskaźnik wyniósł 10. Analogicznie również jak przed rokiem, korzystniejsza sytuacja niż w województwie ukształtowała się w podregionie opolskim, w którym omawiany wskaźnik identycznie jak na koniec 2009 r. wyniósł 6. Natomiast w podregionie nyskim wskaźnik ten ukształtował się na poziomie wyższym niż w województwie, jak i w podregionie opolskim i wyniósł analogicznie jak przed rokiem 9. W stosunku do poprzedniego roku analizowany wskaźnik w większości powiatów utrzymał się na tym samym poziomie. Spadek odnotowano jedynie w powiecie namysłowskim, natomiast wzrost w powiecie głubczyckim. Najmniej korzystna sytuacja pod względem omawianego wskaźnika wystąpiła w powiecie brzeskim i głubczyckim (po 10 osób). Natomiast pierwszą lokatę zajęły te same powiaty co przed rokiem, czyli: oleski, opolski, strzelecki i m. Opole, w których na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało po 5 bezrobotnych.

Wzrost liczby bezrobotnych w stosunku do 2009 r. dotyczył w większym stopniu kobiet niż mężczyzn. Liczba kobiet zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w porównaniu z 2009 r. wzrosła o 6,5%, a mężczyzn zaledwie o 0,3%. Jednocześnie w stosunku do 2005 r. spadek bezrobotnych w większym stopniu dotyczył kobiet niż mężczyzn. Liczba kobiet zmniejszyła się o 33,4%, podczas gdy liczba mężczyzn – o 25,1%.

Zmiany poziomu bezrobocia według płci w województwie opolskim w porównaniu z 2005 r. i 2009 r. ilustruje wykres na str. 37.

ZAREJESTROWANI BEZROBOTNI WEDŁUG PŁCI

Stan w dniu 31 XII

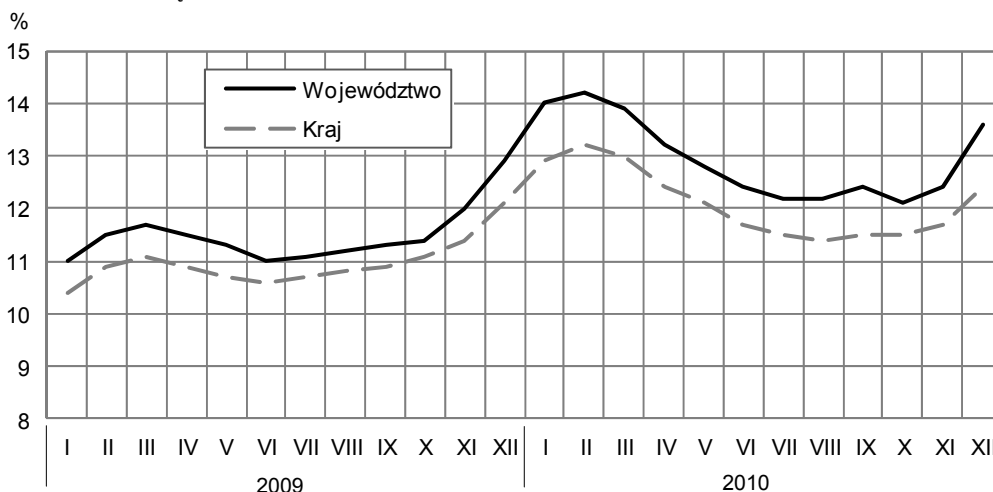

O skali bezrobocia i tempie jego zmian świadczy **stopa bezrobocia**, mierzona udziałem liczby bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo. W porównaniu z 2009 r. stopa bezrobocia była wyższa o 0,7 pkt, natomiast w stosunku do 2005 r. spadła o 5,1 pkt i na koniec 2010 r. wyniosła 13,6%. W kraju tendencja kształtowała się podobnie, w odniesieniu do 2009 r. stopa bezrobocia wzrosła o 0,3 pkt, a w porównaniu z 2005 r. zmniejszyła się o 5,2 pkt i na koniec 2010 r. ukształtowała się na poziomie 12,4%. Województwo opolskie na koniec grudnia 2010 r. uplasowało się na 8 (przed rokiem na 7) miejscu w kraju pod względem wysokości stopy bezrobocia.

Kształtowanie się stopy bezrobocia w województwie oraz w kraju w latach 2009–2010 ilustruje poniższy wykres.

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

Stan w końcu miesiąca

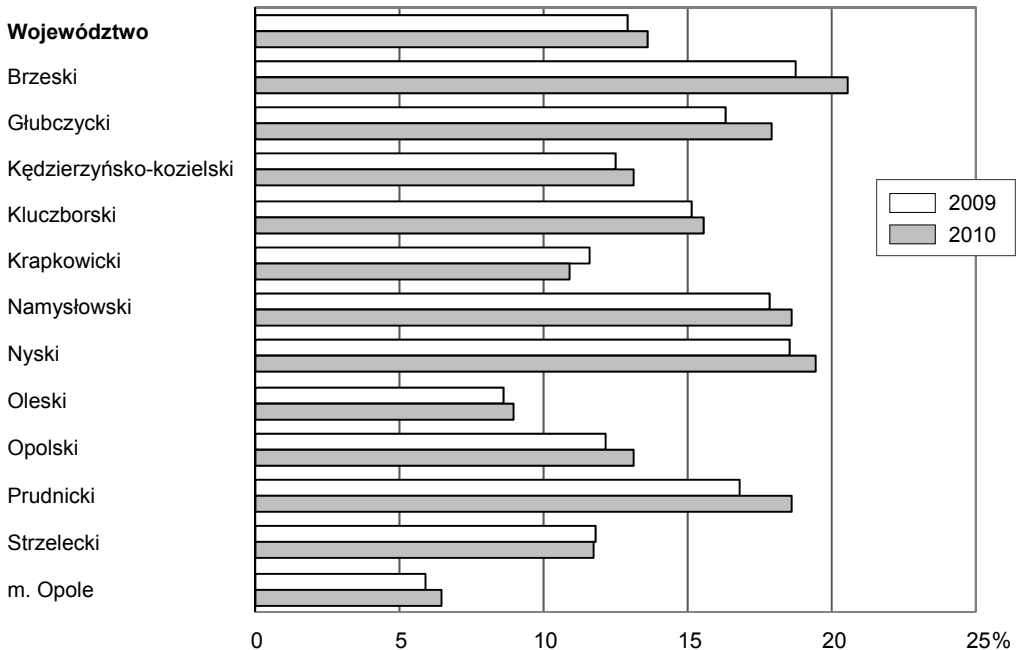
W województwie w dalszym ciągu utrzymało się duże przestrzenne zróżnicowanie stopy bezrobocia. Rozpiętość pomiędzy najniższą a najwyższą stopą bezrobocia wyniosła 14,1 pkt (w 2009 r. – 12,8 pkt). Do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia należały: brzeski (20,5%) i nyski (19,4%). Średniej dla województwa nie przekroczyły natomiast m.in. m. Opole (6,4%)

oraz powiat oleski (8,9%). Korzystniejsza sytuacja pod względem stopy bezrobocia ukształtowała się w podregionie opolskim, w którym na koniec 2010 r. wyniosła 10,6% (przed rokiem – 10,1%). Natomiast w podregionie nyskim stopa bezrobocia była wyższa i wyniosła 18,8% (na koniec 2009 r. – 17,7%).

Przestrzenne zróżnicowanie stopy bezrobocia na Opolszczyźnie w latach 2009–2010 ilustruje poniższy wykres.

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO WEDŁUG POWIATÓW

Stan w dniu 31 XII

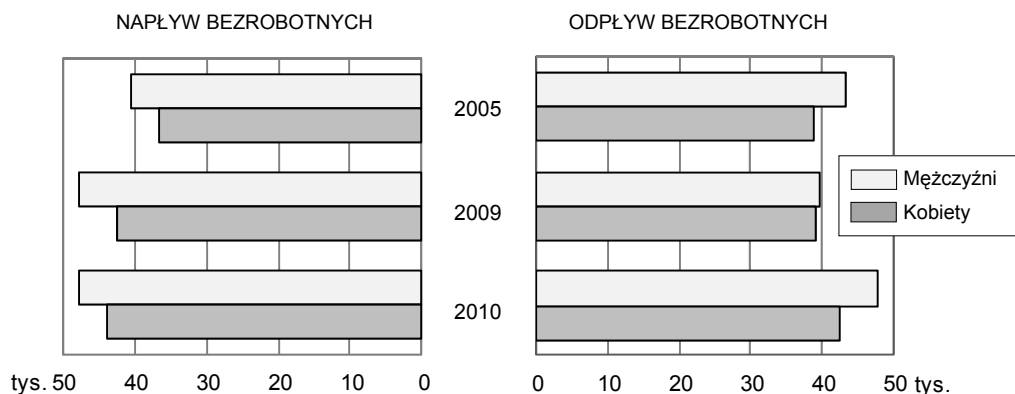
Wzrost stopy bezrobocia rejestrowanego w stosunku do 2009 r. odnotowano w 10 powiatach, przy czym najwyższy wystąpił w powiatach: brzeskim i prudnickim (po 1,8 pkt), a następnie głubczyckim (o 1,6 pkt). Jedynie w 2 powiatach nastąpił spadek stopy bezrobocia, a mianowicie w powiecie krapkowickim (o 0,7 pkt) i strzeleckim (o 0,1 pkt).

O płynności rynku pracy oraz poziomie bezrobocia decyduje m.in. rotacja bezrobotnych, czyli napływ i odpływ osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy. **Napływ** przedstawia liczbę osób, które w danym okresie sprawozdawczym zostały zarejestrowane jako bezrobotne. Natomiast **odpływ** oznacza liczbę osób wyłączonych z ewidencji powiatowych urzędów pracy w danym okresie. W 2010 r., w województwie opolskim, podobnie jak w 2009 r. odnotowano przewagę osób nowo rejestrujących się nad bezrobotnymi wyrejestrowanymi z ewidencji powiatowych urzędów pracy, czego efektem była m.in. większa liczba zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2010 r. w porównaniu z rokiem poprzednim. W ciągu 2010 r. w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego **zarejestrowano** 91,7 tys. osób i jednocześnie **wykreślono** z ewidencji 90,0 tys. bezrobotnych. Liczba osób, które uzyskały status bezrobotnego wzrosła o 1,4% w porównaniu z 2009 r., a o 19,1% w stosunku do 2005 r.

Natomiast liczba bezrobotnych wyrejestrowanych zwiększyła się w odniesieniu do 2009 r. o 14,0%, a w porównaniu z 2005 r. o 9,6%.

Napływ oraz odpływ bezrobotnych według płci w poszczególnych latach ilustruje poniższy wykres.

BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI

W 2010 r. podobnie jak przed rokiem ponad połowę (52,1%) nowo zarejestrowanych stanowili mężczyźni, ale ich udział zmniejszył się o 0,8 pkt. Nadal większość, tj. 81,2% bezrobotnych nowo zarejestrowanych stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny. Ich liczba w porównaniu z 2009 r. zwiększyła się o 2,5 tys., tj. o 3,5%, a udział o 1,6 pkt. Zmniejszył się natomiast udział osób rejestrujących się po raz pierwszy i w 2010 r. wynosił 18,8%, przy czym w 2009 r. – 20,4%. Ich liczba w porównaniu z ub. rokiem zmniejszyła się o 1,3 tys., tj. o 6,8%. Znaczącą grupę wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby poprzednio pracujące, tj. 77,7% (przed rokiem – 77,5%).

Liczbę oraz udział wybranych kategorii nowo zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2009–2010 przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.1. Wybrane kategorie nowo zarejestrowanych bezrobotnych

Wyszczególnienie	2009		2010		2009=100
	w liczbach bezwzględnych	w % ogółem nowo zarejestrowanych	w liczbach bezwzględnych	w % ogółem nowo zarejestrowanych	
Nowo zarejestrowani ogółem	90432	100,0	91694	100,0	101,4
z ogółem:					
Do 25 roku życia	28851	31,9	29480	32,2	102,2
Długotrwale bezrobotni	24711	27,3	31363	34,2	126,9
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	5210	5,8	5192	5,7	99,7
Powyżej 50 roku życia	16226	17,9	16906	18,4	104,2
Bez kwalifikacji zawodowych	26836	29,7	25382	27,7	94,6
Bez doświadczenia zawodowego	26755	29,6	27830	30,4	104,0
Bez wykształcenia średniego	51619	57,1	50965	55,6	98,7
Samotnie wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia	6391	7,1	6290	6,9	98,4
Niepełnosprawni	3739	4,1	3984	4,3	106,6

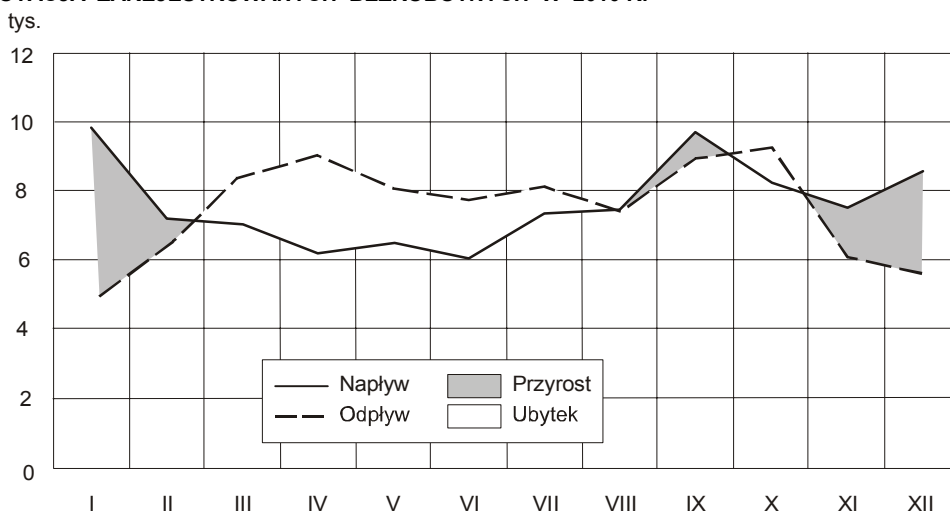

Drugim czynnikiem obok napływu, powodującym zmiany w poziomie bezrobocia jest odpływ bezrobotnych z ewidencji powiatowych urzędów pracy. W 2010 r. ponad połowę (53,0%) wyrejestrowanych bezrobotnych stanowili mężczyźni i ich udział wzrósł o 2,6 pkt w porównaniu z 2009 r. Nadal główną przyczyną utraty statusu bezrobotnego było podjęcie pracy, które dotyczyło 38,6% (w 2009 r. – 36,5%) ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych. Zatrudnienie w 2010 r. znalazło 34,8 tys. osób, tj. o 20,7% więcej niż przed rokiem. Drugą przyczyną pod względem częstotliwości występowania było nadal skreślenie z ewidencji spowodowane niepotwierdzeniem gotowości do pracy. Z tego powodu w 2010 r. wykreślono 24,8 tys. osób, co stanowiło 27,5% (w 2009 r. – 26,9%) ogółu wyrejestrowanych. Ich liczba w stosunku do 2009 r. zwiększyła się o 3,6 tys., tj. o 16,7%. Dobrowolnie ze statusu bezrobotnego zrezygnowało 4,5 tys. osób, tj. o 2,0% więcej niż przed rokiem.

Liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych oraz wyrejestrowanych z ewidencji powiatowych urzędów pracy była zróżnicowana w poszczególnych miesiącach roku. Najwięcej nowych rejestracji bezrobotnych w 2010 r. miało miejsce w styczniu (9,8 tys. osób), a najmniej w czerwcu (6,1 tys. osób). Natomiast najwięcej bezrobotnych wyrejestrowano w październiku (9,3 tys.), a najmniej w styczniu (4,8 tys.).

Napływ oraz odpływ bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2010 r. ilustruje poniższy wykres.

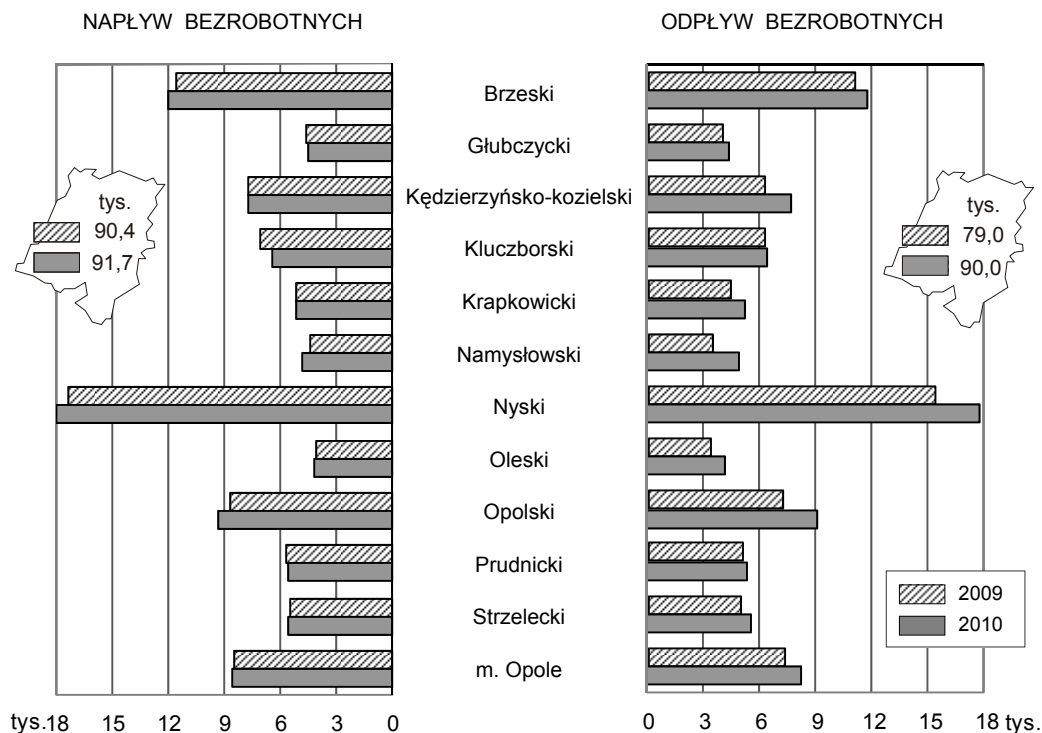
ROTACJA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W 2010 R.

Napływ oraz odpływ bezrobotnych w województwie opolskim był znacząco zróżnicowany w przekroju terytorialnym. W podregionie nyskim nowo zarejestrowani bezrobotni stanowili 50,9% ogółu nowo zarejestrowanych w województwie. Najwyższy udział w napływie bezrobotnych na Opolszczyźnie odnotowano w powiatach: nyskim (19,6%) i brzeskim (13,1%), najniższy natomiast w powiatach: oleskim (4,5%) oraz głubczyckim (5,0%). Wyrejestrowani bezrobotni w podregionie nyskim również stanowili ponad połowę (51,1%) ogółu wyrejestrowanych w województwie. Najwyższy udział odpływu bezrobotnych wystąpił w powiatach: nyskim (19,7%) i brzeskim (13,0%), a najniższy w powiatach: oleskim (4,6%) oraz głubczyckim (4,9%).

Liczbę nowo zarejestrowanych oraz wyrejestrowanych bezrobotnych z ewidencji powiatowych urzędów pracy w przekroju terytorialnym w latach 2009–2010 ilustruje poniższy wykres.

NAPŁYW ORAZ ODPIY W ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH WEDŁUG POWIATÓW

O zmianach na rynku pracy świadczy również **wskaźnik płynności rynku pracy**, wyrażający w procentach stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie sprawozdawczym do liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych. W 2010 r. kształtował się na bardziej korzystnym poziomie niż w roku poprzednim i wynosił 37,9%, czyli o 6,0 pkt więcej niż w 2009 r. Analizując omawiany wskaźnik można stwierdzić, że lepsza sytuacja kształtowała się w podregionie nyskim, w którym wskaźnik płynności rynku pracy wynosił 40,1% (przed rokiem – 34,3%) wobec 35,7% w podregionie opolskim (w 2009 r. – 29,3%). Najwyższa wartość wskaźnika płynności ukształtowała się w powiecie namysłowskim (49,2%), a następnie nyskim (43,3%). Natomiast najniższy poziom wskaźnika wystąpił w powiecie prudnickim (26,4%) i krapkowickim (29,6%). W porównaniu z 2009 r. prawie we wszystkich powiatach poziom wskaźnika uległ poprawie i najwyższy wzrost odnotowano w powiecie namysłowskim (o 13,7 pkt) oraz oleskim (o 8,6 pkt). Spadek omawianego wskaźnika wystąpił jedynie w powiecie prudnickim (o 0,4 pkt).

Sytuację na rynku pracy charakteryzuje nie tylko poziom bezrobocia, ale również jego struktura, która jest silnie zróżnicowana pod względem cech demograficznych i społecznych. Zagrożenie bezrobociem i szanse na uzyskanie nowego lub pierwszego zatrudnienia nie są jednakowe dla wszystkich. Zależy to m.in. od płci, wieku, poziomu wykształcenia, stażu pracy, czasu pozostawania bez pracy, czy od miejsca zamieszkania.

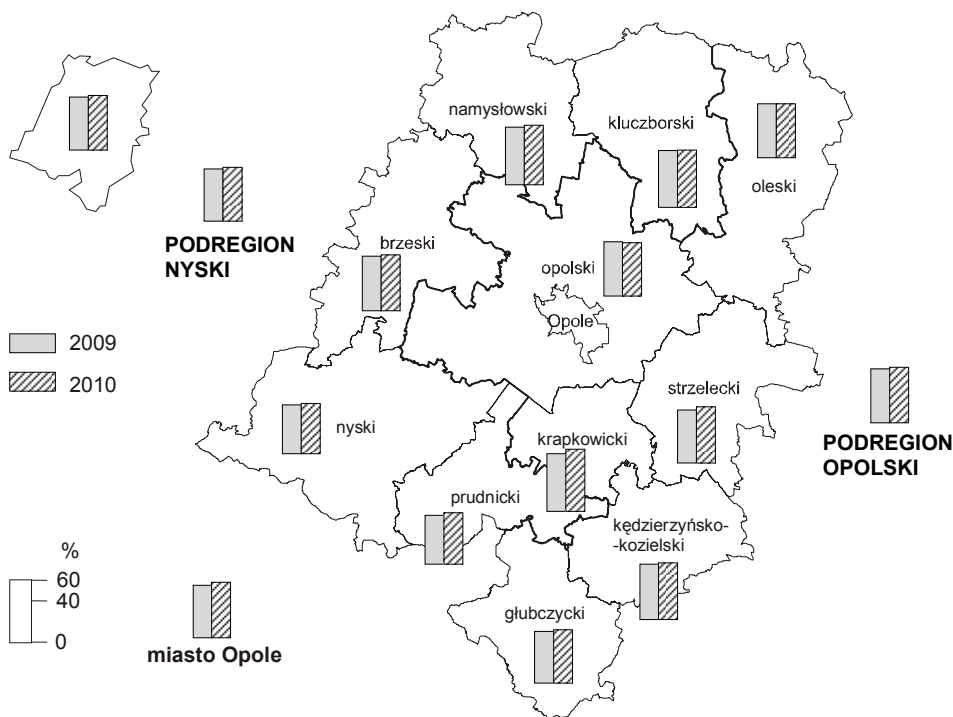
Podobnie jak w latach poprzednich, wśród bezrobotnych nadal **przeważały kobiety**, które w końcu 2010 r. stanowiły 52,9% bezrobotnych (w kraju – 51,9%). Ich liczba w porównaniu z 2009 r. wzrosła o 6,5%, natomiast w stosunku do 2005 r. spadła o 33,4%. Udział kobiet pozostających bez pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się o 1,5 pkt w porównaniu z 2009 r., a zmniejszył się o 2,9 pkt w stosunku do 2005 r.

Na koniec 2010 r. na 100 bezrobotnych mężczyzn przypadało 112 (przed rokiem – 106) bezrobotnych kobiet, przy czym w liczbie ludności ogółem województwa na 100 mężczyzn przypadało identycznie jak przed rokiem 107 kobiet.

Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych (danego podregionu, powiatu) w latach 2009–2010 ilustruje poniższa mapka.

UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH KOBIET W OGÓŁEM BEZROBOTNYCH WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

Stan w dniu 31 XII

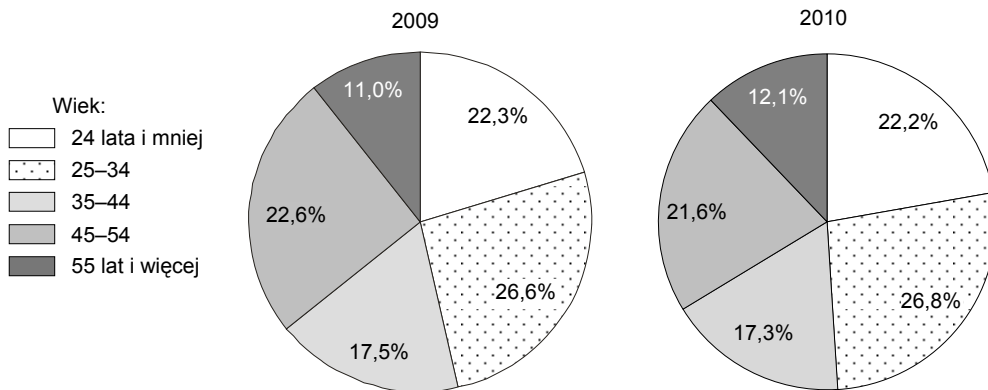
Na koniec 2010 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w podregionie nyskim wyniosła 12,6 tys. (w 2009 r. – 12,0 tys.) wobec 13,2 tys. (w 2009 r. – 12,3 tys.) w podregionie opolskim. Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych kobiet na koniec 2010 r. odnotowano w powiecie nyskim (4,3 tys.) i brzeskim (3,3 tys.), najmniej w powiecie oleskim (1,1 tys.) oraz strzeleckim (1,4 tys.). W porównaniu z 2009 r. prawie we wszystkich powiatach odnotowano wzrost liczby bezrobotnych kobiet. Najwyższy procentowo wystąpił w m. Opolu (o 14,8%) oraz powiecie prudnickim (o 12,6%). Jedynie w powiecie kluczborskim liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet zmniejszyła się w stosunku do roku ub., ale spadek ten wyniósł zaledwie 0,3%.

Istotnym czynnikiem mającym wpływ na sytuację bezrobotnych na rynku pracy jest wiek osób pozostających bez pracy. Analizując zjawisko bezrobocia według wieku w województwie opolskim można zauważyć, że w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy znajdowały się osoby w wieku 25–34 lata oraz osoby młode do 24 lat. Jednocześnie w obu grupach wiekowych odnotowano wzrost liczby bezrobotnych w porównaniu z 2009 r. Liczba bezrobotnych w wieku 25–34 lata zwiększyła się o 4,3%, a w wieku do 24 lat – o 2,9%.

Udział zarejestrowanych bezrobotnych według wieku w latach 2009–2010 ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG WIEKU

Stan w dniu 31 XII

Udział bezrobotnych w wieku 25–34 lata był wyższy o 0,2 pkt niż przed rokiem oraz o 0,5 pkt niż w 2005 r. i na koniec grudnia 2010 r. wyniósł 26,8%. Natomiast bezrobotni w grupie wiekowej do 24 lat stanowili 22,2% ogółu bezrobotnych i ich udział zmniejszył się nieznacznie, bo o 0,1 pkt w porównaniu z 2009 r., ale wzrósł o 1,7 pkt w stosunku do 2005 r. W kraju analogicznie jak w województwie opolskim najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25–34 lata (29,2%) oraz osoby w wieku do 24 lat (21,9%). Należy zaznaczyć, że w województwie opolskim identycznie jak przed rokiem, odnotowano najniższy udział osób w wieku 25–34 lata w ogólnej liczbie bezrobotnych (1 lokata w kraju).

Na koniec 2010 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 25–34 lata w podregionie nyskim ukształtowała się na poziomie 6,4 tys., natomiast w opolskim – 6,6 tys. W porównaniu z 2009 r. liczba tej grupy bezrobotnych zwiększyła się w obu podregionach województwa, w nyskim – o 2,8%, a w opolskim – o 5,9%. Wyższy udział analizowanej grupy bezrobotnych w ogółem bezrobotnych danego podregionu odnotowano w podregionie opolskim – 27,1% niż w nyskim – 26,5%. W podregionie opolskim udział omawianej grupy wzrósł o 0,5 pkt. w porównaniu z 2009 r., natomiast w podregionie nyskim utrzymał się na tym samym poziomie. Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 25–34 lata na koniec 2010 r. było w powiecie nyskim (2,3 tys.) i brzeskim (1,6 tys.), a najmniej w powiecie oleskim (0,5 tys.) oraz strzeleckim (0,6 tys.). W większości powiatów w porównaniu z 2009 r. wzrosła liczba bezrobotnych w omawianej grupie wiekowej, najwyższy procentowo wzrost odnotowano w powiecie prudnickim (o 15,6%) i głubczyckim (o 10,8%). Spadek wystąpił w 3 powiatach i największy odnotowano w powiecie kluczborskim (o 1,5%), a następnie w oleskim (o 1,1%).

Udział zarejestrowanych bezrobotnych według wieku i powiatów w 2010 r. ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG WIEKU I POWIATÓW W 2010 R.

Stan w dniu 31 XII

Województwo

Brzeski

Głubczycki

Kędzierzyńsko-kozielski

Kluczborski

Krapkowicki

Namysłowski

Nyski

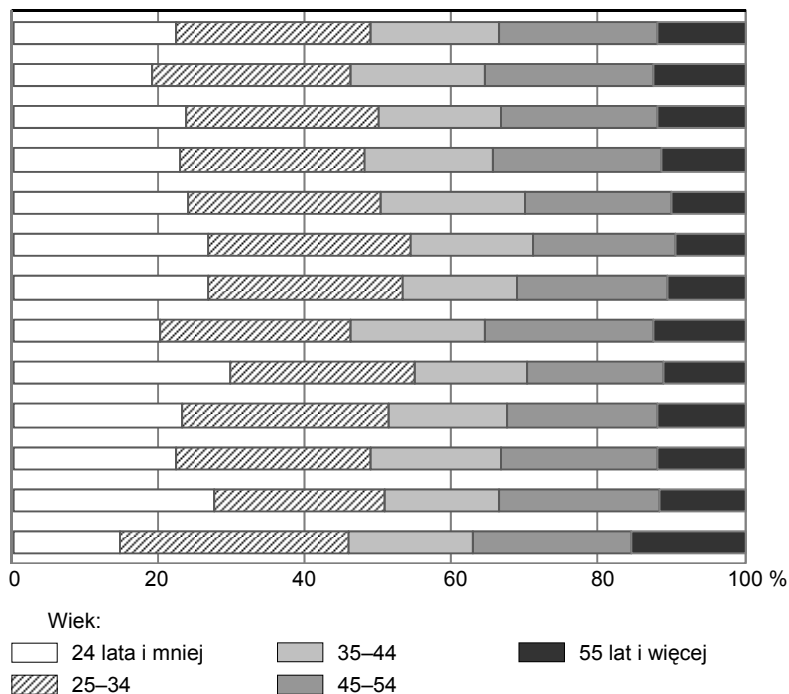
Oleski

Opolski

Prudnicki

Strzelecki

m. Opole

Drugą pod względem liczebności grupą bezrobotnych na koniec 2010 r., jak już wspomniano były osoby młode, tj. do 24 roku życia. W podregionie nyskim zarejestrowanych było 5,2 tys. bezrobotnych w omawianej grupie wiekowej, natomiast w opolskim – 5,6 tys. W obu podregionach wystąpił wzrost analizowanej grupy wiekowej w porównaniu z 2009 r., w nyskim – o 2,5%, a w opolskim – o 3,2%. Wyższy udział bezrobotnych w wieku do 24 lat w ogólnym bezrobotnych danego podregionu wystąpił w podregionie opolskim – 23,1%, przy czym w nyskim wyniósł 21,3%. Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 18–24 lata na koniec 2010 r. było w powiecie nyskim (1,8 tys.) i brzeskim (1,1 tys.), a najmniej w powiecie oleskim (0,6 tys.) oraz m. Opolu (0,7 tys.). W porównaniu z 2009 r. w 9 powiatach odnotowano wzrost liczby bezrobotnych w wieku do 24 lat. Najwyższy procentowo wzrost wystąpił w powiecie oleskim (o 11,2%) i krapkowickim (o 9,1%). W powiecie głubczyckim liczba analizowanej grupy bezrobotnych utrzymała się na poziomie z roku ub. Spadek liczby bezrobotnych w wieku 18–24 lata wystąpił w 2 powiatach: kluczborskim (o 7,3%) i kędzierzyńsko-kozielskim (o 2,1%).

Nadal najmniej liczną grupą bezrobotnych były osoby w wieku 55 lat i więcej. Jednak ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrastał z roku na rok. Ponadto stosunkowo mała skłonność bezrobotnych w tej grupie wiekowej do zmian zawodu i kwalifikacji stanowi dość istotne utrudnienie i zmniejsza szanse na znalezienie pracy. Na koniec 2010 r. było ich 5,9 tys. osób i stanowili 12,1% (przed rokiem – 11,0%) ogółu bezrobotnych. W kraju odsetek tej grupy bezrobotnych wyniósł 10,2% i wzrósł o 1,3 pkt w porównaniu z rokiem poprzednim. Analizując

udział omawianej grupy wiekowej w ogólnej liczbie bezrobotnych w poszczególnych województwach, należy zauważyć, że Opolszczyzna uplasowała się dopiero na 12 miejscu w kraju.

Na koniec 2010 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej ukształtowała się w podregionie nyskim na poziomie 2,9 tys., natomiast w opolskim – 3,0 tys. W porównaniu z 2009 r. liczba analizowanej grupy wiekowej w obu podregionach uległa zwiększeniu, w podregionie nyskim – o 11,4%, natomiast w opolskim – o 15,9%. Udział osób w wieku 55 lat i więcej w ogółem bezrobotnych danego podregionu ukształtował się na podobnym poziomie i w nyskim wyniósł 12,0% wobec 12,1% w opolskim.

Najwięcej bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej na koniec 2010 r. liczył powiat nyski (1,1 tys.) i brzeski (0,8 tys.), a najmniej powiaty: oleski (0,2 tys.) oraz krapkowicki (0,3 tys.). W porównaniu z 2009 r. w 10 powiatach odnotowano wzrost liczby analizowanej grupy bezrobotnych, najwyższy procentowo wystąpił w powiecie prudnickim (o 24,4%) oraz m. Opolu (o 22,7%). Spadek odnotowano w 2 powiatach: krapkowickim (o 9,6%) i namysłowskim (o 1,7%).

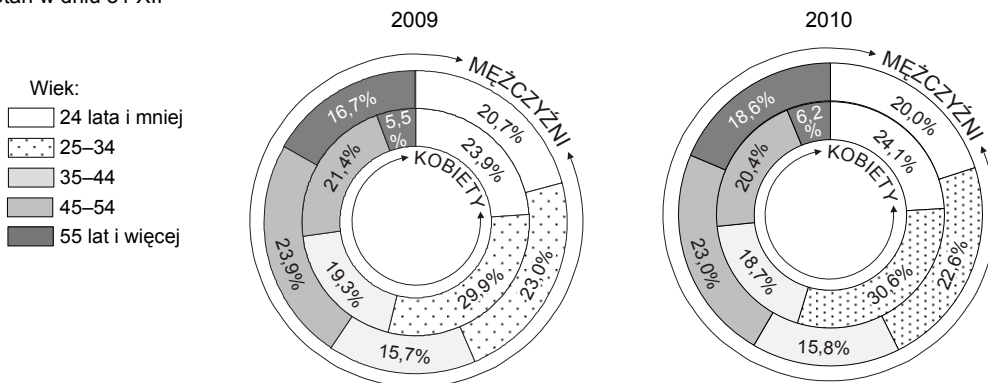
Analizując strukturę bezrobotnych według wieku na koniec 2010 r. należy zauważyć, że w jednej grupie wiekowej, a mianowicie 45–54 lata nastąpił spadek (o 1,0%) w porównaniu z 2009 r. Na koniec grudnia 2010 r. ich liczba ukształtowała się na poziomie 10,5 tys. (przed rokiem – 10,6 tys.), a udział wyniósł 21,6%, tj. o 1,0 pkt mniej niż na koniec 2009 r.

W dalszym ciągu bezrobotni mężczyźni byli starsi niż kobiety. Wśród bezrobotnych mężczyzn osoby w wieku 45 lat i więcej stanowiły 41,6%, tj. o 1,0 pkt więcej niż w 2009 r. Analogiczny odsetek dla kobiet wyniósł 26,6%, tj. o 0,3 pkt mniej niż przed rokiem.

Zmiany w strukturze bezrobotnych mężczyzn i kobiet według wieku w porównaniu z 2009 r. ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 XII

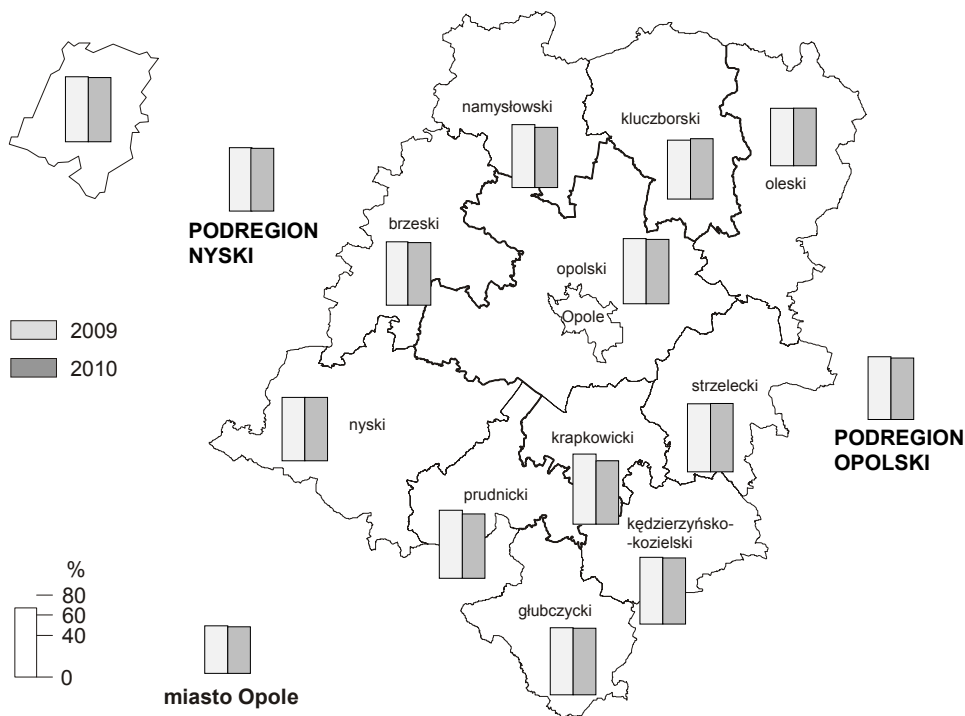
Ważną cechą decydującą o sytuacji i szansach bezrobotnych na rynku pracy jest **poziom wykształcenia**, od którego zależy zarówno umiejętność skutecznego poszukiwania pracy, jak i umiejętność dostosowywania się do zmian na rynku pracy. Poziom wykształcenia jest istotnym czynnikiem wpływającym na status osób bezrobotnych. Bezrobocie zazwyczaj dotyczy w niewielkim stopniu osób o wysokich kwalifikacjach zawodowych, które nawet jeśli tracą pracę, to mają większą szansę na jej ponowne podjęcie. Największe problemy ze zmianą

statusu bezrobotnego mają osoby o niskim poziomie wykształcenia oraz bez kwalifikacji pożądanych na rynku pracy.

Struktura bezrobotnych na koniec 2010 r. według poziomu wykształcenia w stosunku do lat poprzednich utrzymała się na podobnym poziomie. Większość bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy to w dalszym ciągu osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych, analogicznie jak w latach poprzednich stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym (61,0% ogólnej liczby bezrobotnych, w 2009 r. – 62,0%, a w 2005 r. – 68,2%). W kraju analogiczny odsetek wyniósł 56,6% (przed rokiem – 57,7%, a w 2005 r. – 65,0%). Na Opolszczyźnie liczba zarejestrowanych bezrobotnych z analizowanym wykształceniem zwiększyła się w porównaniu z 2009 r. o 1,8%, a w stosunku do 2005 r. zmniejszyła się o 37,1%.

Zmiany udziału zarejestrowanych bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych (danego podregionu, powiatu) w porównaniu z 2009 r. ilustruje poniższa mapa.

UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH Z WYKSZTAŁCENIEM ZASADNICZYM ZAWODOWYM ORAZ GIMNAZJALNYM I NIŻSZYM WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW
Stan w dniu 31 XII

Na koniec 2010 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych z omawianym wykształceniem w podregionie nyskim wyniosła 15,0 tys., a w opolskim – 14,8 tys. W porównaniu z 2009 r. liczba tej grupy bezrobotnych w obu podregionach uległa zwiększeniu, w podregionie nyskim – o 1,7%, a w opolskim – o 1,8%. Udział osób z tym wykształceniem w ogólnie bezrobotnych danego podregionu ukształtował się w podregionie nyskim na poziomie – 61,6% wobec 60,4% w opolskim.

Najwięcej bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym na koniec 2010 r. było w powiecie nyskim (5,5 tys.) i brzeskim (3,7 tys.), a najmniej w powiecie oleskim (1,2 tys.) oraz namysłowskim (1,6 tys.). W porównaniu z 2009 r. w 9 powiatach odnotowano wzrost liczby analizowanej grupy bezrobotnych, najwyższy procentowo wystąpił w powiecie opolskim i m. Opolu (po 5,7%), a następnie w powiecie głubczyckim (o 5,6%). W 3 pozostałych powiatach odnotowano spadek, największy w powiecie krapkowickim (o 10,9%) i namysłowskim (o 7,1%).

Nadal najmniej zagrożone bezrobociem były osoby legitymujące się wykształceniem wyższym. W 2010 r. osoby z tym wykształceniem stanowiły 9,0% (w kraju – 10,5%). Jednak ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrastał z roku na rok. W porównaniu z 2009 r. wzrósł o 1,1 pkt, a w stosunku do 2005 r. o 4,1 pkt.

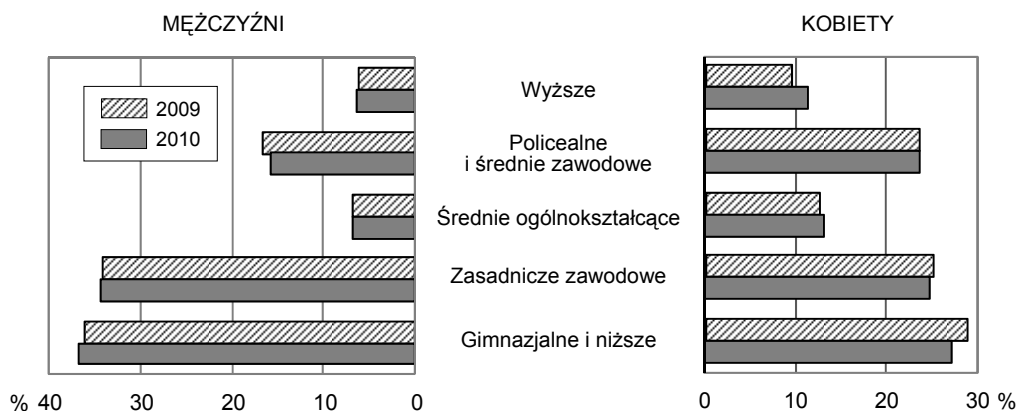
Na koniec 2010 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych z wykształceniem wyższym w podregionie nyskim wyniosła 1,9 tys., tj. o 20,6% więcej niż w 2009 r., a w opolskim – 2,5 tys., czyli o 16,9% więcej niż przed rokiem. Udział osób z tym wykształceniem w ogóle bezrobotnych danego podregionu na poziomie niższym ukształtował się w podregionie nyskim i wyniósł 7,8% wobec 10,2% w opolskim.

Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych z wykształceniem wyższym na koniec 2010 r. odnotowano w m. Opolu (0,9 tys.) oraz powiecie nyskim (0,7 tys.), najmniej w powiecie głubczyckim i namysłowskim (po 0,2 tys.). W porównaniu z 2009 r. we wszystkich powiatach odnotowano wzrost liczby bezrobotnych z analizowanym wykształceniem. Najwyższy procentowo wzrost wystąpił w powiecie prudnickim (o 55,8%) i krapkowickim (o 45,7%). Natomiast najwyższy udział osób z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie bezrobotnych danego powiatu na koniec 2010 r. odnotowano w m. Opolu (19,9%) i w powiecie oleskim (10,4%), a najniższy w powiecie głubczyckim (5,8%) oraz kluczborskim (6,6%).

Zmiany w strukturze bezrobotnych mężczyzn i kobiet według poziomu wykształcenia w porównaniu z 2009 r. ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG PŁCI I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

W dalszym ciągu bezrobotne kobiety były lepiej wykształcone niż bezrobotni mężczyźni. Wykształcenie wyższe i średnie zawodowe łącznie z policealnym posiadało 9,0 tys. (w 2009 r. – 8,0 tys.) kobiet pozostających bez pracy, podczas gdy mężczyzn o tym samym poziomie wykształcenia było 5,1 tys. (w 2009 r. – 5,2 tys.).

Sytuacja bezrobotnych na rynku pracy zależy m.in. od ich przeszłości zawodowej. Biorąc pod uwagę to kryterium można wyróżnić osoby, które **dotychczas nie pracowały** i nie posiadają żadnego stażu zawodowego oraz osoby, które **poprzednio pracowały** i obecnie poszukują nowej pracy. Rozpatrując kryterium klasyfikacji bezrobotnych pod względem ich przeszłości zawodowej można dokonać analizy według stażu pracy.

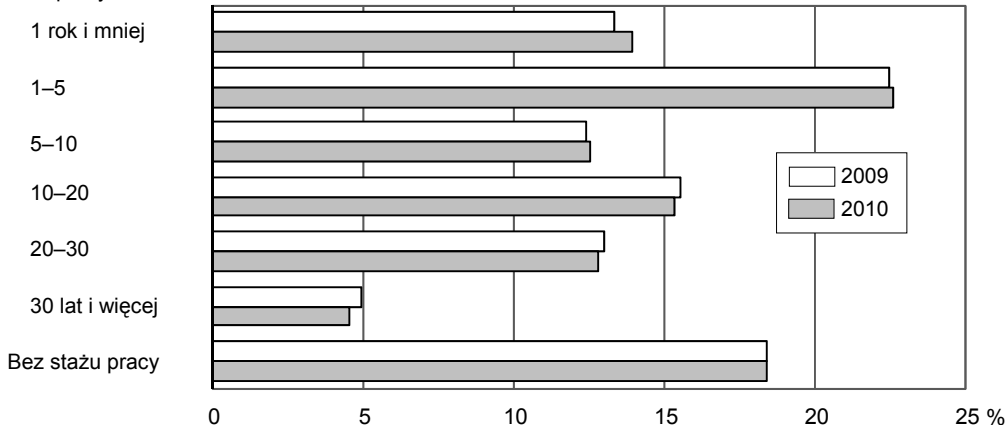
W końcu grudnia 2010 r. w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego wśród zarejestrowanych bezrobotnych przeważały osoby, które już pracowały zawodowo. Ich udział na koniec 2010 r. ukształtował się na poziomie z ub. roku i wyniósł 81,6% (w kraju – 79,3%), tj. o 0,8 pkt więcej niż na koniec 2005 r. Liczba osób poprzednio pracujących na koniec 2010 r. wyniosła 39,8 tys., tj. o 3,4% więcej w porównaniu z 2009 r., a o 29,0% mniej w stosunku do 2005 r.

Udział zarejestrowanych bezrobotnych według stażu pracy w latach 2009–2010 ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG STAŻU PRACY

Stan w dniu 31 XII

Staż pracy^a:

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–5 uwzględniono osoby, które pracowały 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

Największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych w końcu grudnia 2010 r. wystąpił wśród osób ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat (22,6%). Ponad połowę (54,8%) tych osób stanowiły kobiety. Liczba bezrobotnych z omawianym stażem pracy w porównaniu z 2009 r. wzrosła o 3,9%, natomiast w stosunku do 2005 r. zmniejszyła się o 23,5%.

Na koniec 2010 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat zarówno w podregionie nyskim jak i opolskim ukształtowała się na poziomie 5,5 tys. W porównaniu z 2009 r. liczba tej grupy bezrobotnych zwiększyła się w obu podregionach

województwa opolskiego, w nyskim – o 3,7%, a w opolskim – o 4,1%. Nieznacznie wyższy udział analizowanej grupy bezrobotnych w ogółem bezrobotnych danego podregionu odnotowano w podregionie nyskim – 22,8% niż w opolskim – 22,4%. W porównaniu z 2009 r. udział omawianej grupy bezrobotnych wzrósł w podregionie nyskim – o 0,2 pkt, natomiast w opolskim utrzymał się na tym samym poziomie.

Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2010 r. ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat było w powiecie nyskim (1,9 tys.) i brzeskim (1,4 tys.), a najmniej w powiecie strzeleckim i oleskim (po 0,5 tys.). W 10 powiatach w porównaniu z 2009 r. zwiększyła się liczba analizowanej grupy bezrobotnych, najwyższy procentowo wzrost odnotowano w powiecie prudnickim (o 11,2%) i opolskim (o 7,0%). Natomiast w 2 pozostałych powiatach wystąpił spadek: w strzeleckim (o 4,6%) i namysłowskim (o 1,7%). Najwyższy udział bezrobotnych ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych danego powiatu na koniec 2010 r. odnotowano w powiecie namysłowskim (26,0%) i oleskim (24,6%), a najniższy w powiecie strzeleckim (18,4%) oraz m. Opolu (20,8%).

Nadal najmniej liczną grupę bezrobotnych stanowiły osoby, które przepracowały powyżej 30 lat, a ich udział wyniósł 4,5%, tj. o 0,4 pkt mniej niż przed rokiem, a o 1,9 pkt więcej niż na koniec 2005 r. W porównaniu z 2009 r. liczba tych osób zmniejszyła się o 0,1 tys. tj. o 3,5%. Natomiast w stosunku do 2005 r. liczba osób z tym stażem pracy wzrosła o 0,4 tys. tj. o 22,3%. Rozpatrując **rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy** bezrobotnych w końcu grudnia 2010 r. należy stwierdzić, że najwięcej osób nim otrzymało status bezrobotnego, zatrudnionych było w sekcjach: przemysł (23,9%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (15,5%). Ponad połowa, tj. 68,9% bezrobotnych poprzednio pracujących zatrudniona była w sektorze prywatnym. Spośród ogółu bezrobotnych najwięcej było o następujących zawodach i specjalnościach: sprzedawca (9,5%) i robotnik gospodarczy (4,5%). Bez zawodu było 7,3 tys. osób, co stanowiło 14,9% ogółu wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w województwie.

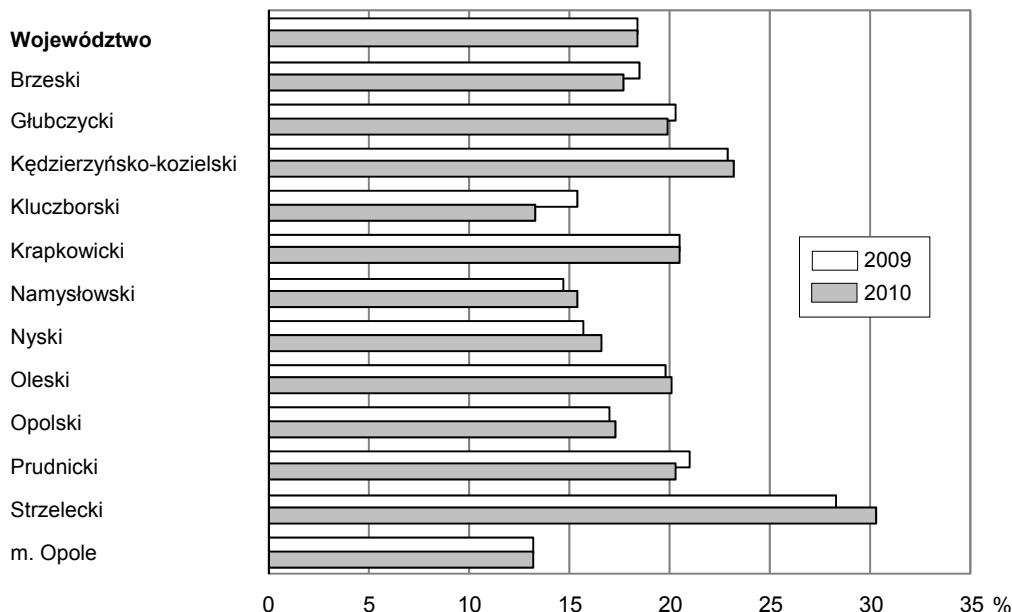
W dalszym ciągu w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy znajdowały się osoby **bez stażu pracy**. Na koniec 2010 r. ich liczba wyniosła 9,0 tys., co stanowiło 18,4% (w kraju – 20,7%) ogółu bezrobotnych. W porównaniu z 2009 r. ich liczba wzrosła o 3,7%, jednak udział utrzymał się na tym samym poziomie. Natomiast w stosunku do 2005 r. liczba bezrobotnych bez stażu pracy zmniejszyła się o 32,6%, a udział o 0,8 pkt.

Na koniec 2010 r. liczba bezrobotnych dotychczas niepracujących w podregionie nyskim wyniosła 4,1 tys., a w opolskim – 4,9 tys. Zarówno w podregionie nyskim jak i opolskim odnotowano wzrost omawianej grupy bezrobotnych w porównaniu z 2009 r., tj. odpowiednio: o 2,1% i o 5,1%. Wyższy udział bezrobotnych bez stażu pracy w ogółem bezrobotnych danego podregionu wystąpił w podregionie opolskim – 20,0%, przy czym w nyskim wyniósł 16,8%.

Najwięcej bezrobotnych bez stażu pracy na koniec 2010 r. było w powiecie nyskim (1,5 tys.) i brzeskim (1,1 tys.), a najmniej w powiecie namysłowskim i oleskim (po 0,4 tys.). W porównaniu z 2009 r. prawie we wszystkich powiatach odnotowano wzrost liczby analizowanej grupy bezrobotnych, najwyższy procentowo wystąpił w powiecie strzeleckim (o 9,9%) i nyskim (o 9,4%). Spadek odnotowano jedynie w powiecie kluczborskim (o 14,9%) oraz krapkowskim (o 1,6%).

Udział zarejestrowanych bezrobotnych bez stażu pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych (danego powiatu) w latach 2009–2010 ilustruje poniższy wykres.

UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH BEZ STAŻU PRACY WEDŁUG POWIATÓW
Stan w dniu 31 XII

Kolejnym kryterium klasyfikacji bezrobotnych jest **czas pozostawania bez pracy**. Okres poszukiwania pracy jest jednym z czynników określających sytuację na rynku pracy. Długi okres poszukiwania pracy oraz długa przerwa w pracy wyraźnie zmniejszają szanse na jej znalezienie i ponowne zatrudnienie. Na koniec 2010 r. liczba osób poszukujących pracy ponad 12 miesięcy wyniosła 11,7 tys. i była o 23,1% wyższa niż przed rokiem, ale o 64,6% niższa w porównaniu z 2005 r. Udział analizowanej grupy wśród ogółu bezrobotnych w stosunku do 2009 r. zwiększył się o 3,8 pkt, ale w porównaniu z 2005 r. uległ zmniejszeniu o 23,6 pkt i na koniec 2010 r. wyniósł 24,0% (w kraju – 29,1%). Nadal ponad połowę (61,0%) w tej grupie bezrobotnych stanowiły kobiety. Wśród osób pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy najwięcej było osób w wieku 45–54 lata (26,4%) i z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym (67,1%). Co najwyżej 5-letni staż pracy posiadało 32,8% bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy, a 16,8% było bez stażu pracy.

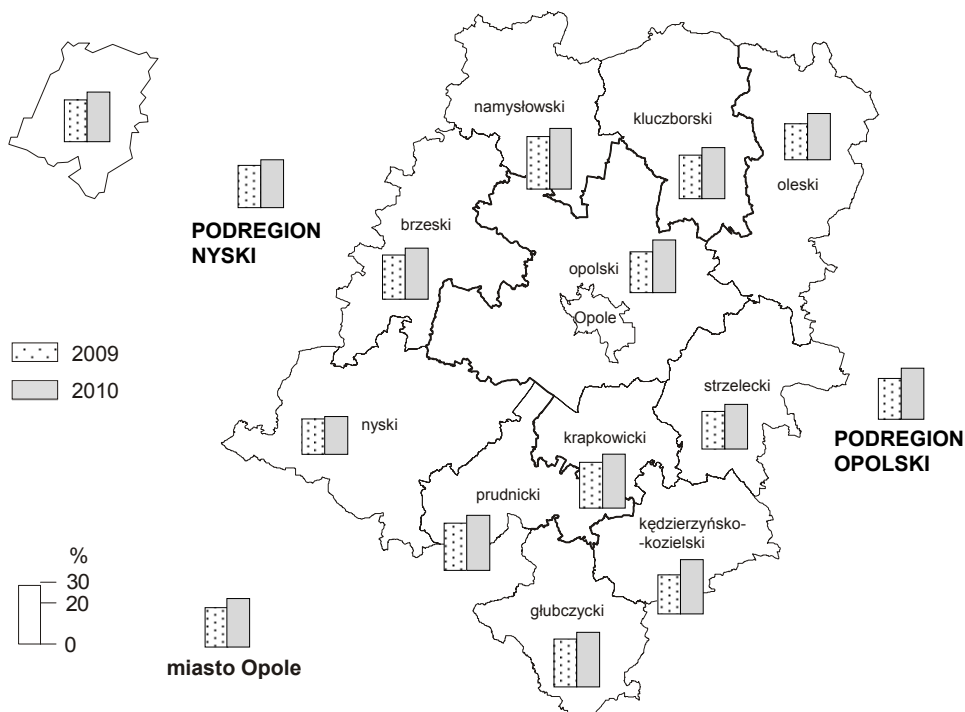
Na koniec 2010 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych poszukujących pracy ponad 12 miesięcy w podregionie nyskim wyniosła 5,6 tys., tj. o 16,5% więcej niż w 2009 r., a w opolskim – 6,1 tys., czyli o 30,1% więcej w porównaniu z rokiem poprzednim.

Biorąc pod uwagę udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych danego podregionu, należy zauważyć, że na wyższym poziomie ukształtował się w podregionie opolskim (24,8%) niż w nyskim (23,2%).

Udział bezrobotnych zarejestrowanych poszukujących pracy ponad 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych (danego podregionu, powiatu) w latach 2009–2010 ilustruje poniższa mapka.

UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH POZOSTAJĄCYCH BEZ PRACY PONAD 12 MIESIĘCY WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

Stan w dniu 31 XII

Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy na koniec 2010 r. odnotowano w powiecie nyskim (1,6 tys.) i brzeskim (1,5 tys.), najmniej w powiecie oleskim (0,5 tys.) oraz strzeleckim (0,6 tys.). W porównaniu z 2009 r. we wszystkich powiatach odnotowano wzrost liczby bezrobotnych poszukujących pracy ponad 12 miesięcy. Najwyższy procentowo wystąpił w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 39,2%) oraz opolskim (o 37,7%).

Rozpatrując bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy, należy zauważyć, że najliczniejszą grupą bezrobotnych, podobnie jak przed rokiem, były osoby poszukujące pracy w okresie do 3 miesięcy. Na koniec 2010 r. ich liczba wyniosła 18,8 tys., co stanowiło 38,6% (w 2009 r. – 39,7%, a w 2005 r. – 24,3%) ogółu bezrobotnych. W porównaniu z 2009 r. ich liczba wzrosła o 0,1 tys., tj. o 0,6%, a w stosunku do 2005 r. – o 2,0 tys., tj. o 11,6%.

Zmiany udziału bezrobotnych według okresu pozostawania bez pracy w porównaniu z 2009 r. ilustruje wykres na str. 52.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY

Stan w dniu 31 XII

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

W dalszym ciągu w województwie opolskim większość bezrobotnych **nie posiadała prawa do zasiłku**. W końcu grudnia 2010 r. bez prawa do zasiłku było 41,8 tys. osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 85,8% i był o 3,5 pkt wyższy niż przed rokiem, ale o 0,8 pkt niższy niż w 2005 r. W kraju osoby bez prawa do zasiłku stanowiły 83,3% wszystkich bezrobotnych.

Liczbę bezrobotnych nie posiadających prawa do pobierania zasiłku w latach 2009–2010 przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.2. **Bezrobotni zarejestrowani bez prawa do zasiłku**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2009	2010	2009	2010
	w liczbach bezwzględnych		w % ogółem bezrobotnych	
Ogółem	38796	41840	100,0	100,0
Mężczyźni	18240	19247	47,0	46,0
Kobiety	20556	22593	53,0	54,0
z ogółem:				
Poprzednio pracujący	30208	32886	77,9	78,6
Zamieszkali na wsi	17306	18781	44,6	44,9
Niepełnosprawni	1901	2108	4,9	5,0

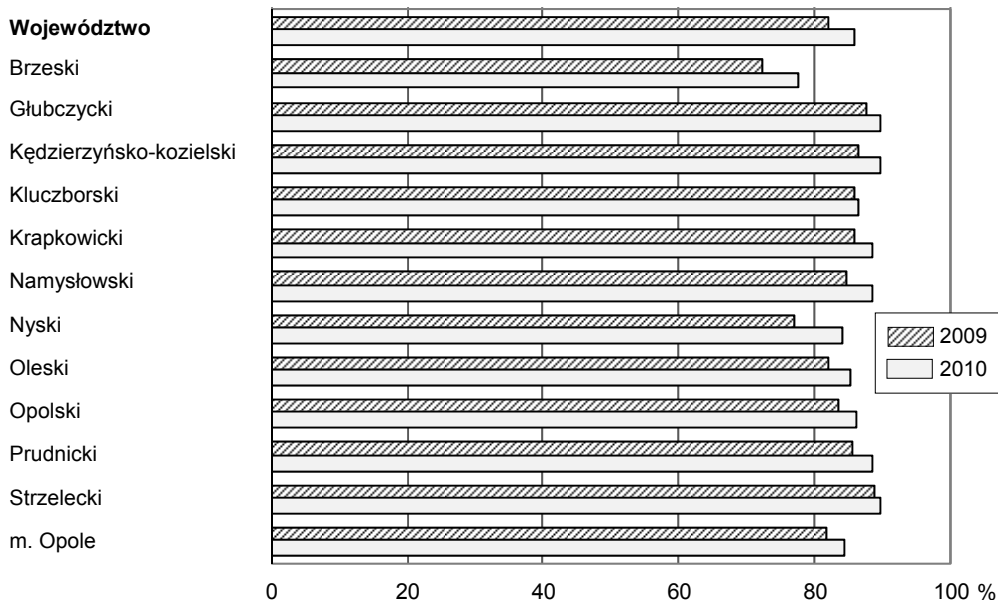
W końcu 2010 r. na każde 100 osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego, zaledwie 14 bezrobotnych (w kraju – 17) otrzymywało zasiłek. Ponad połowę (54,0%) bezrobotnych bez prawa do zasiłku stanowiły kobiety. Ich udział wzrósł o 1,0 pkt w porównaniu z 2009 r., ale zmniejszył się o 3,9 pkt w stosunku do 2005 r. Wśród ogółu bezrobotnych nie mających prawa do zasiłku 51,4% stanowili długotrwale bezrobotni, 30,0% bez kwalifikacji zawodowych, a 22,1% bezrobotni powyżej 50 roku życia, natomiast osoby do 25 roku życia – 24,6%.

Na koniec 2010 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych bez prawa do zasiłku w podregionie nyskim wyniosła 20,4 tys., a w opolskim – 21,4 tys. W porównaniu z 2009 r. liczba tej grupy bezrobotnych zwiększyła się w obu podregionach województwa opolskiego, w nyskim – o 8,7%, a w opolskim – o 7,0%. Wyższy udział analizowanej grupy w ogółem bezrobotnych danego podregionu odnotowano w podregionie opolskim – 87,6% niż w nyskim – 84,0%. W porównaniu z 2009 r. zarówno w podregionie nyskim, jak i opolskim nastąpił wzrost udziału analizowanej grupy bezrobotnych, tj. odpowiednio: o 4,6 pkt i o 2,4 pkt.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych (danego powiatu) w latach 2009–2010 ilustruje poniższy wykres.

UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH BEZ PRAWA DO ZASIŁKU WEDŁUG POWIATÓW

Stan w dniu 31 XII

Na koniec 2010 r. najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych bez prawa do zasiłku było w powiecie nyskim (7,4 tys.) oraz brzeskim (4,7 tys.), a najmniej w powiecie oleskim (1,8 tys.) i namysłowskim (2,4 tys.). Prawie we wszystkich powiatach w porównaniu z 2009 r. liczba analizowanej grupy bezrobotnych zwiększyła się. Najwyższy procentowo wzrost odnotowano w powiecie nyskim (o 12,6%) i brzeskim (o 12,2%). Jedynie w powiecie kluczborskim wystąpił nieznaczny spadek liczby bezrobotnych bez prawa do zasiłku w stosunku do 2009 r., tj. o 0,6%.

Nadal na terenie województwa opolskiego utrzymywało się wysokie bezrobocie wśród osób **zamieszkałych na wsi**. W 2010 r. stanowili oni 44,5% (przed rokiem – 44,2%) zarejestrowanych bezrobotnych w województwie (w kraju – 43,8%).

W okresie styczeń-grudzień 2010 r. zarejestrowało się 40,6 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi, tj. 44,3% (w 2009 r. – 42,8%) ogółu zarejestrowanych w ciągu roku w województwie opolskim. Natomiast z ewidencji powiatowych urzędów pracy wyrejestrowanych zostało 39,7 tys. bezrobotnych mieszkańców wsi – 44,1% (w 2009 r. – 42,6%). Z powodu podjęcia pracy wykreślono 15,6 tys. osób, tj. 44,8% ogółu wyrejestrowanych z tego tytułu w województwie.

Wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi najwięcej było osób młodych, tj. do 24 roku życia – 26,0%, z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym – 65,6%. Bezrobotni ze stażem pracy co najwyżej 5-letnim stanowili 36,9% wszystkich bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich.

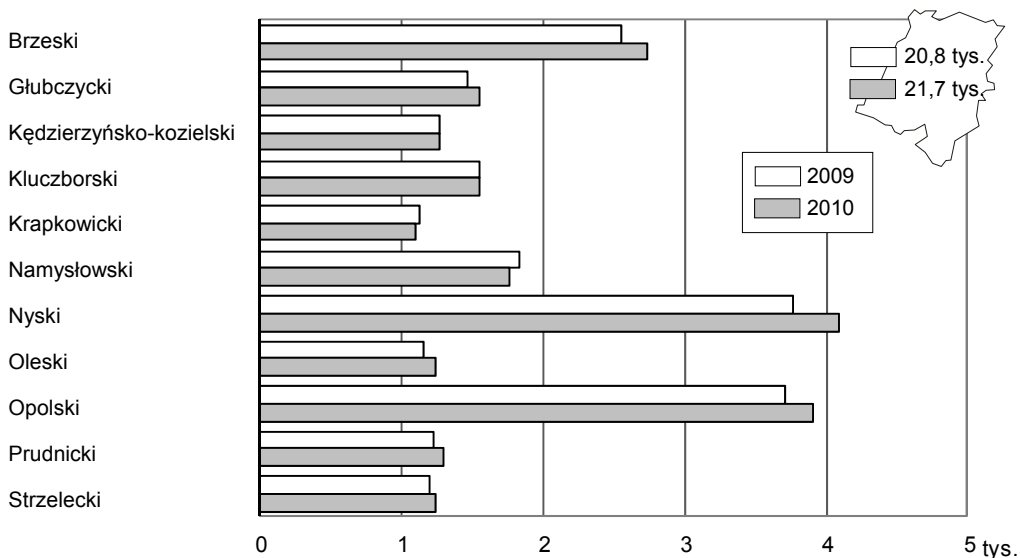
Na koniec 2010 r. liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi w podregionie nyskim ukształtowała się na wyższym poziomie niż w opolskim i wyniosła 11,4 tys. osób wobec 10,3 tys. w podregionie opolskim. W obu podregionach odnotowano wzrost omawianej grupy bezrobotnych w porównaniu z 2009 r., w podregionie nyskim – o 4,7%, a w opolskim – o 3,9%.

Wyższy udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych danego podregionu wystąpił w podregionie nyskim – 47,0%; w opolskim wyniósł identycznie jak przed rokiem – 42,1%.

Zmiany liczby zarejestrowanych bezrobotnych zamieszkałych na wsi w porównaniu z 2009 r. w przekroju terytorialnym ilustruje poniższy wykres.

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG POWIATÓW

Stan w dniu 31 XII

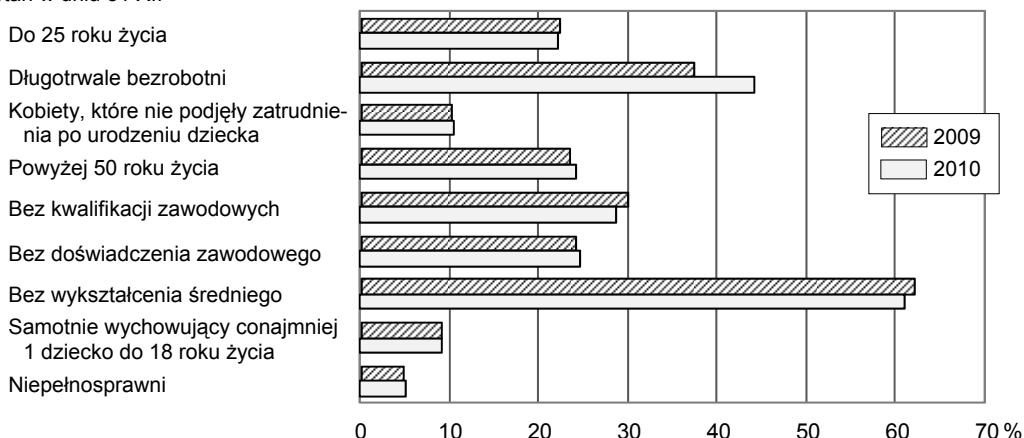
W porównaniu z 2009 r. w 8 powiatach odnotowano wzrost liczby bezrobotnych zamieszkałych na wsi, najwyższy procentowo wystąpił w powiecie nyskim (o 8,6%) i oleskim (o 7,9%). Natomiast w 3 powiatach wystąpił spadek, największy w powiecie namysłowskim (o 3,5%), a następnie w krapkowickim (o 1,7%). W 4 powiatach udział bezrobotnych mieszkających na wsi ukształtował się powyżej 50,0% ogółu bezrobotnych danego powiatu. Wskaźnik był szczególnie wysoki w powiecie opolskim (79,1%) oraz namysłowskim (66,1%). Najniższy udział analizowanej grupy bezrobotnych wystąpił w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (27,9%) i prudnickim (37,3%).

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych wyodrębniono kategorie osób znajdujących się w **szczególnej sytuacji na rynku pracy**. Należą do nich m.in. długotrwale bezrobotni, czyli *pozostający bez pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat*, którzy w końcu 2010 r. stanowili 44,3% wszystkich bezrobotnych (w 2009 r. – 37,3%). Na koniec 2010 r. odnotowano ich 21,6 tys. i ich liczba w porównaniu z 2009 r. wzrosła o 4,0 tys., tj. o 22,9%. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych również należą do grupy znajdującej się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Na koniec 2010 r. było ich 14,0 tys. i stanowili 28,7% ogółu bezrobotnych. W porównaniu z rokiem poprzednim ich liczba zmniejszyła się o 0,1 tys., tj. o 0,7%. Do analizowanej grupy bezrobotnych zalicza się także osoby w wieku do 25 lat i powyżej 50 roku życia. Ich liczba w końcu 2010 r. wyniosła odpowiednio: 10,8 tys. (o 2,9% więcej niż w 2009 r.) i 11,8 tys. (o 7,2%).

Zmiany udziału zarejestrowanych bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w porównaniu z 2009 r. ilustruje wykres na str. 55.

UDZIAŁ WYBRANYCH KATEGORII BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH BĘDĄCYCH W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

Stan w dniu 31 XII

Udział większości kategorii bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy uległ zwiększeniu w porównaniu z 2009 r. Wzrost udziału odnotowano w 7 kategoriach, najwyższy, bo o 7,0 pkt wystąpił wśród osób długotrwale bezrobotnych, a następnie w grupie bezrobotnych powyżej 50 roku życia – o 0,8 pkt. Spadek odnotowano w 3 kategoriach, a mianowicie wśród bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych – o 1,2 pkt, bez wykształcenia średniego – o 1,0 pkt oraz w grupie bezrobotnych do 25 roku życia – o 0,1 pkt. Udział bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia utrzymał się na poziomie z ub. roku i wyniósł 9,1%.

W województwie opolskim, podobnie jak w kraju, w miarę możliwości budżetowych w celu złagodzenia skutków bezrobocia, promowania aktywności zawodowej oraz umożliwiania dostosowania kwalifikacji do wymagań rynku pracy podejmowane były różne formy przeciwdziałania bezrobociu. Miały one na celu polepszenie sytuacji na rynku pracy oraz podtrzymanie aktywności zawodowej bezrobotnych. Powiatowe urzędy pracy w ramach form przeciwdziałania bezrobociu gromadzą i opracowują informacje o zawodach, rynku pracy, szkolą osoby bezrobotne, udzielają porad w wyborze zawodu, prowadzą warsztaty przygotowujące do skutecznego poszukiwania pracy.

Jednym z prowadzonych działań przez powiatowe urzędy pracy jest **pośrednictwo pracy** polegające na rozpoznawaniu rynku, pozyskiwaniu ofert pracy oraz ich zagospodarowaniu. W okresie styczeń-grudzień 2010 r. do powiatowych urzędów pracy zgłoszono 38,6 tys. **ofert zatrudnienia**, tj. więcej o 5,3 tys. niż w 2009 r., a o 19,8 tys. niż w 2005 r. Ponad połowa (64,2%) ofert pochodziła z sektora prywatnego. Najwięcej wolnych miejsc pracy było w sekcjach: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 7,5 tys. ofert oraz przemysł – 6,5 tys. Natomiast najtrudniej o pracę było w sekcjach: obsługa rynku nieruchomości – 0,3 tys. ofert oraz informacja i komunikacja – 0,5 tys. Spośród wszystkich ofert 11,9% (w 2009 r. – 14,1%) dotyczyło pracy społecznie użytecznej, a 25,9% (w 2009 r. – 22,4%) stażu. Dla osób niepełnosprawnych przeznaczonych było 2,3% (w 2009 r. – 1,8%) ofert pracy, a 2,1% (przed rokiem – 1,3%) adresowanych było do absolwentów, czyli *do osób, które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę*. Pracy subsydiowanej dotyczyło 21,3 tys. ofert, co stanowiło 55,1% wszystkich zgłoszonych ofert w ciągu roku (w 2009 r. odpowiednio: 17,6 tys. i 52,8%).

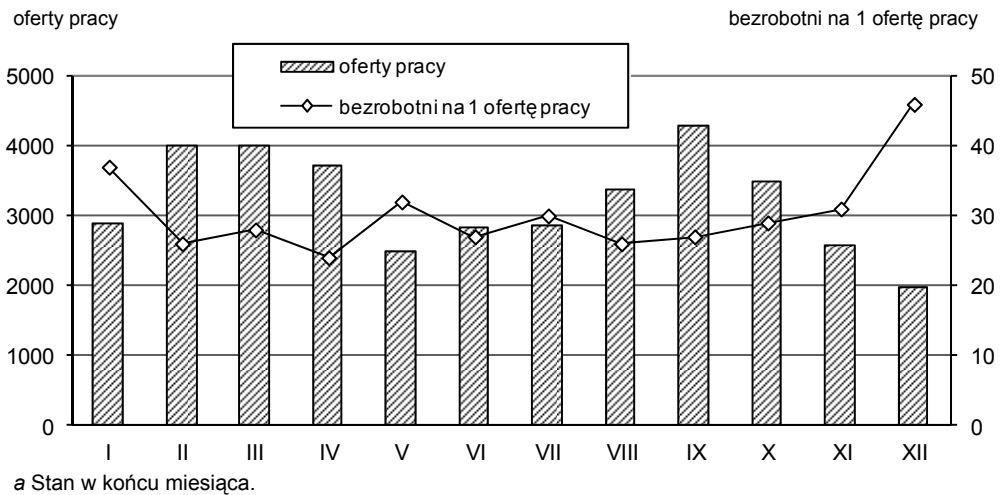

W podregionie nyskim zgłoszono 17,5 tys. ofert, a w opolskim – 21,1 tys. Najwięcej ofert zatrudnienia zgłoszono w m. Opolu (7,0 tys.) oraz w powiecie nyskim (6,5 tys.).

W końcu grudnia 2010 r. nierozdysponowanych pozostało 1,1 tys. miejsc pracy, co oznacza, że na 1 niewykorzystaną ofertę przypadało 46 bezrobotnych (w 2009 r. – 61).

Liczbę zgłoszonych ofert zatrudnienia w poszczególnych miesiącach 2010 r. oraz liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę ilustruje poniższy wykres.

OFERTY PRACY ORAZ BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI PRZYPADAJĄCY NA 1 OFERTĘ ZATRUDNIENIA^a W 2010 R.

Obok pośrednictwa pracy metodą służącą ograniczeniu bezrobocia jest subsydiowanie miejsc pracy, tj. kierowanie bezrobotnych m. in. do **prac interwencyjnych** i **robót publicznych**. W okresie styczeń-grudzień 2010 r. do prac interwencyjnych skierowano o 9,8% więcej osób niż w analogicznym okresie 2009 r. W ramach prac interwencyjnych zatrudnienie znalazło 0,5 tys. osób, w tym 0,3 tys. kobiet. Spośród ogółu skierowanych 44,9% stanowili bezrobotni mieszkańcy wsi (w 2009 r. – 47,3%), bezrobotni do 25 roku życia – 30,3% (w 2009 r. – 27,5%), a długotrwale bezrobotni – 35,2% (w 2009 r. – 42,4%).

Liczbę bezrobotnych skierowanych do prac interwencyjnych i robót publicznych w latach 2009–2010 przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 2.3. Bezrobotni zarejestrowani skierowani do prac interwencyjnych i robót publicznych

Wyszczególnienie	2009	2010	2009	2010
	prace interwencyjne		roboty publiczne	
Ogółem	448	492	3121	4504
z ogółem:				
Kobiety	276	259	1234	1803
Zamieszkali na wsi	212	221	1671	2300
Do 25 roku życia	123	149	266	491
Powyżej 50 roku życia	156	181	1314	1888
Długotrwale bezrobotni	190	173	1564	2098

Do robót publicznych w 2010 r. skierowano 4,5 tys. osób, w tym 1,8 tys. kobiet. Liczba bezrobotnych skierowanych do robót publicznych zwiększyła się w porównaniu z 2009 r. o 44,3%. Z ogółu skierowanych do tego typu pracy 51,1% stanowili mieszkańcy wsi (przed rokiem – 53,5%), 41,9% to bezrobotni powyżej 50 roku życia (w 2009 r. – 42,1%), a 46,6% (przed rokiem – 50,1%) – długotrwale bezrobotni.

Istotną formą programów aktywizujących jest **poradnictwo zawodowe**. Pomaga i ułatwia bezrobotnym oraz poszukującym pracy w odnalezieniu się na rynku pracy, natomiast pracodawcom umożliwia prawidłowy dobór kandydatów do pracy. Powiatowe urzędy pracy w ramach poradnictwa zawodowego organizowały **porady indywidualne i grupowe**. W 2010 r. w ramach porad przeprowadzonych w formie indywidualnej odbyło się 12,2 tys. wizyt, tj. o 2,1 tys. mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Poradami indywidualnymi objęto 8,6 tys. osób, w tym 8,2 tys. bezrobotnych. W porównaniu z 2009 r. ich liczba zmniejszyła się o 8,5%, a bezrobotnych o 8,4%. Spośród ogółu bezrobotnych korzystających z poradnictwa ponad połowę (54,5%) stanowiły kobiety, 26,4% bezrobotni do 25 roku życia, 47,9% osoby pozostające bez pracy do 6 miesięcy oraz 43,4% bezrobotni zamieszkali na wsi. Niepełnosprawni bezrobotni stanowili 6,4% ogółu korzystających bezrobotnych z tej formy porady. W 2010 r. zorganizowano 269 spotkań grupowych dla 2,5 tys. osób (w 2009 r. odpowiednio: 360 i 2,9 tys.). Bezrobotni stanowili 92,4% wobec 96,2% w 2009 r.

Szczególną rolę w poradnictwie zawodowym spełnia **informacja zawodowa**, która obejmuje informacje z zakresu edukacji i zatrudnienia, systemu szkoleń oraz charakterystyki pracy w poszczególnych zawodach. W 2010 r. z informacji zawodowej skorzystało 3,3 tys. klientów indywidualnych, tj. o 36,0% więcej niż przed rokiem. W spotkaniach grupowych uczestniczyło 3,4 tys. osób, czyli o 4,5% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

W wyniku poradnictwa zawodowego w 2010 r. pracę podjęło 2,8 tys. bezrobotnych, 1,6 tys. zostało skierowanych na szkolenie zawodowe, a 0,7 tys. wzięło udział w zajęciach klubów pracy.

Powiatowe urzędy pracy województwa opolskiego w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu organizowały również **szkolenia i zajęcia aktywizujące w klubach pracy**. Celem tych programów było przygotowanie bezrobotnych oraz osób poszukujących pracy do poruszania się po rynku pracy, uświadomienie im szans na podjęcie zatrudnienia, a także poznanie przez nich metod i dróg umożliwiających zatrudnienie.

W 2010 r. w zajęciach klubów pracy uczestniczyło 3,4 tys. osób, w tym 98,9% stanowili bezrobotni. W porównaniu z 2009 r. liczba bezrobotnych biorących udział w szkoleniach zwiększyła się o 0,1 tys. osób, a w zajęciach aktywizujących o 0,3 tys. Zatrudnienie po zajęciach w klubach pracy znalazło 0,6 tys. bezrobotnych, a 0,1 tys. rozpoczęło szkolenie zawodowe.

Kolejną aktywną formą przeciwdziałania bezrobociu są **szkolenia zawodowe**. Głównym ich celem jest zwiększenie szans na uzyskanie pracy przez bezrobotnych, wzrost ich aktywności na rynku pracy, zdobycie kwalifikacji zawodowych, podwyższenie już posiadanych lub zmiana dotychczasowych w związku z brakiem odpowiedniego zatrudnienia.

W 2010 r. szkolenie rozpoczęło 6,8 tys. osób, tj. o 5,4% więcej niż w 2009 r. Spośród ogółu szkolonych w województwie bezrobotni stanowili 99,7% (w 2009 r. – 99,6%). Szkolenie ukończyło 6,2 tys. osób, w tym 99,6% bezrobotnych. Pracę w trakcie lub po ukończeniu szkolenia podjęło 2,3 tys. osób.

Najwięcej bezrobotnych, którzy ukończyli szkolenia było w wieku 25–34 lata (32,2%), a następnie w wieku do 24 lat (26,6%) oraz legitymowało się wykształceniem zasadniczym zawodowym (26,5%), a także policealnym i średnim zawodowym (25,7%).

W 2010 r. najwięcej osób ukończyło szkolenie zawodowe w dziedzinie usług transportowych, w tym kursy prawa jazdy oraz w zakresie zarządzania i administrowania (po 0,4 tys.).

Inną aktywną formą przeciwdziałania bezrobociu organizowaną przez powiatowe urzędy pracy jest **staż**. W 2010 r. staż rozpoczęło 9,5 tys. bezrobotnych, tj. o 35,9% więcej niż w 2009 r. W trakcie lub po ukończeniu stażu pracę podjęło 3,9 tys. bezrobotnych, czyli o 53,7% więcej niż przed rokiem.

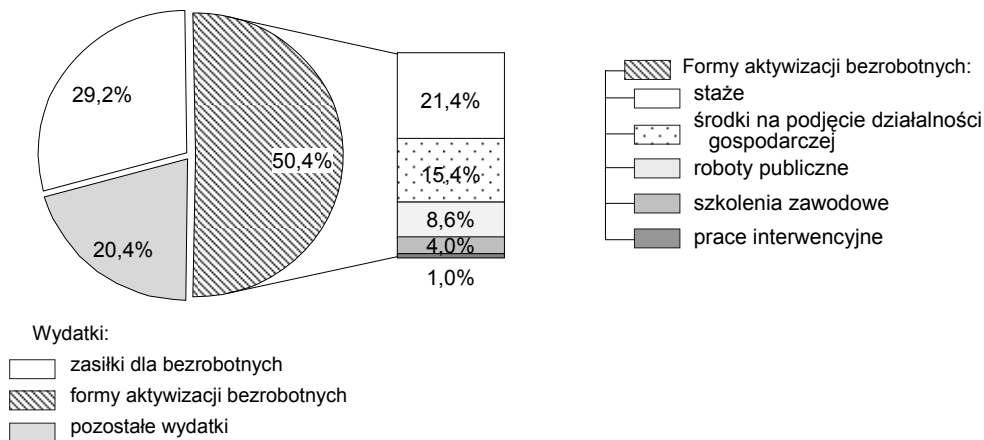
Najwięcej bezrobotnych zakończyło staż w następujących kategoriach: prace sekretarskie i biurowe (2,4 tys.), a następnie sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami (0,6 tys.).

Powiatowe urzędy pracy w ramach przeciwdziałania bezrobociu przyznają również **środki na podjęcie działalności gospodarczej**. W 2010 r. z tej formy pomocy skorzystało 2,2 tys. osób, w tym 1,4 tys. mężczyzn. W porównaniu z 2009 r. liczba osób, którym udzielono dotacji zwiększyła się o 0,2 tys. osób, tj. o 11,7%.

Podstawowym instrumentem ekonomicznego łagodzenia skutków bezrobocia jest **Fundusz Pracy**, z którego w 2010 r. wydatkowano 253,7 mln zł, tj. o 24,6% więcej niż w 2009 r. Najwięcej środków Funduszu Pracy w województwie wydano na zasiłki dla bezrobotnych (29,2%). Na ten cel wydatkowano 74,0 mln zł, tj. o 5,1 mln zł więcej niż przed rokiem.

Strukturę wydatków Funduszu Pracy w 2010 r. ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA WYDATKÓW FUNDUSZU PRACY W 2010 R.

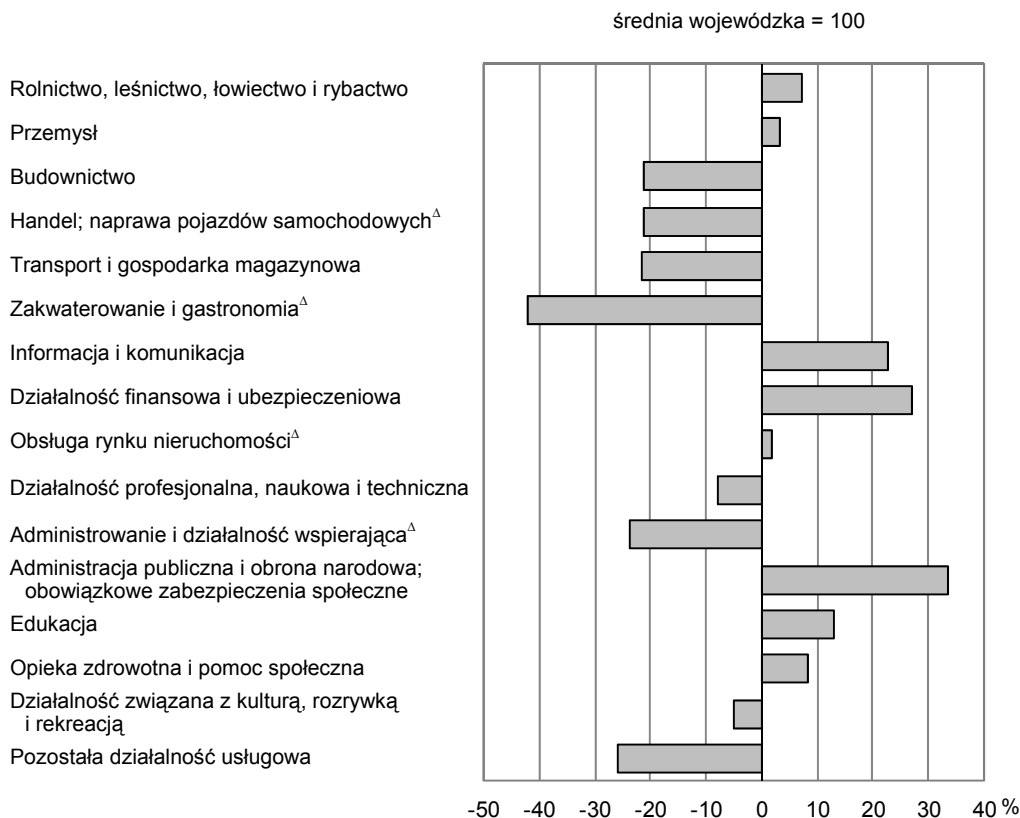
Analizując wydatki w podziale na formy przeciwdziałania bezrobociu najwięcej przeznaczono na staże (54,3 mln zł, w 2009 r. – 34,8 mln zł) oraz na podjęcie działalności gospodarczej (39,0 mln zł, w 2009 r. – 32,2 mln zł). Na roboty publiczne wydatkowano 21,8 mln zł, tj. o 33,2% więcej niż przed rokiem. Również więcej niż w ub. roku wydano na prace interwencyjne – o 15,2% i na ten cel przeznaczono w 2010 r. 2,4 mln zł. Natomiast mniej środków pieniężnych niż w 2009 r. wydatkowano na szkolenia zawodowe (o 16,8%). W 2010 r. na tę formę przeciwdziałania bezrobociu wydano 10,2 mln zł.

3. Wynagrodzenia. Świadczenia społeczne

W 2010 r. w województwie opolskim **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** wynosiło 2946,59 zł, tj. o 8,6% mniej niż w kraju. W sektorze publicznym osiągnęło poziom 3606,25 zł i było o 4,3% niższe od średniego krajowego wynagrodzenia w tym sektorze. Natomiast w sektorze prywatnym wynosiło 2551,92 zł, tj. o 13,6% mniej niż średnio w sektorze prywatnym w kraju.

W przekroju poszczególnych sekcji najwyższe wynagrodzenia odnotowano w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych – 3934,71 zł (o 33,5% wyższe niż średnio w województwie, natomiast o 5,2% niższe niż średnia krajowa w tej sekcji) oraz w działalności finansowej i ubezpieczeniowej – 3743,63 zł (o 27,0% wyższe od średniego wynagrodzenia w województwie, a o 30,5% niższe od średniej krajowej w sekcji). Natomiast najniższe płace na Opolszczyźnie otrzymywali zatrudnieni w sekcji zakwaterowanie i gastronomia – 1700,22 zł, (o 42,3% mniej niż średnia w województwie) oraz w pozostałej działalności usługowej – 2186,33 zł (o 25,8% niższe od średniego w województwie). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2010 r. według sekcji w relacji z przeciętnym wynagrodzeniem w województwie ilustruje poniższy wykres.

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO OD ŚREDNIEJ W WOJEWÓDZTWIE WEDŁUG SEKCJI W 2010 R.

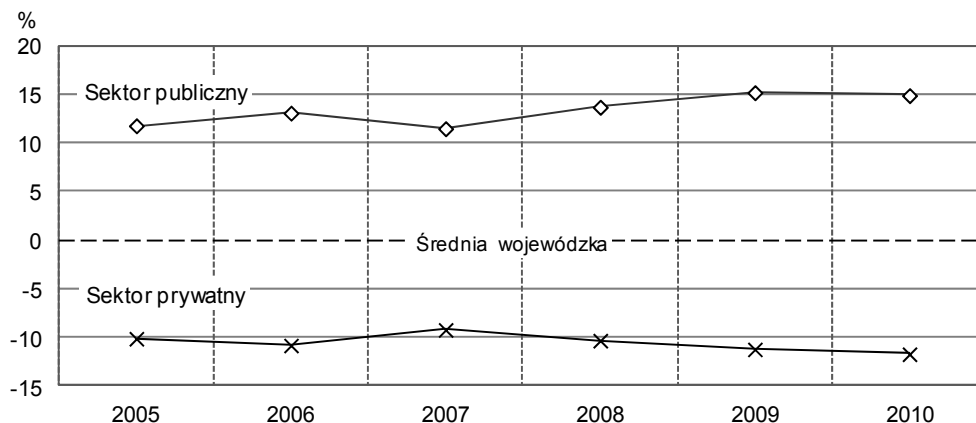

W 2010 r. w województwie opolskim **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób** wynosiło 3137,29 zł (w kraju – 3435,00 zł) i było wyższe o 5,0% (o 149,42 zł) niż w 2009 r. oraz o 39,4% (o 887,40 zł) w porównaniu z 2005 r. Średnie roczne tempo wzrostu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w latach 2005–2010 wynosiło 6,8%.

W województwie opolskim w 2010 r. najwyższe płace otrzymywali pracownicy zatrudnieni w jednostkach prowadzących działalność w zakresie informacji i komunikacji, tj. średnio – 4416,13 zł. Ponadto wyższy poziom przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia od średniej w województwie odnotowano w 5 sekcjach – najwyższy w działalności finansowej i ubezpieczeniowej – o 29,1% i wynosił 4050,94 zł. W pozostałych sekcjach płace były niższe od średniego miesięcznego wynagrodzenia, przy czym najniższe odnotowano w sekcji zakwaterowanie i gastronomia – 1798,19 zł (o 42,7%) oraz pozostała działalność usługowa – 2054,65 zł (o 34,5%). W stosunku do 2009 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło prawie we wszystkich sekcjach. Najwyższy wzrost odnotowano w administrowaniu i działalności wspierającej – o 24,3% oraz pozostałej działalności usługowej – o 17,8%. Natomiast spadek w porównaniu z 2009 r. wystąpił w 2 sekcjach, tj. informacji i komunikacji – o 1,9% oraz zakwaterowaniu i gastronomii – o 0,5%.

Poziom przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w 2010 r., podobnie jak w latach poprzednich, był również zróżnicowany w zależności od **sektora własności**. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sektorów własności w relacji z przeciętnym wynagrodzeniem w województwie w latach 2005–2010 ilustruje poniższy wykres.

ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO OD ŚREDNIEJ W WOJEWÓDZTWIE

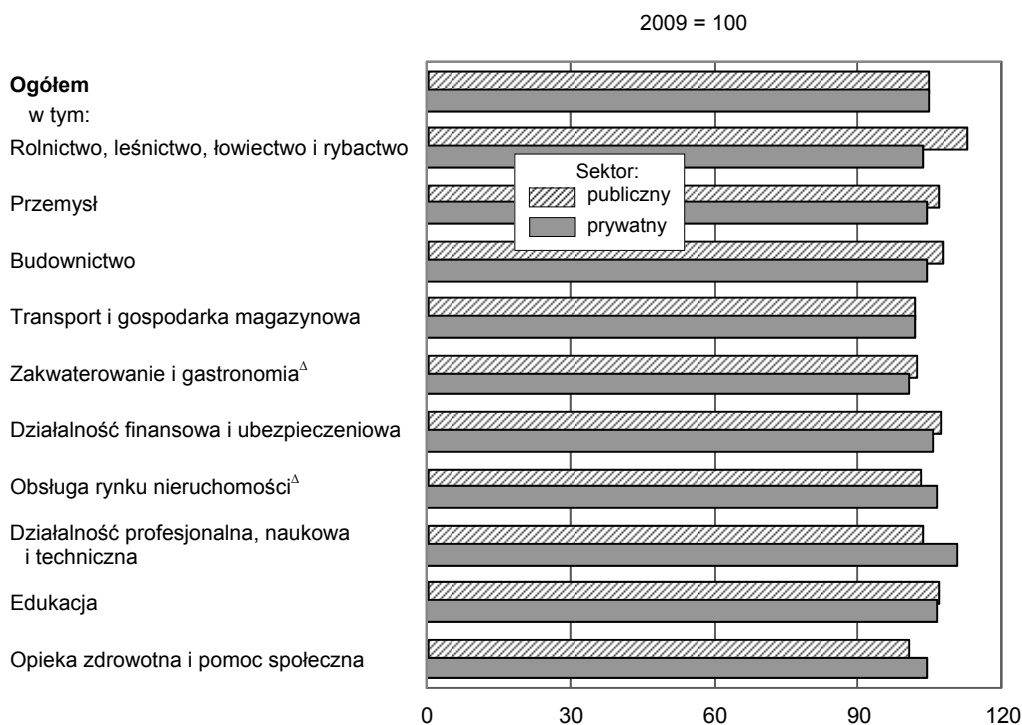
W **sektorze publicznym** przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wynosiło 3606,25 zł (w kraju – 3770,19 zł) i było o 14,9% wyższe niż średnia płaca w województwie. W porównaniu z 2009 r. wzrosło o 163,84 zł (o 4,8%), a w stosunku do 2005 r. o 1089,78 zł (o 43,3%). Średnie roczne tempo wzrostu płac w tym sektorze w latach 2005–2010 wynosiło 7,4%.

W stosunku do 2009 r. wzrost wynagrodzeń w omawianym sektorze odnotowano we wszystkich sekcjach. Najwyższy wystąpił w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (o 12,7%) oraz budownictwie (o 7,6%), natomiast najniższy w sekcjach: opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 0,8%) oraz transport i gospodarka magazynowa (o 1,7%).

Najwyższe płace w analizowanym sektorze otrzymywali pracownicy zatrudnieni w działalności finansowej i ubezpieczeniowej – 5910,66 zł. Przeciętne wynagrodzenie w tej sekcji stanowiło 163,9% średniej płacy w województwie w sektorze publicznym. Wyższe wynagrodzenia niż średnia w województwie w tym sektorze odnotowano również m.in. w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie – 4468,33 zł oraz przemyśle – 4172,12 zł. Wynagrodzenia poniżej przeciętnej w województwie wystąpiły m.in. w sekcji: zakwaterowanie i gastronomia – 2788,65 zł oraz transport i gospodarka magazynowa – 2837,14 zł. Pracownicy zatrudnieni w sektorze publicznym zarabiali przeciętnie o 30,2% więcej niż w sektorze prywatnym.

Zmiany w wysokości plac w porównaniu z 2009 r. w wybranych sekcjach według sektorów własności ilustruje poniższy wykres.

DYNAMIKA WZROSTU PŁAC WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I WYBRANYCH SEKCJI W 2010 R.

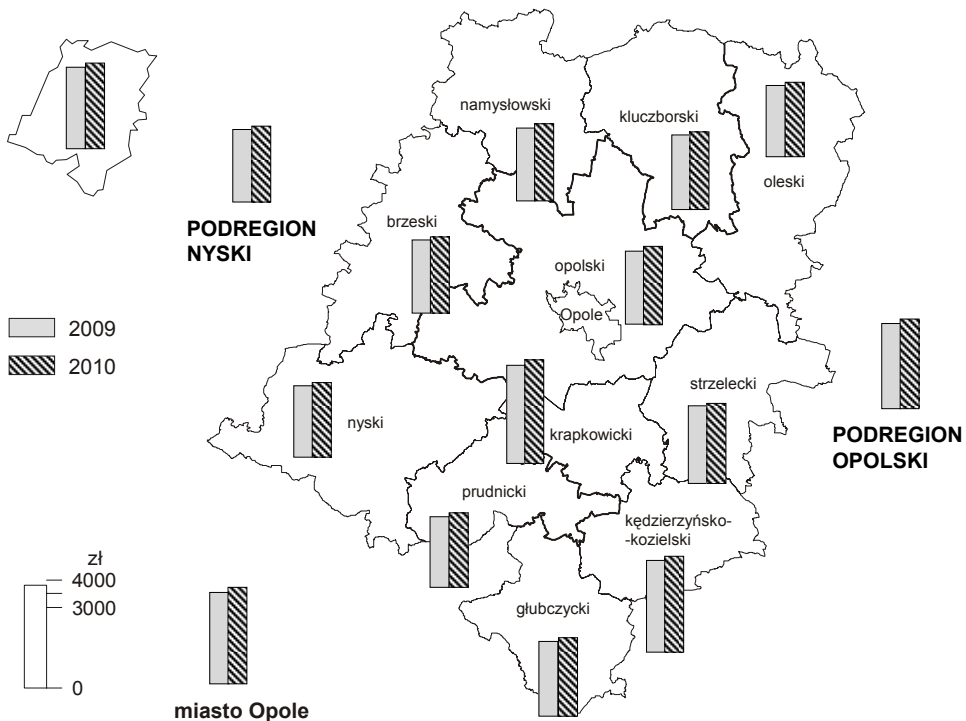
W **sektorze prywatnym** przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wynosiło 2769,18 zł (w kraju – 3224,01 zł) i było o 11,7% niższe od przeciętnej płacy w województwie. W stosunku do 2009 r. wzrosło o 133,28 zł (o 5,1%), a w porównaniu z 2005 r. o 747,55 zł (o 37,0%). Średnie roczne tempo wzrostu plac w latach 2005–2010 było niższe niż w sektorze publicznym o 0,9 pkt i wynosiło 6,5%.

W sektorze prywatnym, w porównaniu z 2009 r. wzrost przeciętnych wynagrodzeń odnotowano prawie we wszystkich sekcjach. Najwyższą dynamiką wzrostu charakteryzowały się sekcje: administrowanie i działalność wspierająca (o 24,8%) oraz pozostała działalność usługowa (o 17,8%), natomiast najniższą zakwaterowanie i gastronomia (o 0,6%) oraz transport

i gospodarka magazynowa (o 2,2%). Spadek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze prywatnym wystąpił w 2 sekcjach: w działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 5,0%) oraz informacji i komunikacji (o 3,4%). Płace wyższe niż średnia w województwie, w omawianym sektorze wystąpiły w 6 sekcjach; najwyższe w informacji i komunikacji – 4252,64 zł oraz działalności finansowej i ubezpieczeniowej – 3930,40 zł. W pozostałych sekcjach przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto kształtowały się poniżej średniej w województwie. Najmniej zarabiali pracownicy zakwaterowania i gastronomii – 1605,90 zł oraz pozostałej działalności usługowej – 2054,65 zł.

W województwie opolskim w 2010 r., podobnie jak w latach poprzednich nadal utrzymywało się znaczne **terytorialne zróżnicowanie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto**. Przestrzenne zróżnicowanie średniej płacy na Opolszczyźnie w latach 2009–2010 ilustruje poniższa mapa.

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

W 2010 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podregionie nyskim wynosiło 2778,01 zł (w 2009 r. – 2653,98 zł), natomiast w podregionie opolskim 3288,18 zł (w 2009 r. – 3126,24 zł).

Najwyższe wynagrodzenia w 2010 r. i jednocześnie wyższe od średniej w województwie otrzymywali zatrudnieni w 3 powiatach: krapkowickim – 3798,54 zł (121,1% przeciętnej płacy w województwie, w 2009 r. – 120,6%), m. Opolu – 3541,80 zł (112,9%, w 2009 r. – 112,2%) oraz kędzierzyńsko-kozielskim – 3518,97 zł (112,2%, w 2009 r. – 112,6%). W pozostałych powiatach

wynagrodzenia były niższe od średniej w województwie. Najniższy ich poziom wystąpił w powiecie prudnickim – 2730,02 zł oraz oleskim – 2731,82 zł.

W porównaniu z 2009 r. we wszystkich powiatach wystąpił wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Najwyższą dynamiką wzrostu płac charakteryzował się powiat opolski – o 7,1% i namysłowski – o 6,0%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiatach województwa opolskiego było zróżnicowane w poszczególnych sekcjach.

Poziom najniższych i najwyższych przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń według wybranych sekcji oraz w przekroju terytorialnym przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 3.1. Najniższe i najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według wybranych sekcji i powiatów w 2010 r.

Sekcje	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto			
	najniższe w zł	powiat	najwyższe w zł	powiat
Ogółem	2730,02	prudnicki	3798,54	krapkowicki
w tym:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2420,29	krapkowicki	5551,10	m. Opole
Przemysł	2321,02	prudnicki	4316,26	krapkowicki
Budownictwo	1646,29	oleski	3266,97	krapkowicki
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1854,12	kluczborski	4049,87	kędzierzyńsko-kozielski
Transport i gospodarka magazynowa	1663,84	prudnicki	3092,25	kędzierzyńsko-kozielski
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1553,49	kluczborski	2353,88	strzelecki
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2661,73	oleski	5501,43	prudnicki
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2421,52	brzeski	3733,15	kędzierzyńsko-kozielski
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2514,27	głubczycki	4248,07	kluczborski
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1667,53	nyski	2488,53	kędzierzyńsko-kozielski
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne	3251,99	namysłowski	4306,98	m. Opole
Edukacja	3116,11	prudnicki	3749,46	m. Opole
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2639,81	prudnicki	3908,05	m. Opole
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2309,45	strzelecki	3098,99	krapkowicki

W sektorze publicznym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podregionie nyskim wynosiło 3218,39 zł wobec 3777,97 zł w podregionie opolskim (przed rokiem odpowiednio: 3057,21 zł i 3613,59 zł). Wyższe płace od przeciętnego wynagrodzenia w sektorze publicznym odnotowano w 4 powiatach: krapkowickim (o 14,2%), m. Opolu i powiecie opolskim (po 11,7%) oraz kędzierzyńsko-kozielskim (o 3,6%). Natomiast w pozostałych powiatach występowały niższe wynagrodzenia niż średnia płaca w województwie w tym sektorze, przy czym najniższe

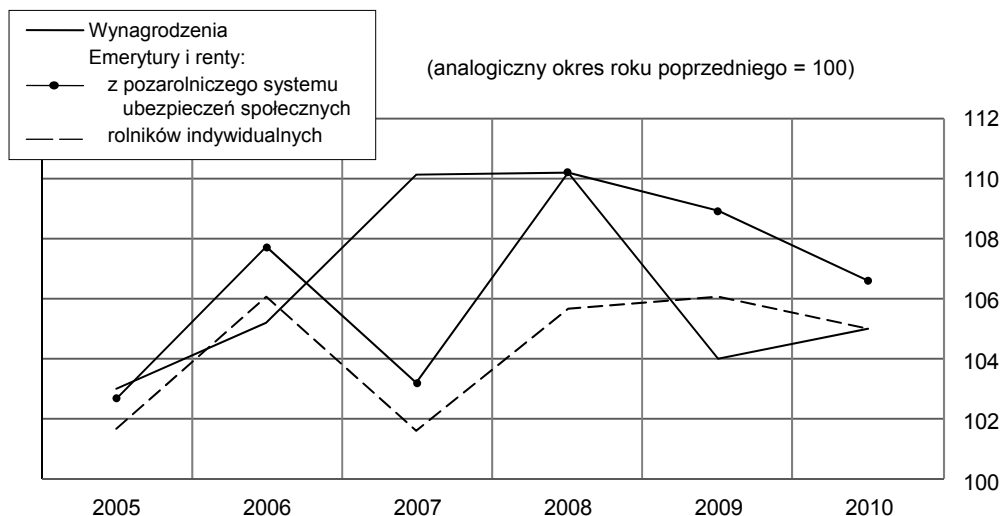
w powiecie głubczyckim (o 14,9%) oraz prudnickim i strzeleckim (po 13,6%). We wszystkich powiatach wystąpił wzrost płac w sektorze publicznym w stosunku do 2009 r. Najwyższy wzrost odnotowano w powiecie krapkowskim (o 10,3%) i opolskim (o 7,8%). We wszystkich powiatach wynagrodzenia w sektorze publicznym były wyższe niż w sektorze prywatnym. Największą różnicę odnotowano w powiecie opolskim (o 67,3%) i nyskim (o 45,1%), a najmniejszą w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim (o 11,6%) i strzeleckim (o 14,0%).

W sektorze prywatnym średnia płaca brutto w podregionie nyskim wynosiła 2408,49 zł, a opolskim – 2914,41 zł (w 2009 r. odpowiednio: 2312,64 zł i 2762,54 zł). Wyższe płace od przeciętnego wynagrodzenia w sektorze prywatnym odnotowano w 3 powiatach: krapkowskim (o 27,2%), kędzierzyńsko-kozielskim (o 20,9%) oraz m. Opolu (o 11,8%). W pozostałych powiatach płace były niższe; największa różnica występowała w powiecie nyskim (o 18,4%) i prudnickim (o 16,6%). W porównaniu z 2009 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze prywatnym wzrosło we wszystkich powiatach. Najwyższą dynamikę wzrostu płac odnotowano w powiecie opolskim (o 7,6%) i kędzierzyńsko-kozielskim (o 7,1%).

W 2010 r. przeciętna miesięczna liczba **emerytów i rencistów** zamieszkałych w województwie opolskim wynosiła 215,6 tys. i zmniejszyła się w porównaniu z 2009 r. o 1,6%, natomiast wzrosła o 1,0% wobec 2005 r.

Zmiany poziomu przeciętnych miesięcznych płac oraz emerytur i rent w latach 2005–2010 ilustruje poniższy wykres.

DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO ORAZ PRZECIĘTNEJ EMERYTURY I RENTY BRUTTO

Przeciętna liczba emerytów i rencistów w 2010 r. pobierających świadczenia społeczne z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynosiła 184,9 tys. osób (o 1,1 % mniej w porównaniu z 2009 r., a o 5,1% więcej wobec 2005 r.), co stanowiło 85,7% wszystkich emerytów i rencistów w województwie. Natomiast przeciętna liczba emerytów i rencistów pobierających świadczenia

z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zmniejszyła się zarówno w porównaniu z ub. rokiem – o 4,5% jak i w stosunku do 2005 r. – o 17,9% i w 2010 r. wynosiła 30,7 tys. osób.

W 2010 r. wśród osób pobierających świadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych największą grupę stanowili emeryci – 71,6%, osoby otrzymujące rentę rodzinną – 17,9%, a następnie osoby pobierające rentę z tytułu niezdolności do pracy – 10,5%. W grupie świadczeniobiorców Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego emeryci stanowili również większość, tj. 87,5%, osoby pobierające rentę z tytułu niezdolności do pracy – 9,7%, a osoby otrzymujące rentę rodzinną – 2,7%.

Przeciętna miesięczna emerytura brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2010 r. w województwie opolskim wynosiła 1637,13 zł i była wyższa o 6,6% niż przed rokiem, a o 39,3% w porównaniu z 2005 r. Renta rodzinna w omawianym systemie kształtowała się na poziomie 1417,10 zł, czyli o 6,2% wyższym niż w 2009 r. Natomiast renta z tytułu niezdolności do pracy wynosiła 1277,29 zł, tj. o 6,6% więcej niż w roku poprzednim. Przeciętna miesięczna emerytura rolników indywidualnych w 2010 r. na Opolszczyźnie wynosiła 1043,32 zł i była wyższa o 5,0% niż przed rokiem, a o 27,2% wyższa w porównaniu z 2005 r. Również wyższa (o 6,3%) niż w 2009 r. była renta rodzinna i wynosiła 1009,20 zł. Renta z tytułu niezdolności do pracy wynosiła 786,82 zł, czyli o 5,2% więcej niż przed rokiem.

4. Aktywność ekonomiczna ludności

W IV kwartale 2010 r. w województwie opolskim liczba bezrobotnych według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) wynosiła 37 tys. osób. W porównaniu z IV kwartałem 2009 r. wystąpił spadek liczby bezrobotnych o 1 tys.

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2010 r. wynosiła 9,1% i była niższa od średniej w kraju o 0,2 pkt, a w porównaniu z IV kwartałem 2009 r. zwiększyła się o 0,1 pkt.

Ludność w wieku produkcyjnym stanowiąca potencjał zasobów pracy stanowiła 73,8% badanej populacji. W IV kwartale 2010 r. w województwie opolskim było 405 tys. osób **aktywnych zawodowo** oraz 354 tys. **biernych zawodowo**. W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku odnotowano spadek liczebności obu omawianych grup odpowiednio: o 4,5% (w kraju wzrost o 2,1%) i o 0,6% (w kraju spadek o 0,9%). W analizowanym okresie liczba ludności w wieku 15 lat i więcej spadła o 2,6% (w kraju wzrost o 0,7%), osoby pracujące stanowiły 91,0% ogółu aktywnych zawodowo, a bezrobotni 9,0%. W porównaniu z 2009 r. zarówno udział pracujących oraz bezrobotnych w aktywnych zawodowo pozostał na tym samym poziomie.

W IV kwartale 2010 r. **współczynnik aktywności zawodowej** wynosił 53,3%. W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności, która ukończyła 15 lat i więcej zmniejszył się o 1,1 pkt. Najliczniejszą grupą wśród ogółu aktywnych zawodowo były osoby w wieku 45–54 lata, które stanowiły 27,4%. W porównaniu z IV kwartałem 2009 r. udział tej grupy wzrósł o 1,9 pkt.

Liczbę ludności aktywnej i biernej zawodowo w IV kwartale 2010 r. przedstawia tablica na str. 66.

Tabl. 4.1. **Ludność aktywna i bierna zawodowo w IV kwartale 2010 r.**

Wyszczególnienie	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo
	ogółem	pracujący	bezrobotni	
	w tysiącach			
Ogółem	405	369	37	354
mężczyźni	225	206	19	133
kobiety	180	162	18	222
Miasta	234	212	22	200
Wieś	171	156	15	155

Podobnie jak przed rokiem mężczyźni charakteryzowali się większym poziomem aktywności zawodowej niż kobiety. Spośród mężczyzn ponad połowa (62,8%) była aktywna zawodowo, podczas gdy wśród kobiet 44,8%. W omawianym okresie poziom aktywności zawodowej mężczyzn i kobiet zmniejszył się w obu grupach odpowiednio: o 1,7 i o 0,1 pkt. W IV kwartale 2010 r. współczynnik aktywności zawodowej w miastach wynosił 53,9%, a na wsi 52,5%. W porównaniu z IV kwartałem 2009 r. liczba aktywnych zawodowo w miastach nie zmieniła się, podczas gdy na wsi odnotowano spadek o 19 tys. osób.

Zmiany współczynnika aktywności zawodowej ludności w poszczególnych kwartałach przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 4.2. **Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej**

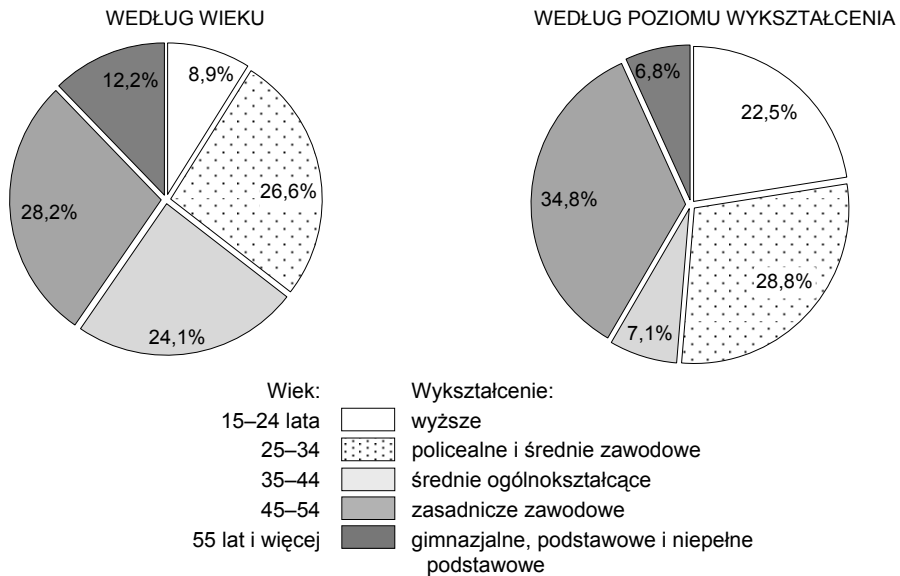
Wyszczególnienie	2009	2010			
	kwartały				
	IV	III	IV		
	w %			+/- w porównaniu z	
				IV kw. 2009	III kw. 2010
Ogółem	54,4	53,4	53,3	-1,1	-0,1
mężczyźni	64,5	63,2	62,8	-1,7	-0,4
kobiety	44,9	44,6	44,8	-0,1	0,2
Miasta	56,1	53,9	53,9	-2,2	0,0
Wieś	52,3	52,7	52,5	0,2	-0,2

* * *

W IV kwartale 2010 r. w województwie opolskim **pracowało** 369 tys. osób, tj. o 4,4% mniej niż przed rokiem (w kraju wzrost o 1,2%). Pracujący stanowili 48,6% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej. W omawianym okresie spadła liczba pracujących mężczyzn (o 7,6%), natomiast liczba pracujących kobiet pozostała na tym samym poziomie. W porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła liczba pracujących mieszkańców miast – o 1,0%, a spadła mieszkańców wsi – o 10,9%. Podobnie jak przed rokiem wśród ogółu pracujących najwięcej, tj. 34,7% posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe (wzrost o 1,3 pkt), najmniej gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe – 6,8% (wzrost o 0,6 pkt). Najliczniejszą (27,4%) grupę pracujących stanowiły osoby w wieku 45–54 lata. Ich udział w stosunku do IV kwartału 2009 r. wzrósł o 2,0 pkt. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby w wieku 15–24 lat – 8,9%.

Udział pracujących według wieku i poziomu wykształcenia ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH W IV KWARTALE 2010 R.

W IV kwartale 2010 r. według statusu zatrudnienia z ogółu pracujących większość (79,7%) stanowili pracownicy najemni, ich liczba spadła o 3,3% w stosunku do IV kwartału 2009 r. W porównaniu z analogicznym kwartałem 2009 r. odnotowano wzrost liczby pracujących na własny rachunek (o 9,2%). Wzrosła również liczba pracodawców (o 6,7%). Liczba osób pracujących w charakterze pomagających członków rodzin w stosunku do IV kwartału 2009 r. spadła o 11,6%. Udział osób pracujących w sektorze prywatnym w IV kwartale 2010 r. wzrósł o 2,8 pkt w odniesieniu do analogicznego okresu 2009 r. i ukształtował się na poziomie 74,3%. Ponad połowę tego sektora (62,4%) stanowili mężczyźni. Zmiany w strukturze pracujących w porównaniu z IV kwartałem 2009 r. oraz III kwartałem 2010 r. przedstawia poniższa tablica.

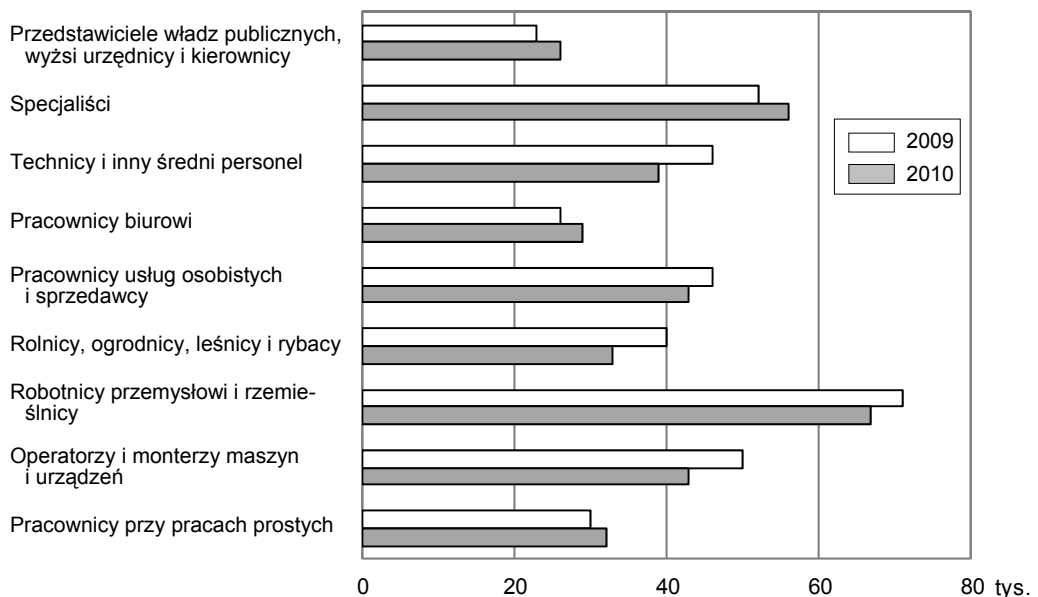
Tabl. 4.3. **Struktura pracujących według sektorów własności i statusu zatrudnienia**

Wyszczególnienie	2009	2010			
		kwartały			
	IV	III	IV		
	w odsetkach			+/- w porównaniu z	
				IV kw. 2009	III kw. 2010
Ogółem	100,0	100,0	100,0	x	x
sektor: publiczny	28,8*	26,9	25,7	-3,1	-1,2
prywatny	71,2*	73,1	74,3	3,1	1,2
Pracownicy najemni	78,8	81,4	79,7	0,9	-1,7
Pracujący na własny rachunek (łącznie z pracodawcami)	16,8	14,6	16,1	-0,7	1,5
Pomagający członkowie rodzin	4,4	4,0	4,2	-0,2	0,2

Rozpatrując zbiorowość pracujących według grup zawodów zauważyć należy, iż najliczniejszą grupę podobnie jak przed rokiem stanowili zatrudnieni jako „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Ich udział w ogóle pracujących w porównaniu z IV kwartałem 2009 r. zmniejszył się o 0,2 pkt i wyniósł 18,2%. Drugą, co do wielkości grupę stanowili „specjaliści” (15,2%), ich udział wzrósł o 1,7 pkt w porównaniu z IV kwartałem 2009 r. Spadek liczby pracujących odnotowano w grupie „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” (o 7 tys. osób). Udział tej grupy zawodowej w całej zbiorowości osób pracujących wyniósł 8,9% i był niższy o 1,5 pkt niż przed rokiem.

Liczbę pracujących według grup zawodów w latach 2009–2010 ilustruje poniższy wykres.

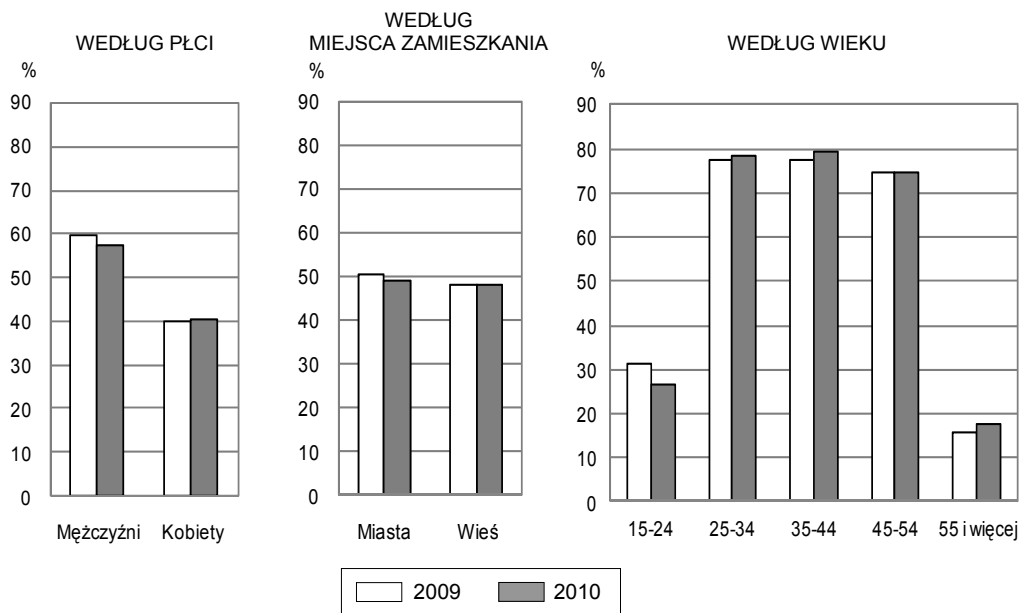
PRACUJĄCY WEDŁUG GRUP ZAWODÓW W IV KWARTALE

Wśród pracujących kobiet podobnie jak przed rokiem najwięcej pracowało w grupie „specjalistów” (39 tys.), co stanowiło 24,1% ogółu pracujących kobiet. Najmniej liczną wśród kobiet była grupa obejmująca „robotników przemysłowych i rzemieślników” – 6 tys. (3,7% udziału w ogóle pracujących kobiet). Z kolei mężczyźni najliczniej tworzyli grupę „robotników przemysłowych i rzemieślników” – 61 tys. osób, co stanowiło 29,6% ogółu pracujących mężczyzn. Najmniej mężczyzn pracowało w grupie „pracowników biurowych” – 9 tys., co stanowiło 4,4%. Miarą określającą rzeczywiste zaangażowanie ludności w procesie pracy jest **wskaźnik zatrudnienia**, który w IV kwartale 2010 r. wynosił 48,6%, tj. o 0,9 pkt mniej niż przed rokiem. Dla mężczyzn wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 57,5% i był wyższy niż dla kobiet o 17,2 pkt. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania badanych osób, zarówno w miastach jak i na wsi odnotowano spadek wskaźnika zatrudnienia w porównaniu z IV kwartałem 2009 r., przy czym w miastach o 1,6 pkt, natomiast wśród mieszkańców wsi o 0,3 pkt.

Poziom wskaźnika zatrudnienia według płci, miejsca zamieszkania i grup wieku w latach 2009–2010 ilustruje poniższy wykres.

WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA W IV KWARTALE

Poziom zaangażowania zawodowego w większości grup wiekowych był wyższy niż w IV kwartale 2009 r. Najwyższy poziom wskaźnika zatrudnienia zaznaczył się w grupie wiekowej 35–44 lata, osiągając poziom 79,5% (w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego nastąpił wzrost wartości tego wskaźnika o 2,1 pkt), natomiast najniższy odnotowano w grupie osób 55 lat i więcej i osiągnął wartość 17,4% (w porównaniu z IV kwartałem 2009 r. wzrost o 1,7 pkt). Wskaźnik zatrudnienia, analogicznie jak w poprzednim okresie, był stosunkowo niski wśród osób bardzo młodych (w wieku 15–24 lata) i wynosił 26,6% – w stosunku do IV kwartału 2009 r. zmniejszył się o 4,9 pkt. Najwyższy przyrost wskaźnika zatrudnienia (o 2,1 pkt) zanotowano wśród osób w wieku 35–44 lata.

* * *

W IV kwartale 2010 r. odnotowano **37 tys. bezrobotnych**. Ich liczba zmniejszyła się w stosunku do IV kwartału 2009 r. o 1 tys., tj. o 2,6%. Wśród bezrobotnych kobiety stanowiły 48,6%, a mężczyźni 51,4%. W porównaniu z analogicznym okresem 2009 r. liczba bezrobotnych kobiet spadła o 2 tys., a mężczyzn wzrosła o 1 tys. Spadek liczby bezrobotnych odnotowano w miastach (o 1 tys. osób), a na wsi pozostał na tym samym poziomie. W analizowanym okresie **stopa bezrobocia** wynosiła 9,1% i zwiększyła się w porównaniu z IV kwartałem 2009 r. o 0,1 pkt (w kraju o 0,8 pkt), natomiast w stosunku do poprzedniego kwartału wzrosła o 0,6 pkt (w kraju wzrost o 0,2 pkt).

Zróznicowanie stopy bezrobocia według płci i miejsca zamieszkania przedstawia tablica na str. 70.

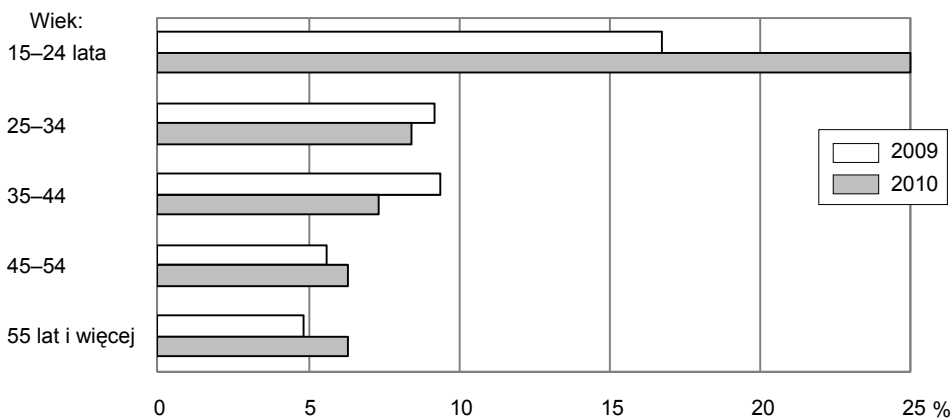
Tabl. 4.4. **Stopa bezrobocia według płci i miejsca zamieszkania**

Wyszczególnienie	2009	2010					
	kwartały						
	IV	I	II	III	IV		
	w %					+/- w porównaniu z	
						IV kw. 2009	III kw. 2010
Ogółem	9,0	12,3	8,5	8,5	9,1	0,1	0,6
mężczyźni	7,4	11,4	8,3	7,8	8,4	1,0	0,6
kobiety	11,0	13,4	9,3	9,4	10,0	-1,0	0,6
Miasta	9,8	14,2	9,6	8,6	9,4	-0,4	0,8
Wieś	7,9	9,7	6,9	8,4	8,8	0,9	0,4

Pomimo stopniowej poprawy sytuacji młodzieży na rynku pracy, stopa bezrobocia dla osób w wieku 15–24 lata nadal utrzymywała się na najwyższym poziomie – wynosiła 25,0% i była prawie 3-krotnie wyższa od stopy bezrobocia liczonej dla ludności ogółem w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu z IV kwartałem 2009 r. najwyższy wzrost stopy bezrobocia (o 8,3 pkt) wystąpił wśród osób w wieku 15–24 lata, a najniższy (o 0,7 pkt) w grupie osób w wieku 45–54 lata. Spadek stopy bezrobocia wystąpił wśród osób w wieku 35–44 lata (o 2,1 pkt) i 25–34 lata (o 0,8 pkt).

Poziom stopy bezrobocia według wieku w latach 2009–2010 ilustruje poniższy wykres.

STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG WIEKU W IV KWARTALE

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia największy udział wśród bezrobotnych, podobnie jak przed rokiem, miały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, dla których stopa bezrobocia wynosiła 8,6%, tj. o 3,6 pkt mniej niż przed rokiem. W analizowanym okresie spadek stopy bezrobocia wystąpił tylko w tej grupie. Natomiast znaczący wzrost stopy bezrobocia odnotowano wśród osób z najniższym poziomem wykształcenia (gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym) o 7,6 pkt. Dla osób z wykształceniem wyższym stopa bezrobocia pozostała na tym samym poziomie, a najniższy wzrost zanotowano wśród osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (o 0,8 pkt).

Kształtowanie stopy bezrobocia według poziomu wykształcenia przedstawia tablica na str. 71.

Tabl. 4.5. **Stopa bezrobocia według poziomu wykształcenia**

Wyszczególnienie	2009	2010					
	kwartały						
	IV	I	II	III	IV		
	w %					+/- w porównaniu z	
						IV kw. 2009	III kw. 2010
Ogółem	9,0	12,3	8,5	8,5	9,1	0,1	0,6
Wyższe	4,6	5,6	5,7	4,5	4,6	0,0	0,1
Średnie zawodowe i police- alne	7,0	10,6	7,1	7,6	7,8	0,8	0,2
Średnie ogólnokształcące ...	12,1	13,9	12,1	12,9	16,1	4,0	3,2
Zasadnicze zawodowe	12,2	15,4	8,9	8,5	8,6	-3,6	0,1
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	14,3	21,6	15,2	18,8	21,9	7,6	3,1

Istotnym czynnikiem wpływającym na sytuację osób bezrobotnych na rynku pracy jest okres poszukiwania pracy. W IV kwartale 2010 r. przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne wynosił około 8 miesięcy (w kraju ponad 10 miesięcy).

Kryterium płci w niewielkim stopniu decydowało o długości czasu poszukiwania pracy – przeciętny czas poszukiwania pracy przez kobiety w IV kwartale 2010 r. wyniósł ponad 8 miesięcy, podczas gdy przez mężczyzn niecałe 8 miesięcy. Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby mieszkające w mieście w IV kwartale 2010 r. wynosił 7,5 miesiąca, a na wsi wynosił ponad 8 miesięcy.

* * *

W IV kwartale 2010 r. odnotowano 354 tys. **biernych zawodowo**, co stanowiło 46,6% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju 44,2%), podczas gdy przed rokiem udział ten wynosił 45,6% (w kraju 44,9%). W miastach nastąpił wzrost o 8,7%, a na wsi spadek o 10,4%. W miastach mieszkało więcej osób biernych zawodowo (56,3%) niż na wsi (43,7%). Wśród biernych zawodowo ponad połowę (62,5%) stanowiły kobiety, a mężczyźni 37,5% – podobnie jak rok temu. Biorąc pod uwagę kryterium wieku nadal najliczniejszą grupę biernych zawodowo stanowiły osoby w wieku 55 lat i więcej – 59,6%, których udział w tej grupie pozostał na tym samym poziomie w porównaniu z IV kwartałem 2009 r. Najmniejszą grupę biernych zawodowo stanowiły osoby w wieku 35–44 lata (4,5%). W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego nastąpił spadek o 0,6 pkt.

Wśród biernych zawodowo klasyfikowanych według poziomu wykształcenia w IV kwartale 2010 r. osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym stanowiły 42,9%. W porównaniu z sytuacją sprzed roku ich udział zmniejszył się o 1,5 pkt. Natomiast odsetek osób z wykształceniem wyższym, które stanowiły najmniej liczną grupę wśród biernych zawodowo wzrósł o 1,5 pkt. W IV kwartale 2010 r. wśród biernych zawodowo 99,4% nie poszukiwało pracy. Jako główne przyczyny nie poszukiwania pracy podawano: emeryturę (50,9%), naukę i uzupełnianie kwalifikacji (20,5%) oraz chorobę, niesprawność (10,5%).

Liczbę biernych zawodowo według płci, miejsca zamieszkania oraz wieku przedstawia tablica na str. 72.

Tabl. 4.6. **Bierni zawodowo według płci, miejsca zamieszkania i wieku**

Wyszczególnienie	2009	2010					
	kwartały						
	IV	I	II	III	IV		
	w tys.					+/- w porównaniu z	
IV kw. 2009						III kw. 2010	
Ogółem	356	353	355	359	354	-2	-5
mężczyźni	134	131	129	134	133	-1	-1
kobiety	223	222	226	225	222	-1	-3
Miasta	184	194	203	199	200	16	1
Wieś	173	159	153	160	155	-18	-5
Z ogółem w wieku:							
15–24 lata	78	77	74	77	81	3	4
25–34	20	21	25	22	18	-2	-4
35–44	18	15	14	16	16	-2	0
45–54	29	27	26	25	28	-1	3
55 lat i więcej	212	213	216	220	211	-1	-9

5. Warunki pracy

Warunki pracy są ważnym zagadnieniem z punktu widzenia zdrowia społeczeństwa oraz realizacji zobowiązań pracodawców do ich zapewnienia zgodnie z obowiązującymi normami. Za zagrażające zdrowiu uważa się te stanowiska pracy, na których występuje działanie czynników szkodliwych powyżej dopuszczalnych wartości określonych normami.

Warunki pracy mają bardzo duże znaczenie dla zdrowia pracowników, a tym samym wpływ na wydajność pracy. Ocena skali zagrożeń oraz zmian w nich następujących daje podstawę do podejmowania działań profilaktycznych i wspomagających w zakresie poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy. W województwie opolskim w jednostkach objętych badaniem warunków pracy na koniec 2010 r. zatrudnionych było 114,3 tys. osób, tj. więcej o 3,8% w porównaniu z 2009 r. i o 6,0% w stosunku do 2005 r. W zakładach, w których wystąpiły zagrożenia, pracowało 55,0 tys. osób, tj. 48,1% ogółu zatrudnionych w badanych jednostkach (w 2009 r. – 51,9%, w 2005 r. – 54,4%). W kraju analogiczny odsetek w 2010 r. wyniósł 43,0%, (w 2009 r. – 45,3%, w 2005 r. – 47,7%).

Liczba osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia zmniejszyła się w stosunku do 2009 r. o 3,0%, natomiast w porównaniu z 2005 r. zwiększyła się o 14,0%.

Średnie roczne tempo wzrostu liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia w latach 2005–2010 wynosiło 2,7%.

Na koniec 2010 r. w warunkach zagrożenia czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy, z uciążliwością pracy lub czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi, zatrudnionych było 17,7 tys. osób, co stanowiło 15,5% (w kraju – 9,8%) zatrudnionych w jednostkach objętych badaniem. Spośród ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia 28,1% stanowiły kobiety i było ich więcej o 2,2% niż przed rokiem i o 3,1% w porównaniu z 2005 r.

Liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia z uwzględnieniem sektorów własności przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 5.1. **Zatrudnieni^a w warunkach zagrożenia według sektorów własności**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2009	2010		
	w liczbach bezwzględnych	2005=100	2009=100	
Ogółem	18253	17708	114,0	97,0
w tym kobiety	4863	4969	103,1	102,2
Sektor: publiczny	4104	4586	105,2	111,7
prywatny	14149	13122	117,5	92,7

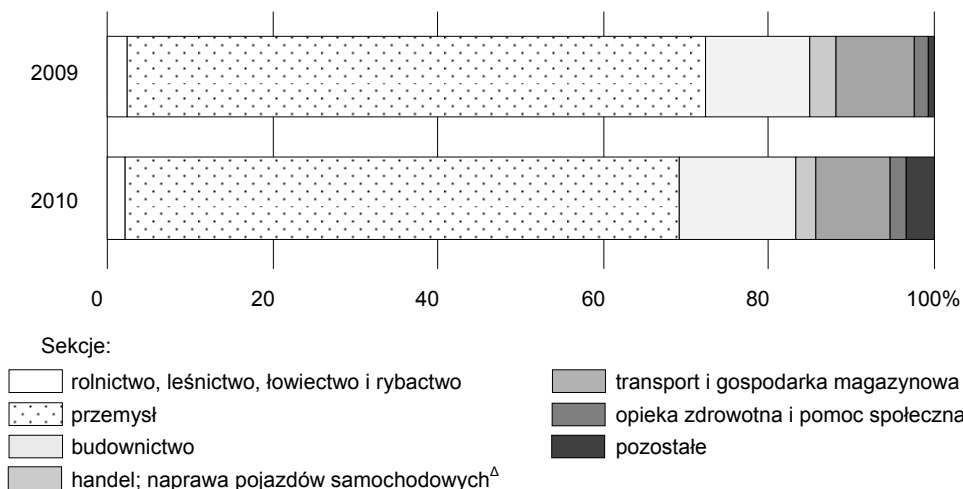
a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

W sektorze publicznym na koniec 2010 r. w warunkach zagrożenia zatrudnionych było 4,6 tys. osób. Ich liczba zwiększyła się zarówno w stosunku do 2009 r. jak i 2005 r., tj. odpowiednio: o 11,7% i o 5,2%. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia w tym sektorze stanowili 25,9% ogółu zatrudnionych w warunkach szkodliwych. W sektorze prywatnym w warunkach zagrożenia zatrudnionych było 13,1 tys. osób, tj. o 7,3% mniej w porównaniu z 2009 r., a o 17,5% więcej niż w 2005 r. Najwięcej zatrudnionych w warunkach zagrożenia było, podobnie jak w ub. roku w przemyśle (66,9%) oraz budownictwie (14,1%).

Udział zatrudnionych w warunkach zagrożenia według sekcji w latach 2009 i 2010 ilustruje poniższy wykres.

STRUKTURA ZATRUDNIONYCH^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

Analizując zagrożenie dla zdrowia mierzone wskaźnikiem *liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych w zbiorowości objętej badaniem*, można stwierdzić, że w końcu 2010 r. w województwie opolskim wskaźnik ten był niższy od ubiegłorocznego i wyniósł 154,9 (w 2009 r. – 165,8). Dla kraju wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 97,9

(w 2009 r. – 104,4). Wśród sekcji największe zagrożenie dla zdrowia w pracy na koniec 2010 r. wystąpiło m. in. w budownictwie – 248,6 (w 2009 r. – 252,6) oraz edukacji – 196,4 (w 2009 r. – 6,4). Wysoki wskaźnik, podobnie jak w ub. roku, odnotowano w niektórych działach przetwórstwa przemysłowego, m.in. w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – 602,8 (2009 r. – 582,6) oraz produkcji metali – 431,4 (w 2009 r. – 492,6).

W warunkach zagrożenia związanych ze **środowiskiem pracy** w województwie opolskim na koniec 2010 r. zatrudnionych było 8,4 tys. osób. Grupa ta stanowiła aż 47,7% (w kraju – 57,6%) ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia. Liczba omawianej grupy zagrożeń zmniejszyła się o 9,7% w stosunku do 2009 r., a zwiększyła o 4,9% w odniesieniu do 2005 r.

Większość (78,4%) osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia związanych ze środowiskiem pracy pracowała w sektorze prywatnym. Podobnie jak w latach poprzednich, w analizowanej grupie zagrożeń dominował przemysł (65,6%) oraz budownictwo (23,7%).

Największe zagrożenia dla zdrowia na 1000 zatrudnionych występowały m.in. w budownictwie – 199,3 (w 2009 r. – 191,7) oraz przemyśle – 90,2 (w 2009 r. – 107,3).

Liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia według grup zagrożeń przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 5.2. **Zatrudnieni^a w warunkach zagrożenia według grup zagrożeń**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2009	2010		
	w liczbach bezwzględnych	2005=100	2009=100	
Ogółem	18253	17708	114,0	97,0
zagrożenia związane:				
Ze środowiskiem pracy	9347	8440	104,9	90,3
Z uciążliwością pracy	7241	7682	124,1	106,1
Z czynnikami mechanicznymi	1665	1586	122,8	95,3

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

Na zagrożenia związane z **uciążliwością pracy** na koniec 2010 r. w województwie opolskim narażonych było 7,7 tys. osób, co stanowiło 43,4% (w kraju – 29,0%) wszystkich zatrudnionych w warunkach zagrożenia. W porównaniu z 2009 r. ich liczba zwiększyła się o 6,1%, a w stosunku do 2005 r. o 24,1%. Ponad połowę, tj. 66,5% zatrudnionych w warunkach zagrożenia związanych z uciążliwością pracy stanowiły osoby pracujące w sektorze prywatnym. Również w tej grupie zagrożeń, podobnie jak w grupie związanej ze środowiskiem pracy przeważał przemysł – 67,1%, a następnie transport i gospodarka magazynowa – 18,7%. Największe zagrożenia dla zdrowia na 1000 zatrudnionych występowały w edukacji – 194,3 (w 2009 r. – analizowane zagrożenia w badanej zbiorowości nie występowały) oraz transporcie i gospodarce magazynowej – 165,2 (w 2009 r. – 177,2).

Kolejną grupą zagrożeń na stanowiskach pracy są zagrożenia związane z **czynnikami mechanicznymi**. Na stanowiskach pracy, na których występowały zagrożenia związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi na koniec 2010 r. w województwie opolskim zatrudnionych było 1,6 tys. osób, tj. 8,9% (w kraju – 13,4%) ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia. Liczba tych osób zmniejszyła się o 4,7% w porównaniu z 2009 r., a zwiększyła się o 22,8% w stosunku do 2005 r. Z ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia związanych

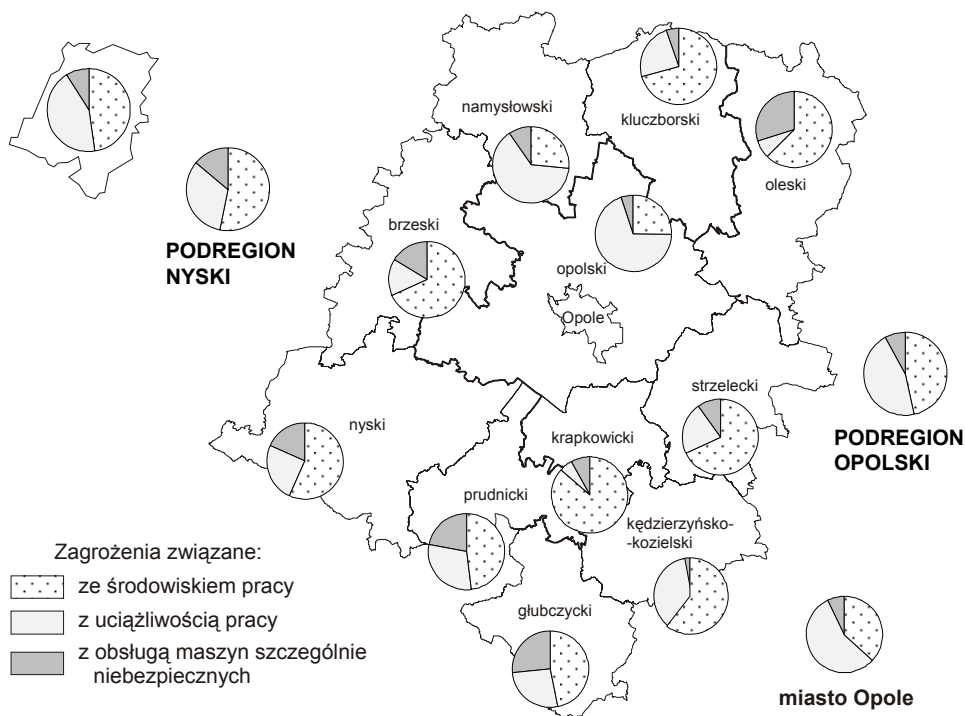
z czynnikami mechanicznymi 87,7% pracowało w sektorze prywatnym. Również w tej grupie zagrożeń dominował przemysł (72,8% ogółu zatrudnionych w omawianej grupie), a następnie budownictwo (16,1%). Największe zagrożenie dla zdrowia związane z pracą z maszynami szczególnie niebezpiecznymi na 1000 zatrudnionych występowało w budownictwie – 25,5 (w 2009 r. – 19,2) oraz rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie – 22,0 (w 2009 r. – 23,1).

Przestrzenne rozmieszczenie zagrożeń stanowisk pracy oraz stopień natężenia zagrożeń czynnikami szkodliwymi dla zdrowia wiąże się z infrastrukturą i stopniem koncentracji zakładów pracy o określonych rodzajach działalności.

Terytorialne zróżnicowanie zatrudnionych w warunkach szkodliwych dla zdrowia z uwzględnieniem grup zagrożeń ilustruje poniższa mapa.

ZATRUDNIENI^a W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG GRUP ZAGROŻEŃ, PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2010 R.

Stan w dniu 31 XII

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego.

W podregionie nyskim na koniec 2010 r. liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia wyniosła 2,7 tys. i zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 20,7%. Natomiast w podregionie opolskim liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia wyniosła 15,0 tys., tj. o 1,1% więcej niż przed rokiem. Liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia w podregionie opolskim stanowiła 84,8% ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia w województwie opolskim. Na koniec 2010 r. największy odsetek osób wykonujących pracę w warunkach zagrożenia odnotowano w powiecie opolskim – 29,8% oraz m. Opolu – 22,7%. Najniższy udział wystąpił w powiecie głubczyckim – 2,1% i prudnickim – 2,5%.

W porównaniu z 2009 r. w 9 powiatach odnotowano spadek liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia, największy w powiecie głubczyckim – o 30,2% i brzeskim – o 28,0%. Natomiast w 3 pozostałych powiatach wystąpił wzrost liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia, najwyższy procentowo odnotowano w powiecie krapkowskim (o 17,0%), a następnie kędzierzyńsko-kozielskim (o 2,8%).

Istotnym elementem w badaniu warunków pracy jest proces zmian zachodzących na stanowiskach pracy w ciągu danego roku, a mianowicie proces likwidacji lub ograniczenia zagrożeń do poziomu zgodnego z normą oraz proces ujawnienia zagrożeń istniejących lub nowo powstałych. Osoby zatrudnione w warunkach zagrożenia mogą być narażone na kilka czynników szkodliwych. Kategoria **osobozagrożeń** oznacza liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia, liczonych tyle razy na ile czynników osoby te były narażone.

Na koniec 2010 r. odnotowano 21,1 tys. osobozagrożeń, tj. o 4,5% mniej niż przed rokiem, a o 13,8% więcej w porównaniu z 2005 r.

W ciągu 2010 r. zlikwidowano lub ograniczono 10,5 tys. osobozagrożeń, tj. więcej o 36,8% niż w ub. roku i o 154,8% w stosunku do 2005 r. Równocześnie ujawniono 3,5 tys. osobozagrożeń (łącznie z nowo powstałymi), tj. o 30,5% więcej niż w 2009 r., a o 5,9% mniej w porównaniu z 2005 r.

Na koniec 2010 r. najwięcej – 9,7 tys. osobozagrożeń wystąpiło w grupie zagrożeń związanych z czynnikami środowiska pracy. Ich liczba zmniejszyła się w porównaniu z 2009 r. o 11,2%, a zwiększyła się o 5,3% w stosunku do 2005 r. W grupie zagrożeń związanych ze środowiskiem pracy w 2010 r. zlikwidowano lub ograniczono 5,2 tys. osobozagrożeń, tj. więcej o 62,1% niż przed rokiem i o 86,5% w porównaniu z 2005 r. Równocześnie odnotowano 1,6 tys. zagrożeń nowo powstałych lub nowo ujawnionych, tj. mniej o 11,8% niż w 2009 r. a o 36,3% w stosunku do 2005 r.

W ramach zagrożeń związanych ze środowiskiem pracy na koniec 2010 r. największy udział przypadła podobnie jak w ub. latach na hałas – 54,0%, jednocześnie zlikwidowano lub ograniczono w tej kategorii najwięcej, tj. 49,6% osobozagrożeń.

Liczbę osobozagrożeń i zagrożeń zlikwidowanych lub ograniczonych oraz ujawnionych przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 5.3. **Osobozagrożenia według grup zagrożeń**

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2009	2010		
	ogółem	zlikwidowane lub ograniczone ^a	ujawnione ^a	
Ogółem	22120	21117	10529	3465
zagrożenia związane:				
Ze środowiskiem pracy	10955	9727	5210	1640
w tym:				
Substancje chemiczne	601	391	274	139
Pyły przemysłowe	1923	1556	1052	187
Hałas	5556	5257	2584	858
Wibracja	447	407	211	52
Mikroklimat: gorący	702	675	269	143
zimny	550	615	137	119

a W ciągu roku.

Tabl. 5.3. **Osobozagrożenia według grup zagrożeń (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2009	2010		
	ogółem		zlikwidowane lub ograniczone ^a	ujawnione ^a
Z uciążliwością pracy	8977	9375	4563	1413
w tym:				
Nadmierne obciążenie fizyczne	2024	2016	439	258
Niedostateczne oświetlenie stanowiska pracy	788	1289	308	677
Z maszynami szczególnie niebezpiecz- nymi	2188	2015	756	412

a W ciągu roku.

Liczba osobozagrożeń związanych z uciążliwością pracy na koniec 2010 r. wyniosła 9,4 tys. i była wyższa o 4,4% w porównaniu z 2009 r., a o 23,1% w stosunku do 2005 r. W tej grupie zagrożeń w 2010 r. zlikwidowano lub ograniczono 4,6 tys. osobozagrożeń tj. o 13,5% więcej niż w ub. roku i aż o 378,3% więcej niż w 2005 r. Jednocześnie odnotowano 1,4 tys. osobozagrożeń nowo powstałych i ujawnionych. W porównaniu z 2009 r. i 2005 r. było ich więcej, tj. odpowiednio: o 206,5% i o 73,8%. W 2010 r. zlikwidowano lub ograniczono 0,4 tys. osobozagrożeń dotyczących nadmiernego obciążenia fizycznego i 0,3 tys. osobozagrożeń związanych z niedostatecznym oświetleniem stanowiska pracy.

W grupie zagrożeń związanych z obsługą maszyn szczególnie niebezpiecznych na koniec 2010 r. odnotowano 2,0 tys. osobozagrożeń, tj. mniej o 7,9% niż na koniec 2009 r., a o 18,1% więcej w porównaniu z 2005 r. W ciągu 2010 r. zlikwidowano lub ograniczono 0,8 tys. osobozagrożeń, tj. więcej o 64,0% niż w 2009 r. i o 95,9% niż w 2005 r. Równocześnie zarejestrowano 0,4 tys. osobozagrożeń nowo powstałych i ujawnionych, czyli więcej o 23,0% niż przed rokiem a o 40,1% niż w 2005 r.

Jednostki objęte badaniem warunków pracy dostarczyły również informacji dotyczących działań profilaktycznych związanych z oceną **ryzyka zawodowego**. W przebadanych w 2010 r. zakładach ocenę ryzyka zawodowego przeprowadzono dla 28,6 tys. stanowisk pracy, na których zatrudnionych było 45,7 tys. osób (w 2009 r. odpowiednio: 20,2 tys. i 25,3 tys.). Większość stanowisk, tj. 76,9% zbadano w zakładach sektora prywatnego. W wyniku zastosowania środków technicznych, organizacyjnych i ochrony indywidualnej wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe na 15,4 tys. stanowiskach pracy, na których pracowało 22,7 tys. osób (przed rokiem odpowiednio: 10,6 tys. i 12,5 tys.). Najwięcej ocen przeprowadzono, podobnie jak w poprzednich latach, w przemyśle – 14,8 tys., tj. 51,7% ogółu stanowisk pracy, wśród których wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe dla 8,1 tys. stanowisk.

Badanie warunków pracy obejmuje również informacje z zakresu świadczeń rzeczowych oraz pieniężnych wypłacanych z tytułu wykonywania pracy w warunkach szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia oraz z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Według stanu w połowie grudnia 2010 r. najwięcej, tj. 34,8 tys. osób skorzystało z napojów (w 2009 r. – 27,0 tys.), następnie z posiłków profilaktycznych – 11,3 tys. (w 2009 r. – 12,2 tys.). Z dodatków pieniężnych skorzystało 9,3 tys. osób, a z dodatkowych urlopów – 2,1 tys. (przed rokiem odpowiednio: 10,7 tys. i 1,5 tys.).

W 2010 r. zakłady pracy wypłaciły 0,3 tys. odszkodowań z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, w tym 79,5% przypadło na sektor prywatny. Najwięcej świadczeń wypłacono w przemyśle – 60,9% i budownictwie – 12,5%. Średni koszt odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wynosił 3,9 tys. zł (w 2009 r. – 3,3 tys. zł).

Wypadki przy pracy są zagadnieniem ściśle związanym z rynkiem pracy, a zwłaszcza z bezpieczeństwem oraz warunkami pracy.

W województwie opolskim w 2010 r. odnotowano większą niż przed rokiem, zarówno liczbę wypadków przy pracy, jak i osób poszkodowanych w wypadkach.

W 2010 r. odnotowano 2,4 tys. **wypadków przy pracy**, tj. o 12,2% więcej niż przed rokiem, a o 0,5% mniej w porównaniu z 2005 r. Największą liczbę wypadków odnotowano w jednostkach zakwalifikowanych do sekcji przemysł (41,2%) i handel; naprawa pojazdów samochodowych (12,4%).

Liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy z podziałem na sektory własności przedstawia poniższa tablica.

Tabl. 5.4. **Poszkodowani w wypadkach przy pracy^a według sektorów własności**

Wyszczególnienie	2009	2010		
	w liczbach bezwzględnych	2005=100	2009=100	
Ogółem	2145	2396	99,1	111,7
Sektor: publiczny	616	688	98,3	111,7
prywatny	1529	1708	99,4	111,7
W tym kobiety	584	694	114,3	118,8
Sektor: publiczny	302	336	112,4	111,3
prywatny	282	358	116,2	127,0

a Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

W wypadkach przy pracy **poszkodowanych** zostało 2,4 tys. osób, tj. o 11,7% więcej niż w 2009 r., a o 0,9% mniej w porównaniu z 2005 r. Natomiast w kraju liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy wzrosła zarówno w stosunku do 2009 r. jak i 2005 r., tj. odpowiednio: o 8,2% oraz o 11,6% i w 2010 r. wynosiła 94,2 tys. osób.

Średnie roczne tempo spadku liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy w województwie opolskim w latach 2005–2010 wynosiło 0,2%.

Większość osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy wykonywało pracę w zakładach (jednostkach lokalnych) o liczbie pracujących do 249 osób – 69,2%, w tym o liczbie od 50 do 249 osób – 41,6% ogółu poszkodowanych.

W 2010 r. ponad połowę osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy, tj. 59,3% stanowili pracownicy zatrudnieni na czas nieokreślony, w tym w pełnym wymiarze czasu pracy – 56,9%. Odsetek poszkodowanych zatrudnionych na czas określony wyniósł 37,5%, w tym w pełnym wymiarze czasu pracy – 35,7%.

Poszkodowani w sektorze prywatnym, podobnie jak przed rokiem stanowili 71,3% wszystkich poszkodowanych w wypadkach przy pracy w województwie w 2010 r. W stosunku do 2009 r. w większości sekcji odnotowano wzrost liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy, w tym najwyższy procentowo wystąpił m.in. w sekcji działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – o 48,0% oraz obsługa rynku nieruchomości – o 40,0%. Liczba poszkodowanych zmniejszyła się jedynie w sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa – o 34,1%.

Nadal większość, tj. 71,0% poszkodowanych w wypadkach przy pracy stanowili mężczyźni. W 2010 r. najczęściej wypadkom ulegały osoby w wieku 25–34 lata oraz 45–54 lata. Udział tych grup wynosił po 26,4% ogółu poszkodowanych i w porównaniu z 2009 r. wzrósł o 1,3 pkt w grupie osób w wieku 25–34 lata, a zmniejszył się o 1,2 pkt. w grupie 45–54 lata. Pod względem stażu pracy na zajmowanym stanowisku najliczniejszą grupę stanowiły osoby z rocznym stażem pracy – 424 osoby, tj. 17,7% ogółu poszkodowanych oraz ze stażem krótszym niż 1 rok – 381 osób, co stanowiło 15,9% poszkodowanych.

Najbardziej niebezpieczną pracę w 2010 r. wykonywali pracownicy w zawodzie robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń oraz górnicy i robotnicy budowlani. Poszkodowani w wypadkach przy pracy w tych zawodach stanowili odpowiednio: 16,3% (w 2009 r. – 18,6%) i 9,6% (w 2009 r. – 10,0%) ogółu poszkodowanych.

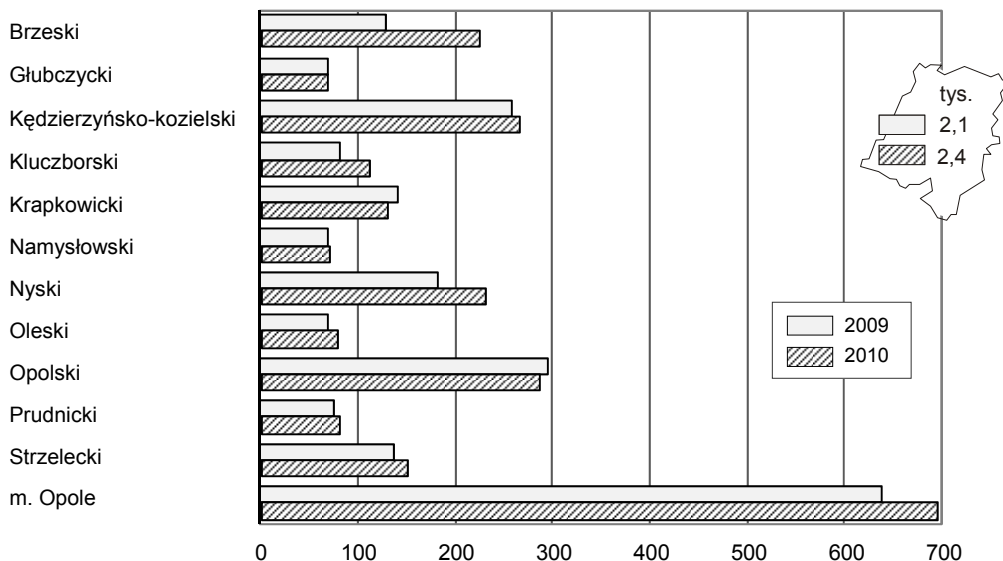
Ze względu na miejsce powstania wypadku, tj. miejsce, w którym przebywali pracownicy w chwili wypadku, najwięcej poszkodowanych, podobnie jak w ub. roku, odnotowano na stanowiskach produkcji przemysłowej – 44,7% (w 2009 r. – 46,0%), a następnie w biurach, placówkach naukowych i szkołach, zakładach usługowych – 18,8% (w 2009 r. – 17,2%).

Najwięcej osób zostało poszkodowanych w procesie pracy związanym z produkcją, przetwarzaniem, magazynowaniem – 29,5% (rok wcześniej – 29,2%) oraz innymi pracami m.in. instalowaniem, montowaniem, konserwacją – 23,8% (przed rokiem – 24,2%).

Najczęstszymi czynnościami wykonywanymi przez pracowników w chwili wypadku w 2010 r. było „poruszanie się” – 33,9% oraz „operowanie przedmiotami” – 18,9% (w 2009 r. odpowiednio: 35,4% i 16,9%).

Przestrzenne zróżnicowanie liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy w latach 2009–2010 ilustruje poniższy wykres.

POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a WEDŁUG POWIATÓW

^a Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

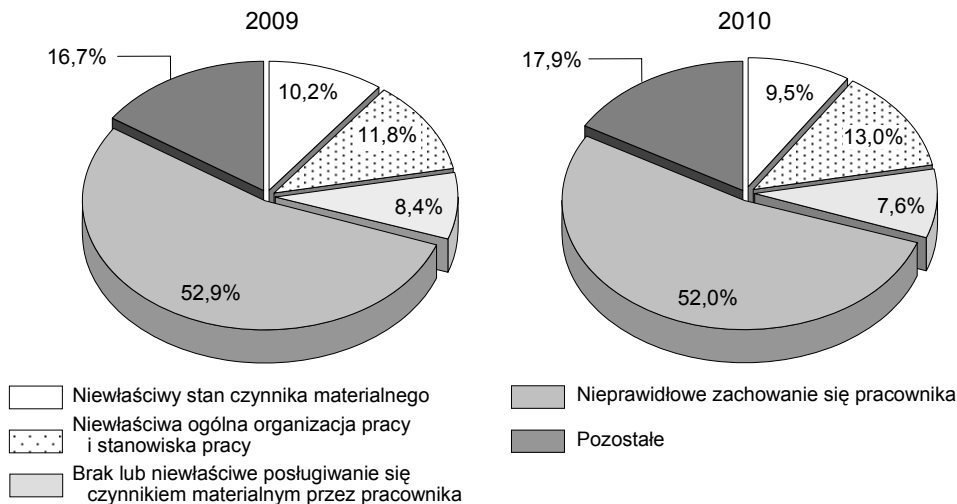
W podregionie nyskim w wypadkach przy pracy poszkodowanych zostało 0,7 tys. osób, natomiast w opolskim – 1,7 tys. W obu podregionach liczba poszkodowanych zwiększyła się w porównaniu z 2009 r., tj. odpowiednio: o 34,1% i o 4,2%. W przekroju terytorialnym najwięcej osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy odnotowano w m. Opolu – 29,0% oraz powiecie opolskim – 12,0% (w 2009 r. odpowiednio: 29,7% i 13,8%). W większości powiatów odnotowano wzrost liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy, najwyższy wystąpił w powiecie brzeskim (o 75,8%) oraz kluczborskim (o 38,3%). Jedynie w 3 powiatach nastąpił spadek liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy, największy w powiecie krapkowickim (o 7,8%), a następnie opolskim (o 3,0%).

Ważnym etapem w dążeniu do poprawy warunków pracy, zwłaszcza w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, jest identyfikacja przyczyn, wydarzeń oraz czynników powodujących niebezpieczne zdarzenia.

W 2010 r. w województwie opolskim odnotowano 5,3 tys. **przyczyn**, które spowodowały wypadki przy pracy. Ich liczba zwiększyła się zarówno w porównaniu z 2009 r. jak i 2005 r., tj. odpowiednio: o 12,7% i o 4,3%.

Zmiany w udziale przyczyn wywołujących wypadki przy pracy w porównaniu z 2009 r. ilustruje poniższy wykres.

PRZYZCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a

a Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Najczęstszymi przyczynami powodującymi wypadki przy pracy było „nieprawidłowe zachowanie się pracownika” oraz „niewłaściwy stan czynnika materialnego”. Liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy spowodowanych tymi przyczynami wynosiła odpowiednio: 2,7 tys. i 0,5 tys.

Wydarzenia powodujące wypadki przy pracy dzielą się na 2 grupy: wydarzenia będące odchyleniem od stanu normalnego i wydarzenia powodujące uraz. Wydarzenia będące odchyleniem od stanu normalnego dotyczą niezgodnego z właściwym przebiegiem procesu

pracy, który wywołał wypadek. Natomiast wydarzenia powodujące uraz opisują w jaki sposób poszkodowany doznał urazu spowodowanego przez czynnik materialny. Biorąc pod uwagę pierwszą grupę wydarzeń najwięcej poszkodowanych uległo wypadkom w wyniku „poślizgnięcia, potknięcia się lub upadku” – 0,7 tys. (w 2009 r. – 0,6 tys.) oraz w konsekwencji „uszkodzenia, rozerwania, pęknięcia, ześlizgnięcia, upadku lub załamania się czynnika materialnego” – 0,4 tys. (w 2009 r. – również 0,4 tys.).

Analizując grupę wydarzeń powodujących uraz można stwierdzić, że w 2010 r. najwięcej osób zostało poszkodowanych w następstwie „zderzenia z / uderzenia w nieruchomy obiekt” – 0,6 tys. osób (w 2009 r. – 0,5 tys. osób) oraz „uderzenia przez obiekt w ruchu” – 0,5 tys. osób (w 2009 r. również – 0,5 tys.).

Oprócz przyczyn i wydarzeń źródłami wypadków przy pracy są **czynniki materialne**. Czynniki te podzielono na 3 grupy: czynniki związane z czynnością wykonywaną przez poszkodowanego w chwili wypadku, związane z odchyleniem oraz będące źródłem urazu. We wszystkich 3 grupach głównymi czynnikami powodującymi wypadki przy pracy były „materiały, przedmioty, wyroby, części maszyn” (odpowiednio: 0,3 tys., 0,4 tys. i 0,4 tys.), a następnie „budynki, konstrukcje i ich elementy, powierzchnie na poziomie gruntu” (0,3 tys., 0,3 tys. i 0,4 tys.).

W wyniku wypadków przy pracy w 2010 r. śmierć poniosło 10 osób (przed rokiem – 15). Ciężkiego uszkodzenia ciała doznały 23 osoby (w 2009 r. – 28), a lżejszego uszkodzenia – 2,4 tys. (w ub. roku – 2,1 tys.). Najwięcej osób doznało urazów kończyn górnych i dolnych (odpowiednio: 1,0 tys. i 0,8 tys.). Ze względu na rodzaj urazu najczęściej występującymi były rany i powierzchowne urazy – 0,9 tys. poszkodowanych oraz przemieszczenia, zwichnięcia, skręcenia i naderwania – 0,6 tys.

Liczba dni niezdolności do pracy wynosiła 86,1 tys. i była o 1,0 tys. wyższa niż w 2009 r. Na 1 poszkodowanego przypadało ok. 36 dni niezdolności do pracy. Na zwolnieniu lekarskim trwającym od 4 do 20 dni przebywało 0,9 tys. poszkodowanych. Natomiast zwolnienia lekarskie trwające 21 dni i dłużej otrzymało, podobnie jak przed rokiem 1,2 tys. osób.

Wypadki przy pracy w 2010 r. spowodowały stratę czasu (szacunkowo) 1388 roboczogodzin osób nie poszkodowanych w wypadkach (w tym najwięcej w przemyśle – 674 roboczogodzin). Straty te były wyższe o 208 roboczogodzin niż w 2009 r.

Straty materialne spowodowane wypadkami przy pracy (szacunkowo – bez strat związanych z czasem pracy) wyniosły 711,7 tys. zł (najwięcej w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych – 498,2 tys. zł) i były o 212,3 tys. niższe w porównaniu z 2009 r.

PODSUMOWANIE

W publikacji przedstawiono istotne zmiany, jakie wystąpiły w 2010 r. na rynku pracy w województwie opolskim. Dla celów porównawczych zastosowano w analizie wskaźniki dynamiki oraz tempa wzrostu/spadku, które ułatwiają ocenę sytuacji na lokalnym rynku pracy Opolszczyzny.

W 2010 r. w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku wystąpiły następujące zmiany:

- zwiększyła się liczba pracujących, najwyższy procentowo wzrost (według faktycznego (stałego) miejsca pracy w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób) odnotowano w zakwaterowaniu i gastronomii oraz opiece zdrowotnej i pomocy społecznej;
- wzrosła liczba pracujących mężczyzn i kobiet, jak również pracujących w sektorze prywatnym i publicznym;
- zmniejszyła się zarówno liczba osób przyjętych jak i zwolnionych z pracy;
- wzrosła liczba nowo utworzonych miejsc pracy;
- zmniejszyło się przeciętne zatrudnienie ogółem oraz w sektorze prywatnym (w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób), największy procentowo spadek przeciętnego zatrudnienia odnotowano w administrowaniu i działalności wspierającej oraz pozostałej działalności usługowej;
- zwiększyła się liczba bezrobotnych oraz stopa bezrobocia rejestrowanego;
- wzrosła w większości kategorii liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy;
- zwiększyła się liczba ofert zatrudnienia zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy;
- wzrosło przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób), procentowo najwyższy wzrost odnotowano w administrowaniu i działalności wspierającej oraz pozostałej działalności usługowej;
- w ujęciu procentowym zmniejszyły się nieznacznie dysproporcje między wynagrodzeniami pracowników sektora publicznego i prywatnego;
- w IV kwartale 2010 r. w porównaniu z IV kwartałem 2009 r. zmniejszyła się liczba aktywnych oraz biernych zawodowo przy jednoczesnym spadku liczby ludności w wieku 15 lat i więcej, obniżył się również współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia, a wzrosła stopa bezrobocia;
- zmniejszyła się liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia, wzrosła natomiast liczba ujawnionych osobozagrożeń (łącznie z nowo powstałymi) jak również liczba zlikwidowanych lub ograniczonych osobozagrożeń;
- wzrosła liczba wypadków przy pracy oraz liczba osób poszkodowanych w wyniku tych wypadków.

TABLICE

TABL. 1(1). WYBRANE DANE WARUNKUJĄCE SYTUACJĘ NA RYNKU PRACY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2009	2010	
				województwo	kraj
Ludność ^a ogółem	1047407	1037088	1031097	1028585	38200037
z ogółem w % w wieku:					
przedprodukcyjnym	19,6	18,2	17,2	16,8	18,7
produkcyjnym	64,7	65,4	65,7	65,8	64,4
mobilnym	41,1	41,0	40,8	40,7	40,1
niemobilnym	23,6	24,4	24,9	25,1	24,3
poprodukcyjnym	15,7	16,4	17,1	17,4	16,9
Ludność ^a w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	55	53	52	52	55
Podmioty ^{ab} gospodarki narodowej	90597	94933	95481	99118	3909802
sektor: publiczny	5256	5195	4188	4199	121948
prywatny	85341	89738	91293	94919	3787854
na 1000 ludności	86	92	93	96	102
Pracujący ^{acd}	188352	197345	200303	203035	8611367
sektor: publiczny	84851	83896	83153	83700	3242052
prywatny	103501	113449	117150	119335	5369315
w tym kobiety	89360	92869	94778	96876	4214560
Bezrobotni zarejestrowani ^a	69396	43338	47129	48775	1954706
w tym kobiety	38725	26191	24235	25801	1014792
Stopa bezrobocia ^a rejestrowanego w %	18,7	11,9	12,9*	13,6	12,4
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	2249,89	2607,45	2987,87	3137,29	3435,00
sektor: publiczny	2516,47	2906,39	3442,41	3606,25	3770,19
prywatny	2021,63	2368,54	2635,90	2769,18	3224,01
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia ^{aef}	15528	14287	18253	17708	528805
sektor: publiczny	4358	4669	4104	4586	156356
prywatny	11170	9618	14149	13122	372449
Poszkodowani w wypadkach przy pracy ^g ..	2418	2533	2145	2396	94207
sektor: publiczny	700	708	616	688	28915
prywatny	1718	1825	1529	1708	65292

a Stan w dniu 31 XII. b Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne. c Według faktycznego (stałego) miejsca pracy. d Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, bez zatrudnionych za granicą oraz bez fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji. e Patrz uwagi metodyczne pkt. 1 na str. 20 f Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy. g Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Pracujący

TABL. 1(2). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG PŁCI I SEKTORÓW WŁASNOŚCI W 2010 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Męż- czyźni	Kobiety	Ogółem	Męż- czyźni	Kobiety
	w liczbach bezwzględnych			w odsetkach		
OGÓŁEM	310990	168190	142800	100,0	100,0	100,0
Sektor publiczny	83700	32318	51382	26,9	19,2	36,0
własność:						
Państwowa	30553	16606	13947	9,8	9,9	9,8
Jednostek samorządu terytorialnego	50606	13849	36757	16,3	8,2	25,7
Mieszana	2541	1863	678	0,8	1,1	0,5
Sektor prywatny	227290	135872	91418	73,1	80,8	64,0
własność:						
Prywatna krajowa	193053	115904	77149	62,1	68,9	54,0
Zagraniczna	29251	16567	12684	9,4	9,9	8,9
Mieszana	4986	3401	1585	1,6	2,0	1,1

a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy; patrz uwagi metodyczne pkt 19 na str. 14.

TABL. 2(3). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG PŁCI I RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI W 2010 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym kobiety	Z ogółem sektor	
			publiczny	prywatny
OGÓŁEM	310990	142800	83700	227290
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	50792	23050	1620	49172
Przemysł i budownictwo	97128	23855	13364	83764
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwatero- wanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	67885	32012	7277	60608
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynków nieruchomości ^Δ	8602	5642	1870	6732
Pozostałe usługi	86583	58241	59569	27014

a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności; patrz uwagi metodyczne pkt 19 na str. 14.

TABL. 3(4). **PRACUJĄCY¹ WEDŁUG PŁCI, SEKCJI I WYBRANYCH DZIAŁÓW**
Stan w dniu 31 XII

SEKCJE I DZIAŁY a – ogółem b – w tym kobiety		2009	2010		
		w liczbach bezwzględnych		w odsetkach	2009=100
OGÓŁEM	a	175012	175967	100,0	100,5
	b	82717	83658	100,0	101,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	a	5460	5336	3,0	97,7
	b	1354	1303	1,6	96,2
Przemysł	a	59266	59461	33,8	100,3
	b	18254	18205	21,8	99,7
górnictwo i wydobywanie	a	935	950	0,5	101,6
	b	144	156	0,2	108,3
przetwórstwo przemysłowe	a	52470	52743	30,0	100,5
	b	16906	16835	20,1	99,6
w tym:					
produkcja artykułów spożywczych	a	7718	7726	4,4	100,1
	b	4217	4166	5,0	98,8
produkcja wyrobów tekstylnych	a	504	571	0,3	113,3
	b	340	356	0,4	104,7
produkcja odzieży	a	917	897	0,5	97,8
	b	775	762	0,9	98,3
produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	a	677	695	0,4	102,7
	b	199	204	0,2	102,5
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	a	2182	2203	1,3	101,0
	b	331	370	0,4	111,8
produkcja papieru i wyrobów z papieru	a	956	912	0,5	95,4
	b	292	260	0,3	89,0
poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	a	547	469	0,3	85,7
	b	183	137	0,2	74,9
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	a	2819	2729	1,6	96,8
	b	873	862	1,0	98,7
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	a	1525	1669	0,9	109,4
	b	577	552	0,7	95,7
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	a	3619	3666	2,1	101,3
	b	712	726	0,9	102,0
produkcja metali	a	2018	2179	1,2	108,0
	b	440	428	0,5	97,3
produkcja wyrobów z metali ^Δ	a	6603	6974	4,0	105,6
	b	1093	1181	1,4	108,1
produkcja urządzeń elektrycznych	a	2737	2900	1,6	106,0
	b	881	937	1,1	106,4

¹ Według siedziby zarządu zakładów; patrz uwagi metodyczne pkt 19 na str. 14.

TABL. 3(4). **PRACUJĄCY¹ WEDŁUG PŁCI, SEKCJI I WYBRANYCH DZIAŁÓW (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

SEKCJE I DZIAŁY a – ogółem b – w tym kobiety	2009	2010			
	w liczbach bezwzględnych		w odsetkach	2009=100	
Przemysł (dok.)					
przetwórstwo przemysłowe (dok.)					
produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	a	4204	3986	2,3	94,8
	b	584	555	0,7	95,0
produkcja mebli	a	4166	3657	2,1	87,8
	b	1497	1333	1,6	89,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	a	2556	2453	1,4	96,0
	b	445	439	0,5	98,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	a	3305	3315	1,9	100,3
	b	759	775	1,0	102,1
Budownictwo	a	11361	11851	6,7	104,3
	b	1010	1049	1,3	103,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	a	15312	16149	9,2	105,5
	b	7521	7952	9,5	105,7
w tym:					
handel hurtowy ^Δ	a	6141	6426	3,7	104,6
	b	2245	2437	2,9	108,6
handel detaliczny ^Δ	a	6804	7098	4,0	104,3
	b	4859	5058	6,0	104,1
Transport i gospodarka magazynowa	a	6918	6911	3,9	99,9
	b	1117	1105	1,3	98,9
w tym transport lądowy i rurociągowy ^Δ	a	6260	6323	3,6	101,0
	b	944	929	1,1	98,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	a	1704	1841	1,1	108,0
	b	1180	1280	1,5	108,5
Informacja i komunikacja	a	501	510	0,3	101,8
	b	198	212	0,3	107,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	a	3160	2838	1,6	89,8
	b	2545	2325	2,8	91,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	a	2147	2118	1,2	98,6
	b	1094	1079	1,3	98,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	a	2661	2511	1,4	94,4
	b	1474	1368	1,6	92,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	a	6049	4872	2,8	80,5
	b	2060	1942	2,3	94,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	a	16198	16421	9,3	101,4
	b	9829	10040	12,0	102,1
Edukacja	a	25905	25984	14,8	100,3
	b	20450	20509	24,5	100,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	a	15043	15763	9,0	104,8
	b	12421	13073	15,6	105,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	a	2933	3059	1,7	104,3
	b	1959	2021	2,4	103,2
Pozostała działalność usługowa	a	394	342	0,2	86,8
	b	251	195	0,2	77,7

¹ Według siedziby zarządu zakładów; patrz uwagi metodyczne pkt 19 na str. 14.

TABL. 4(5). **PRACUJĄCY¹ WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PODREGIONÓW I POWIATÓW**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		2009	2010		
a – ogółem b – sektor publiczny c – sektor prywatny		w liczbach bezwzględnych		2005=100	2009=100
WOJEWÓDZTWO	a	200303	203035	107,8	101,4
	b	83153	83700	98,6	100,7
	c	117150	119335	115,3	101,9
Podregion nyski	a	62790	64071	105,4	102,0
	b	25926	26279	99,4	101,4
	c	36864	37792	110,0	102,5
powiaty:					
Brzeski	a	14966	15194	110,1	101,5
	b	5651	5535	103,3	97,9
	c	9315	9659	114,4	103,7
Kluczborski	a	10970	11022	108,4	100,5
	b	4727	4767	94,2	100,8
	c	6243	6255	122,4	100,2
Namysławski	a	6964	7336	122,7	105,3
	b	2384	2791	109,4	117,1
	c	4580	4545	132,6	99,2
Nyski	a	21641	21995	98,0	101,6
	b	9646	9634	97,2	99,9
	c	11995	12361	98,5	103,1
Prudnicki	a	8249	8524	101,8	103,3
	b	3518	3552	99,9	101,0
	c	4731	4972	103,1	105,1
Podregion opolski	a	137513	138964	108,9	101,1
	b	57227	57421	98,3	100,3
	c	80286	81543	117,9	101,6
powiaty:					
Głubczycki	a	8797	8516	100,8	96,8
	b	4104	4047	95,2	98,6
	c	4693	4469	106,5	95,2
Kędzierzyńsko-kozielski	a	21143	20797	102,5	98,4
	b	9591	9408	92,7	98,1
	c	11552	11389	112,4	98,6
Krapkowicki	a	14556	15426	111,1	106,0
	b	5186	5522	96,3	106,5
	c	9370	9904	121,6	105,7
Oleski	a	10405	10587	111,6	101,7
	b	3577	3604	96,8	100,8
	c	6828	6983	121,1	102,3
Opolski	a	19145	19802	110,4	103,4
	b	6263	6281	96,6	100,3
	c	12882	13521	118,2	105,0
Strzelecki	a	11799	11999	116,0	101,7
	b	5743	5651	96,8	98,4
	c	6056	6348	141,0	104,8
Miasto na prawach powiatu – Opole	a	51668	51837	109,9	100,3
	b	22763	22908	103,1	100,6
	c	28905	28929	115,9	100,1

¹ Według faktycznego (stałego) miejsca pracy; patrz uwagi metodyczne pkt 19 na str. 14.

TABL. 5(6). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG PŁCI, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2010 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym kobiety	Z ogółem		
			przemysł i budownictwo	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ
WOJEWÓDZTWO	203035	96876	79309	39180	6347
Podregion nyski	64071	32118	24548	11263	1997
Powiat brzeski	15194	7346	6279	2796	453
<i>Gminy miejskie:</i>					
Brzeg	8508	4327	3440	1494	276
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Grodków	2920	1395	957	707	102
w tym miasto	2236	1122	832	599	101
Lewin Brzeski	1046	565	354	147	48
w tym miasto	514	333	142	113	34
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lubsza	512	254	256	31	#
Olszanka	645	313	350	36	#
Skarbimierz	1563	492	922	381	18
Powiat kluczborski	11022	5118	4295	2208	356
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Byczyna	958	461	342	131	16
w tym miasto	563	336	235	77	16
Kluczbork	8252	3696	3423	1674	219
w tym miasto	7322	3299	3026	1611	216
Wołczyn	1434	733	439	324	109
w tym miasto	1051	554	408	244	107
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lasowice Wielkie	378	228	91	79	12
Powiat namysłowski	7336	3810	3361	918	211
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Namysłów	5847	3105	2971	776	186
w tym miasto	5315	2842	2864	702	181
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Domaszowice	315	139	17	44	#
Pokój	620	316	238	89	#
Świerczów	231	128	40	#	#
Wilków	323	122	95	#	#
Powiat nyski	21995	11276	7603	4089	634
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Głucholazy	3369	1783	1170	469	127
w tym miasto	2580	1513	872	353	101
Korfantów	962	549	321	89	12
w tym miasto	741	429	295	42	#
Nysa	12311	6313	4153	2804	320
w tym miasto	10838	5828	3318	2639	320

^a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności; patrz uwagi metodyczne pkt 19 na str. 14.

TABL. 5(6). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG PŁCI, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2010 R. (cd.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym kobiety	Z ogółem		
			przemysł i budownictwo	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a
Podregion nyski (dok.)					
Powiat nyski (dok.)					
<i>Gminy miejsko-wiejskie (dok.):</i>					
Otmuchów	1883	937	734	328	54
w tym miasto	1417	722	693	309	53
Paczków	1751	814	701	194	85
w tym miasto	1296	661	507	189	85
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Kamiennik	201	120	#	29	#
Łambinowice	664	314	298	74	23
Pakosławice	316	146	#	26	#
Skoroszyce	538	300	142	76	4
Powiat prudnicki	8524	4568	3010	1252	343
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Biała	992	512	317	111	#
w tym miasto	675	343	217	101	27
Głogówek	1790	906	556	420	106
w tym miasto	1409	718	510	368	103
Prudnik	5395	2981	2033	713	207
w tym miasto	5152	2839	1977	701	205
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Lubrza	347	169	104	8	#
Podregion opolski	138964	64758	54761	27917	4350
Powiat głubczycki	8516	4266	2992	937	170
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Baborów	490	262	#	43	22
w tym miasto	376	216	109	43	22
Głubczyce	5447	2601	2316	623	113
w tym miasto	4367	2222	1849	620	113
Kietrz	1391	686	497	204	#
w tym miasto	1142	550	477	116	#
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Branice	1188	717	#	67	#
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	20797	9147	8826	4368	639
<i>Gminy miejskie:</i>					
Kędzierzyn-Koźle	17400	7780	7665	3531	595
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Bierawa	1252	388	604	358	#
Cisek	415	225	126	113	#
Pawłowiczki	736	323	101	103	#
Polska Cerekiew	522	191	148	183	#
Reńska Wieś	472	240	182	80	#

a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności; patrz uwagi metodyczne pkt 19 na str. 14.

TABL. 5(6). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG PŁCI, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2010 R. (cd.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym kobiety	Z ogółem		
			przemysł i budownictwo	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ
Podregion opolski (cd.)					
Powiat krapkowicki	15426	5891	10181	1743	337
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Gogolin	2468	878	1510	354	#
w tym miasto	1095	486	573	136	#
Krapkowice	7131	3121	4600	888	191
w tym miasto	6825	2979	4512	803	190
Zdzieszowice	4742	1344	3666	346	98
w tym miasto	4472	1231	3499	339	97
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Strzeleczyński	609	342	184	84	#
Walce	476	206	221	71	#
Powiat oleski	10587	4882	5356	1425	230
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Dobrodzień	2033	879	1387	207	26
w tym miasto	1440	680	891	184	26
Gorzów Śląski	838	357	414	87	#
w tym miasto	508	252	270	48	#
Olesno	4086	2113	1544	649	106
w tym miasto	3695	1937	1453	580	106
Praszka	2554	946	1620	300	66
w tym miasto	2221	828	1452	231	66
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Radłów	213	118	42	#	#
Rudniki	616	299	299	107	#
Zębówice	247	170	50	#	#
Powiat opolski	19802	8690	10617	3206	175
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Niemodlin	1998	897	643	569	44
w tym miasto	1551	733	472	538	44
Ozimek	5462	2675	3951	371	34
w tym miasto	2855	1084	1601	289	22
Prószków	1222	609	490	199	#
w tym miasto	660	388	133	130	#
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Chrzastowice	625	398	190	185	#
Dąbrowa	718	324	109	277	5
Dobrzeń Wielki	4223	1303	2684	635	18
Komprachcice	598	324	221	100	#
Łubniany	937	399	457	202	#
Murów	940	326	601	120	#
Popielów	464	291	108	32	#
Tarnów Opolski	1165	452	601	202	14
Tułowice	604	333	260	95	#
Turawa	846	359	302	219	9

^a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności; patrz uwagi metodyczne pkt 19 na str. 14.

TABL. 5(6). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG PŁCI, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN W 2010 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym kobiety	Z ogółem		
			przemysł i budownictwo	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ
Podregion opolski (dok.)					
Powiat strzelecki	11999	5766	4730	1967	517
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>					
Kolonowskie	714	324	397	113	#
w tym miasto	575	265	320	106	#
Leśnica	632	345	183	124	#
w tym miasto	404	265	70	98	#
Strzelce Opolskie	6790	3349	2284	1123	324
w tym miasto	6088	2987	2046	1020	319
Ujazd	534	294	215	85	#
w tym miasto	299	204	141	#	#
Zawadzkie	2453	910	1395	412	59
w tym miasto	2121	779	1311	242	59
<i>Gminy wiejskie:</i>					
Izbicko	339	198	92	66	9
Jemielnica	537	346	164	44	98
Miasto na prawach powiatu					
– Opole	51837	26116	12059	14271	2282

a Według faktycznego (stałego) miejsca pracy i rodzaju działalności; patrz uwagi metodyczne pkt 19 na str. 14.

TABL. 6(7). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI W 2010 R.**

SEKCJE	Ogółem	Z ogółem				Współ- czynnik przyjęć w %
		kobiety	podejmujący pracę po raz pierwszy		poprzednio pracujący	
			razem	w tym absolwenci		
OGÓŁEM	31729	10751	3728	2953	24795	19,6
w tym:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ry- bactwo	700	252	50	41	334	20,1
Przemysł	10303	3005	1464	1285	8001	17,8
w tym przetwórstwo przemysłowe	9636	2880	1414	1245	7482	18,8
Budownictwo	4486	133	274	201	3871	40,3
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	3328	1368	359	261	2523	22,5
Transport i gospodarka magazynowa	1961	210	130	54	1676	30,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	186	94	11	11	115	9,5
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ	2270	595	254	103	1907	60,2
Edukacja	1706	1210	200	165	1210	7,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1388	1093	257	236	904	9,1

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych; patrz uwagi metodyczne pkt 19 na str. 14.

TABL. 7(8). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a WEDŁUG PRZYCZYN ORAZ WYBRANYCH SEKCJI W 2010 R.**

SEKCJE	Ogółem	Z ogółem				Współ- czynnik zwolnień w %
		kobiety	zwolnieni w drodze wypowiedzenia przez		przenie- sieni na emeryturę	
			praco- dawcę	pracow- nika		
OGÓŁEM	31207	10462	4775	3087	781	19,2
w tym:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i ry- bactwo	852	281	56	51	37	24,5
Przemysł	10207	3048	1991	1141	317	17,4
w tym przetwórstwo przemysłowe	9429	2931	1915	1114	245	18,2
Budownictwo	4490	111	747	579	24	40,3
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	3458	1473	743	525	21	23,3
Transport i gospodarka magazynowa	1777	175	274	128	43	27,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	236	125	31	18	12	12,6
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ	2159	614	237	106	10	57,3
Edukacja	1656	1118	237	76	98	7,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1145	892	103	124	30	7,3

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych.; patrz uwagi metodyczne pkt 19 na str. 14.

TABL. 8(9). **WOLNE MIEJSCA PRACY^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I WYBRANYCH SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII

SEKCJE	2009			2010		
	ogółem	sektor		ogółem	sektor	
		publiczny	prywatny		publiczny	prywatny
OGÓŁEM	1261	314	947	1775	291	1484
w tym:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	16	4	12	26	2	24
Przemysł	304	82	222	970	108	862
w tym przetwórstwo przemysłowe	275	70	205	950	92	858
Transport i gospodarka magazynowa	49	27	22	104	1	103
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	34	1	33	30	1	29
Informacja i komunikacja	4	–	4	11	–	11
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	17	5	12	21	1	20
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	13	1	12	13	4	9
Działalność profesjonalna naukowa i techniczna	12	5	7	13	6	7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	113	113	–	101	101	–
Edukacja	17	17	–	20	20	–
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	62	37	25	47	34	13

a W jednostkach lokalnych.

TABL. 9(10). **WOLNE MIEJSCA PRACY^a WEDŁUG WYBRANYCH ZAWODÓW I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII

LATA SEKCJE		Ogółem	W tym w zawodach					
			specjali- ści	technicy i inny średni personel	pracow- nicy biu- rowi	robotnicy przemys- łowi i rze- mieśni- cy	operato- rzy i monte- rzy ma- szyn i urzą- dzeń	pracow- nicy przy pracach prostych
OGÓŁEM	2009	1261	210	69	109	327	90	328
	2010	1775	174	101	115	890	188	64
w tym:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiec- two i rybactwo	2009	16	1	2	—	1	9	2
	2010	26	—	—	1	1	2	14
Przemysł	2009	304	43	19	10	125	49	47
	2010	970	51	28	7	716	119	4
w tym przetwórstwo prze- mysłowe	2009	275	42	17	5	111	43	47
	2010	950	48	28	6	709	111	4
Budownictwo	2009	208	—	15	—	187	6	—
	2010	159	2	—	—	155	2	—
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2009	342	—	3	51	1	2	235
	2010	217	12	24	18	3	4	2
Transport i gospodarka ma- gazynowa	2009	49	3	9	—	12	24	1
	2010	104	10	2	26	2	60	—
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ	2009	13	1	1	1	—	—	—
	2010	13	—	1	1	—	—	8
Edukacja	2009	17	8	—	2	—	—	7
	2010	20	4	1	7	—	—	8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2009	62	48	7	6	—	—	—
	2010	47	21	14	—	—	—	2

a W jednostkach lokalnych.

TABL. 10(11). **NOWO UTWORZONE MIEJSCA PRACY^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
I WYBRANYCH SEKCJI**

SEKCJE	2009			2010		
	ogółem	sektor		ogółem	sektor	
		publiczny	prywatny		publiczny	prywatny
OGÓŁEM	10834	1942	8892	14069	1973	12096
w tym:						
Przemysł	2501	123	2378	4189	132	4057
w tym przetwórstwo przemysłowe	2325	10	2315	3934	13	3921
Transport i gospodarka magazynowa	514	6	508	473	4	469
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	316	—	316	421	16	405
Informacja i komunikacja	35	1	34	74	3	71
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	75	16	59	75	3	72
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	85	12	73	85	21	64
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	488	31	457	322	52	270
Administracja publiczna i obrona na- rodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne	943	943	—	751	751	—
Edukacja	541	511	30	736	686	50
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	256	132	124	338	180	158

a W jednostkach lokalnych.

TABL. 11(12). **ZLIKWIDOWANE MIEJSCA PRACY^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I WYBRANYCH SEKCJI**

SEKCJE	2009			2010		
	ogółem	sektor		ogółem	sektor	
		publiczny	prywatny		publiczny	prywatny
OGÓŁEM	10314	1607	8707	10318	1272	9046
w tym:						
Przemysł	3519	344	3175	3292	223	3069
w tym przetwórstwo przemysłowe	3323	205	3118	3084	150	2934
Transport i gospodarka magazynowa	649	36	613	539	64	475
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	335	14	321	484	17	467
Informacja i komunikacja	38	1	37	23	1	22
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	126	13	113	79	7	72
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	66	13	53	90	18	72
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	232	10	222	228	36	192
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	643	643	–	389	389	–
Edukacja	357	337	20	485	367	118
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	133	95	38	103	62	41

a W jednostkach lokalnych.

TABL. 12(13). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I SEKCJI W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeciętne zatrudnienie	
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach
OGÓŁEM	195506	100,0
sektor: publiczny	73183	37,4
prywatny	122323	62,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3887	2,0
Przemysł	62460	31,9
w tym przetwórstwo przemysłowe	55602	28,4
Budownictwo	14390	7,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	25233	12,9
Transport i gospodarka magazynowa	8391	4,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2761	1,4
Informacja i komunikacja	828	0,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3088	1,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2392	1,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4225	2,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	5110	2,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	16434	8,4
Edukacja	25628	13,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	16082	8,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3074	1,6
Pozostała działalność usługowa	1523	0,8

a Bez zatrudnionych za granicą.

Bezrobocie rejestrowane

TABL. 1(14). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ORAZ STOPA BEZROBOCIA**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010			
	w liczbach bezwzględnych	w % ogółem	2005=100	2009=100	
OGÓŁEM	47129	48775	100,0	70,3	103,5
mężczyźni	22894	22974	47,1	74,9	100,3
kobiety	24235	25801	52,9	66,6	106,5
z ogółem:					
Mieszkający na wsi	20820	21721	44,5	68,8	104,3
Niepełnosprawni	2320	2472	5,1	141,7	106,6
Posiadający prawo do zasiłku	8333	6935	14,2	74,7	83,2
Poprzednio pracujący	38479	39806	81,6	71,0	103,4
w tym zwolnieni z przyczyn dotyczą- cych zakładu pracy	1482	1634	3,4	92,8	110,3
Pozostający bez pracy powyżej 12 mie- sięcy	9505	11704	24,0	35,4	123,1
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,9*	13,6	x	x	x

TABL. 2(15). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WYBRANYCH KATEGORII,
PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2010 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z ogółem			
		kobiety	poprzednio pracujący	w tym zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	absolwenci ^a
WOJEWÓDZTWO	48775	25801	39806	1634	3162
Podregion nyski	24283	12623	20203	700	1422
powiaty:					
Brzeski	6078	3277	5003	133	279
Kluczborski	3310	1830	2871	94	220
Namysławski	2661	1531	2251	114	226
Nyski	8770	4266	7316	205	445
Prudnicki	3464	1719	2762	154	252
Podregion opolski	24492	13178	19603	934	1740
powiaty:					
Głubczycki	3025	1562	2422	54	172
Kędzierzyńsko-kozielski	4508	2470	3464	155	269
Krapkowicki	2730	1637	2171	112	233
Oleski	2128	1108	1701	34	254
Opolski	4948	2546	4092	319	321
Strzelecki	2674	1448	1865	69	241
Miasto na prawach powiatu – Opole	4479	2407	3888	191	250

^a Patrz uwagi metodyczne pkt 6 na str. 15.

TABL. 3(16). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG PŁCI, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009		2010	
	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
WOJEWÓDZTWO	47129	24235	48775	25801
Podregion nyski	23617	11959	24283	12623
Powiat brzeski	5810	3062	6078	3277
<i>Gminy miejskie:</i>				
Brzeg	2225	1143	2234	1211
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>				
Grodków	1547	870	1632	880
Lewin Brzeski	833	414	900	503
<i>Gminy wiejskie:</i>				
Lubsza	534	271	605	287
Olszanka	269	149	280	158
Skarbimierz	402	215	427	238
Powiat kluczborski	3345	1836	3310	1830
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>				
Byczyna	579	337	579	342
Kluczbork	1672	909	1649	914
Wołczyn	903	501	881	467
<i>Gminy wiejskie:</i>				
Lasowice Wielkie	191	89	201	107
Powiat namysłowski	2748	1528	2661	1531
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>				
Namysłów	1550	833	1532	870
<i>Gminy wiejskie:</i>				
Domaszowice	256	146	260	149
Pokój	332	201	295	169
Świerczów	270	155	242	141
Wilków	340	193	332	202
Powiat nyski	8479	4006	8770	4266
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>				
Głuchołazy	1838	843	1783	822
Korfantów	504	258	537	271
Nysa	3369	1577	3325	1693
Otmuchów	695	305	794	351
Paczków	913	430	1097	515
<i>Gminy wiejskie:</i>				
Kamiennik	176	90	215	102
Łambinowice	390	194	423	212
Pakosławice	228	106	243	118
Skoroszyce	366	203	353	182
Powiat prudnicki	3235	1527	3464	1719
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>				
Biała	436	221	479	266
Głogówek	573	312	590	329
Prudnik	1979	877	2129	999
<i>Gminy wiejskie:</i>				
Lubrza	247	117	266	125
Podregion opolski	23512	12276	24492	13178
Powiat głubczycki	2845	1422	3025	1562
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>				
Baborów	371	210	410	223
Głubczyce	1445	695	1534	754
Kietrz	644	314	681	371
<i>Gminy wiejskie:</i>				
Branice	385	203	400	214

TABL. 3(16). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG PŁCI, PODREGIONÓW, POWIATÓW I GMIN (dok).**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009		2010	
	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
Podregion opolski (dok.)				
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	4476	2391	4508	2470
<i>Gminy miejskie:</i>				
Kędzierzyn-Koźle	3202	1703	3250	1784
<i>Gminy wiejskie:</i>				
Bierawa	306	170	289	159
Cisek	166	84	188	104
Pawłowiczki	306	160	297	154
Polska Cerekiew	202	114	211	124
Reńska Wieś	294	160	273	145
Powiat krapkowicki	2764	1536	2730	1637
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>				
Gogolin	574	319	551	325
Krapkowice	1080	557	1083	619
Zdzieszowice	632	363	593	382
<i>Gminy wiejskie:</i>				
Strzeleczy	321	189	323	199
Walce	157	108	180	112
Powiat oleski	2067	1076	2128	1108
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>				
Dobrodzień	255	137	274	160
Gorzów Śląski	257	124	246	127
Olesno	489	260	471	243
Praszka	581	295	577	298
<i>Gminy wiejskie:</i>				
Radłów	109	73	127	78
Rudniki	272	115	308	117
Zębowice	104	72	125	85
Powiat opolski	4629	2427	4948	2546
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>				
Niemodlin	959	478	973	492
Ozimek	700	344	854	376
Prószków	196	108	222	101
<i>Gminy wiejskie:</i>				
Chrzastowice	150	73	176	87
Dąbrowa	326	168	344	177
Dobrzeń Wielki	357	192	386	212
Komprachcice	316	167	326	175
Łubniany	211	113	222	122
Murów	232	136	231	136
Popielów	305	149	292	151
Tarnów Opolski	320	191	293	172
Tułowice	286	171	341	187
Turawa	271	137	288	158
Powiat strzelecki	2597	1328	2674	1448
<i>Gminy miejsko-wiejskie:</i>				
Kolonowskie	170	92	158	86
Leśnica	213	122	218	132
Strzelce Opolskie	1227	596	1301	686
Ujazd	206	111	193	117
Zawadzkie	402	200	438	219
<i>Gminy wiejskie:</i>				
Izbicko	164	89	157	97
Jemielnica	215	118	209	111
Miasto na prawach powiatu – Opole	4134	2096	4479	2407

TABL. 4(17). NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG PŁCI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2009	2010
	ogółem		w tym kobiety	
OGÓŁEM	90432	91694	42615	43916
po raz: pierwszy	18490	17231	8340	8022
kolejny	71942	74463	34275	35894
z ogółem:				
Po pracach interwencyjnych	80	96	40	48
Po robotach publicznych	1036	1889	397	746
Po stażu	5762	9751	4456	7219
Po szkoleniu	7164	6616	2851	2686
Po pracach społecznie użytecznych	4555	3848	2624	1975
Osoby poprzednio pracujące	70079	71287	31292	32407
w tym zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	2614	2526	1230	1268
Osoby dotychczas niepracujące	20353	20407	11323	11509
w tym absolwenci ^a	9565	10341	5658	5927
w tym szkoły wyższej ^b	2859	3352	1907	2252
Zamieszkali na wsi	38722	40602	18362	19570
Do 25 roku życia	28851	29480	14734	15210
Długotrwale bezrobotni	24711	31363	14360	16570
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	5210	5192	5210	5192
Powyżej 50 roku życia	16226	16906	5769	6191
Bez kwalifikacji zawodowych	26836	25382	13384	12651
Bez doświadczenia zawodowego	26755	27830	14877	15453
Bez wykształcenia średniego	51619	50965	19611	19244
Samotnie wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia	6391	6290	5373	5223
Osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	1361	1678	56	67
Niepełnosprawni	3739	3984	1616	1770

a Patrz uwagi metodyczne pkt 6 na str. 15. b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat.

TABL. 5(18). ODPIYB BEZROBOTNYCH WEDŁUG PŁCI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2009	2010
	ogółem		w tym kobiety	
OGÓŁEM	79001	90048	39217	42350
z przyczyn:				
Podjęcia pracy	28815	34767	13609	15480
niesubsydiowanej	22019	25665	10902	11908
w tym pracy sezonowej	956	1149	521	563
subsydiowanej	6796	9102	2707	3572
w tym:				
prac interwencyjnych	448	492	276	259
robót publicznych	3121	4504	1234	1803
podjęcia działalności gospodarczej ..	1926	2151	661	769
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	1260	1907	531	728
rozpoczęcia:				
Szkolenia	6433	6788	2554	2762
Stażu	7010	9528	5353	6894
Pracy społecznie użytecznej	5520	4049	3075	2004
Niepotwierdzenia gotowości do pracy	21244	24794	9070	9767
Dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	4394	4483	3058	2895
Innych	5585	5639	2498	2548

TABL. 6(19). ODPIYB BEZROBOTNYCH Z POWODU PODJĘCIA PRACY WEDŁUG PŁCI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2009	2010
	ogółem		w tym kobiety	
OGÓŁEM	28815	34767	13609	15480
z ogółem:				
Osoby poprzednio pracujące	24298	29650	11021	12833
w tym zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	833	1078	414	516
Osoby dotychczas niepracujące	4517	5117	2588	2647
w tym absolwenci ^a	1930	2477	1104	1217
w tym szkoły wyższej ^b	791	956	503	590
Zamieszkali na wsi	12591	15565	5794	6772
Do 25 roku życia	7377	8821	3697	4130
Długotrwale bezrobotni	6416	8834	3768	4431
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	1044	1077	1044	1077
Powyżej 50 roku życia	4309	6005	1345	1783

a Patrz uwagi metodyczne pkt 6 na str. 15. b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat.

TABL. 6(19). ODPIYB BEZROBOTNYCH Z POWODU PODJĘCIA PRACY WEDŁUG PŁCI (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2009	2010
	ogółem		w tym kobiety	
z ogółem: (dok.)				
Bez kwalifikacji zawodowych	6615	6979	3339	3210
Bez doświadczenia zawodowego	6367	7455	3604	3938
Bez wykształcenia średniego	14803	17997	5387	6064
Samotnie wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia	1767	2138	1492	1722
Osoby, które po odbyciu kary pozbawie- nia wolności nie podjęły zatrudnienia ..	152	223	6	5
Niepełnosprawni	976	1305	435	534

TABL. 7(20). BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z ogółem po:				
		pracach interwen- cyjnych	robotach publicznych	stażu	szkoleniu	pracach społecznie użytecznych
WOJEWÓDZTWO	2009 90432	80	1036	5762	7164	4555
	2010 91694	96	1889	9751	6616	3848
Podregion nyski	2009 46201	51	801	2833	3377	2898
	2010 46666	39	1390	5130	3169	1747
powiaty:						
Brzeski	2009 11628	5	200	890	738	790
	2010 12011	4	672	1903	615	353
Kluczborski	2009 7115	25	143	673	267	1144
	2010 6385	3	85	838	358	467
Namysłowski	2009 4347	8	184	241	319	—
	2010 4746	9	414	496	410	30
Nyski	2009 17420	—	165	669	1588	641
	2010 17986	3	127	1315	1172	577
Prudnicki	2009 5691	13	109	360	465	323
	2010 5538	20	92	578	614	320
Podregion opolski	2009 44231	29	235	2929	3787	1657
	2010 45028	57	499	4621	3447	2101
powiaty:						
Głubczycki	2009 4648	4	95	222	440	171
	2010 4556	9	194	467	291	155
Kędzierzyńsko-kozielski	2009 7732	15	55	522	591	258
	2010 7722	18	48	978	559	156
Krapkowicki	2009 5143	6	26	418	329	58
	2010 5170	14	66	749	477	63
Oleski	2009 4047	4	6	220	330	187
	2010 4163	16	15	332	345	289
Opolski	2009 8729	—	—	734	777	770
	2010 9326	—	75	905	674	1107
Strzelecki	2009 5483	—	53	221	303	92
	2010 5565	—	90	401	370	179
Miasto na prawach powiatu	2009 8449	—	—	592	1017	121
– Opole	2010 8526	—	11	789	731	152

TABL. 8(21). BEZROBOTNI WYREJESTROWANI WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym wyrejestrowani z tytułu podjęcia pracy					
			razem	niesubsy- diowanej	subs- diowanej	w tym		
						prace interwen- cyjne	roboty publiczne	podjęcie działal- ności gospo- darczej
WOJEWÓDZTWO	2009	79001	28815	22019	6796	448	3121	1926
	2010	90048	34767	25665	9102	492	4504	2151
Podregion nyski	2009	41254	15848	10980	4868	325	2716	985
	2010	46000	18695	12382	6313	323	3746	1033
powiaty:								
Brzeski	2009	11088	4552	3329	1223	66	523	383
	2010	11743	4965	3449	1516	91	669	382
Kluczborski	2009	6220	1860	1430	430	54	186	150
	2010	6420	2152	1718	434	8	117	168
Namysłowski	2009	3525	1545	1138	407	10	232	101
	2010	4833	2334	1489	845	24	655	96
Nyski	2009	15357	6364	3828	2536	154	1654	282
	2010	17695	7783	4557	3226	149	2197	304
Prudnicki	2009	5064	1527	1255	272	41	121	69
	2010	5309	1461	1169	292	51	108	83
Podregion opolski	2009	37747	12967	11039	1928	123	405	941
	2010	44048	16072	13283	2789	169	758	1118
powiaty:								
Głubczycki	2009	3980	1288	974	314	43	133	71
	2010	4376	1576	1066	510	37	260	94
Kędzierzyńsko-kozielski	2009	6296	1974	1638	336	27	76	138
	2010	7690	2563	2120	443	18	84	170
Krapkowicki	2009	4447	1324	1161	163	18	31	75
	2010	5204	1530	1291	239	22	88	76
Oleski	2009	3380	1288	1057	231	25	16	143
	2010	4102	1680	1314	366	48	42	182
Opolski	2009	7247	2531	2149	382	7	65	219
	2010	9007	3308	2782	526	17	151	232
Strzelecki	2009	5035	2006	1794	212	3	68	78
	2010	5488	2288	1958	330	8	114	130
Miasto na prawach powiatu – Opole	2009	7362	2556	2266	290	–	16	217
	2010	8181	3127	2752	375	19	19	234

102 Bezrobocie rejestrowane

TABL. 9(22). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, PŁCI, WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA ORAZ STAŻU PRACY W 2010 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE o – ogółem m – w tym mężczyźni	Ogółem	Według czasu pozostawania bez pracy ^{1,2}					
		1 miesiąc i mniej	1–3	3–6	6–12	powyżej 12 miesięcy	
OGÓŁEM	o m	48775 22974	6584 3897	12257 6378	9726 4300	8504 3840	11704 4559
Według wieku:							
24 lata i mniej	o m	10828 4602	1727 922	3421 1687	2978 1218	1382 484	1320 291
25–34	o m	13071 5180	1734 1002	3309 1603	2612 987	2493 887	2923 701
35–44	o m	8457 3640	1067 602	1975 985	1545 641	1622 682	2248 730
45–54	o m	10544 5288	1426 881	2371 1234	1708 812	1944 999	3095 1362
55 lat i więcej	o m	5875 4264	630 490	1181 869	883 642	1063 788	2118 1475
Według poziomu wykształcenia:							
Wyższe	o m	4383 1462	603 215	1313 458	1040 318	711 220	716 251
Policealne i średnie zawodowe ...	o m	9704 3628	1190 577	2341 1008	2132 748	1803 617	2238 678
Średnie ogólnokształcące	o m	4950 1533	671 266	1390 531	1147 342	840 221	902 173
Zasadnicze zawodowe	o m	14318 7917	1998 1389	3472 2098	2754 1463	2550 1392	3544 1575
Gimnazjalne i niższe	o m	15420 8434	2122 1450	3741 2283	2653 1429	2600 1390	4304 1882
Według stażu pracy²:							
Bez stażu pracy	o m	8969 3383	1084 527	2378 1082	2257 821	1283 415	1967 538
1 rok i mniej	o m	6780 2698	995 484	1875 847	1448 575	1031 379	1431 413
1– 5	o m	11025 4983	1574 976	2919 1544	2187 936	1936 785	2409 742
5–10	o m	6093 2766	839 502	1446 738	1103 474	1224 520	1481 532
10–20	o m	7482 3699	1007 636	1764 933	1270 595	1373 682	2068 853
20–30	o m	6216 3775	826 565	1365 861	1009 590	1190 696	1826 1063
Powyżej 30 lat	o m	2210 1670	259 207	510 373	452 309	467 363	522 418

1 Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. 2 Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–3 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 1 miesiąc i 1 dzień do 3 miesięcy.

TABL. 10(23). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2010 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W wieku				
		24 lata i mniej	25–34	35–44	45–54	55 lat i więcej
WOJEWÓDZTWO	48775	10828	13071	8457	10544	5875
Podregion nyski	24283	5182	6439	4400	5360	2902
powiaty:						
Brzeski	6078	1149	1648	1115	1400	766
Kluczborski	3310	790	875	654	659	332
Namysłowski	2661	713	705	413	548	282
Nyski	8770	1754	2299	1595	2013	1109
Prudnicki	3464	776	912	623	740	413
Podregion opolski	24492	5646	6632	4057	5184	2973
powiaty:						
Głubczycki	3025	717	791	505	653	359
Kędzierzyńsko-kozielski	4508	1031	1138	791	1028	520
Krapkowicki	2730	730	754	454	529	263
Oleski	2128	634	534	328	396	236
Opolski	4948	1146	1391	800	1023	588
Strzelecki	2674	737	623	416	582	316
Miasto na prawach powiatu – Opole	4479	651	1401	763	973	691

TABL. 11(24). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2010 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z wykształceniem				
		wyższym	policealnym i średnim zawodowym	średnim ogólnokształcącym	zasadniczym zawodowym	gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym
WOJEWÓDZTWO	48775	4383	9704	4950	14318	15420
Podregion nyski	24283	1884	5031	2414	7454	7500
powiaty:						
Brzeski	6078	459	1471	402	1859	1887
Kluczborski	3310	218	755	373	949	1015
Namysłowski	2661	179	503	395	812	772
Nyski	8770	746	1701	859	2727	2737
Prudnicki	3464	282	601	385	1107	1089

TABL. 11(24). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2010 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z wykształceniem				
		wyższym	police- alnym i średnim zawodo- wym	średnim ogólno- kształcą- cym	zasadni- czym zawodo- wym	gimnazjal- nym, pod- stawowym i niepełnym podstawo- wym
Podregion opolski	24492	2499	4673	2536	6864	7920
powiaty:						
Głubczycki	3025	176	528	338	867	1116
Kędzierzyńsko-kozielski	4508	345	882	361	1289	1631
Krapkowicki	2730	236	481	315	829	869
Oleski	2128	222	506	194	693	513
Opolski	4948	426	886	502	1587	1547
Strzelecki	2674	201	449	227	736	1061
Miasto na prawach powiatu – Opole	4479	893	941	599	863	1183

TABL. 12(25). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG STAŻU PRACY, PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ze stażem pracy ^a						Bez sta- żu pracy
		1 rok i mniej	1–5	5–10	10–20	20–30	powyżej 30 lat	
WOJEWÓDZTWO	48775	6780	11025	6093	7482	6216	2210	8969
Podregion nyski	24283	3554	5534	3168	3831	3092	1024	4080
powiaty:								
Brzeski	6078	712	1418	860	1061	746	206	1075
Kluczborski	3310	690	785	458	474	358	106	439
Namysłowski	2661	483	692	324	381	270	101	410
Nyski	8770	1256	1887	1086	1373	1271	443	1454
Prudnicki	3464	413	752	440	542	447	168	702
Podregion opolski	24492	3226	5491	2925	3651	3124	1186	4889
powiaty:								
Głubczycki	3025	378	704	395	498	345	102	603
Kędzierzyńsko-kozielski	4508	512	1033	472	673	545	229	1044
Krapkowicki	2730	376	663	346	376	317	93	559
Oleski	2128	257	523	271	296	239	115	427
Opolski	4948	633	1144	605	749	687	274	856
Strzelecki	2674	317	493	275	337	335	108	809
Miasto na prawach powiatu – Opole	4479	753	931	561	722	656	265	591

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–5 uwzględniono osoby, które pracowały 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

TABL. 13(26). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA
BEZ PRACY, PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Według czasu pozostawania bez pracy ^a					
		1 miesiąc i mniej	1–3	3–6	6–12	12–24	24 mie- siące i więcej
WOJEWÓDZTWO	48775	6584	12257	9726	8504	7552	4152
Podregion nyski	24283	3624	6010	4749	4259	3696	1945
powiaty:							
Brzeski	6078	842	1394	1151	1183	971	537
Kluczborski	3310	556	729	684	523	492	326
Namysławski	2661	525	468	461	427	461	319
Nyski	8770	1324	2596	1732	1503	1195	420
Prudnicki	3464	377	823	721	623	577	343
Podregion opolski	24492	2960	6247	4977	4245	3856	2207
powiaty:							
Głubczycki	3025	306	880	559	481	484	315
Kędzierzyńsko-kozielski	4508	437	1051	1024	811	767	418
Krapkowicki	2730	404	650	580	380	407	309
Oleski	2128	345	528	436	342	331	146
Opolski	4948	592	1211	979	906	829	431
Strzelecki	2674	390	742	540	422	357	223
Miasto na prawach powiatu – Opole	4479	486	1185	859	903	681	365

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy, przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–3 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 1 miesiąc i 1 dzień do 3 miesięcy.

TABL. 14(27). **WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH BEZ PRAWA
DO ZASIŁKU**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010		
	w liczbach bezwzględnych	2005=100	2009=100	
OGÓŁEM	38796	41840	69,6	107,8
mężczyźni	18240	19247	76,1	105,5
kobiety	20556	22593	64,9	109,9
z ogółem:				
Osoby poprzednio pracujące	30208	32886	69,8	108,9
w tym zwolnione z przyczyn dotyczą- cych zakładu pracy	464	659	53,2	142,0
Osoby dotychczas niepracujące	8588	8954	69,1	104,3
w tym absolwenci ^a	2708	3067	107,0	113,3
w tym szkoły wyższej ^b	685	863	146,0	126,0
Zamieszkali na wsi	17306	18781	68,2	108,5
Do 25 roku życia	9730	10274	80,8	105,6
Długotrwale bezrobotni	17457	21507	47,8	123,2

^a Patrz uwagi metodyczne pkt 6 na str. 15. ^b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat.

TABL. 14(27). **WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH BEZ PRAWA DO ZASIŁKU (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010		
	w liczbach bezwzględnych		2005=100	2009=100
z ogółem (dok.):				
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	4787	5035	x	105,2
Powyżej 50 roku życia	8074	9241	87,2	114,5
Bez kwalifikacji zawodowych	12267	12567	81,5	102,4
Bez doświadczenia zawodowego	11338	11958	x	105,5
Bez wykształcenia średniego	24123	25691	x	106,5
Samotnie wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia	3794	4066	x	107,2
Osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia ..	579	795	x	137,3
Niepełnosprawni	1901	2108	143,5	110,9

TABL. 15(28). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI BEZ PRAWA DO ZASIŁKU WEDŁUG PŁCI, PODREGIONÓW I POWIATÓW**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2009	2010
	ogółem		w tym kobiety	
WOJEWÓDZTWO	38796	41840	20556	22593
Podregion nyski	18755	20395	9800	10859
powiaty:				
Brzeski	4208	4723	2276	2579
Kluczborski	2881	2864	1664	1635
Namysłowski	2333	2355	1346	1399
Nyski	6554	7382	3181	3718
Prudnicki	2779	3071	1333	1528
Podregion opolski	20041	21445	10756	11734
powiaty:				
Głubczycki	2501	2715	1275	1429
Kędzierzyńsko-kozielski	3878	4045	2092	2234
Krapkowicki	2380	2421	1376	1483
Oleski	1700	1814	935	976
Opolski	3881	4259	2113	2266
Strzelecki	2313	2403	1203	1309
Miasto na prawach powiatu – Opole	3388	3788	1762	2037

TABL. 16(29). **WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH ZAMIESZKAŁYCH NA WSI**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010		
	w liczbach bezwzględnych	2005=100	2009=100	
OGÓŁEM	20820	21721	68,8	104,3
mężczyźni	9824	10145	73,8	103,3
kobiety	10996	11576	65,0	105,3
z ogółem:				
Do 25 roku życia	5377	5637	79,4	104,8
Długotrwale bezrobotni	7846	9474	44,6	120,7
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	2351	2394	x	101,8
Powyżej 50 roku życia	4475	4844	95,6	108,2
Bez kwalifikacji zawodowych	6295	6234	79,3	99,0
Bez doświadczenia zawodowego	5339	5666	x	106,1
Bez wykształcenia średniego	13841	14247	x	102,9
Samotnie wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia	1557	1592	x	102,2
Osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia ..	216	292	x	135,2
Niepełnosprawni	854	902	150,3	105,6

TABL. 17(30). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, PŁCI, WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA ORAZ STAŻU PRACY W 2010 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE o – ogółem m – w tym mężczyźni	Ogółem	Według czasu pozostawania bez pracy ^{1,2}					
		1 miesiąc i mniej	1–3	3–6	6–12	powyżej 12 miesięcy	
OGÓŁEM	o	21721	3061	5452	4309	3649	5250
	m	10145	1866	2825	1854	1645	1955
Według wieku:							
24 lata i mniej	o	5637	897	1741	1551	749	699
	m	2329	474	829	610	261	155
25–34	o	5557	749	1351	1054	1056	1347
	m	2137	446	646	398	364	283
35–44	o	3696	505	835	669	685	1002
	m	1568	300	402	272	289	305
45–54	o	4444	629	1016	711	746	1342
	m	2306	421	553	334	411	587
55 lat i więcej	o	2387	281	509	324	413	860
	m	1805	225	395	240	320	625

¹ Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ² Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–3 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 1 miesiąc i 1 dzień do 3 miesięcy.

TABL. 17(30). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, PŁCI, WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA ORAZ STAŻU PRACY W 2010 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE o – ogółem m – w tym mężczyźni	Ogółem	Według czasu pozostawania bez pracy ^{1,2}					
		1 miesiąc i mniej	1–3	3–6	6–12	powyżej 12 miesięcy	
Według poziomu wykształcenia:							
Wyższe	o	1451	233	472	326	219	201
	m	406	70	143	87	56	50
Policealne i średnie zawodowe ...	o	4121	553	1003	962	707	896
	m	1438	266	421	298	229	224
Średnie ogólnokształcące	o	1902	284	522	445	317	334
	m	521	101	174	116	77	53
Zasadnicze zawodowe	o	7081	1013	1707	1358	1255	1748
	m	3780	720	1007	701	650	702
Gimnazjalne i niższe	o	7166	978	1748	1218	1151	2071
	m	4000	709	1080	652	633	926
Według stażu pracy²:							
Bez stażu pracy	o	4399	544	1148	1111	635	961
	m	1504	252	479	367	183	223
1 rok i mniej	o	2911	437	781	612	450	631
	m	1060	199	314	217	158	172
1– 5	o	5096	736	1350	1034	879	1097
	m	2289	463	720	440	351	315
5–10	o	2727	391	652	475	506	703
	m	1278	255	348	206	229	240
10–20	o	3227	466	755	505	575	926
	m	1690	326	423	253	295	393
20–30	o	2495	381	564	399	424	727
	m	1627	281	385	247	275	439
Powyżej 30 lat	o	866	106	202	173	180	205
	m	697	90	156	124	154	173

1 Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. 2 Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–3 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 1 miesiąc i 1 dzień do 3 miesięcy.

TABL. 18(31). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG PŁCI, PODREGIONÓW I POWIATÓW**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2009	2010
	ogółem		w tym kobiety	
WOJEWÓDZTWO	20820	21721	10996	11576
Podregion nyski	10910	11421	5689	6017
powiaty:				
Brzeski	2545	2733	1356	1452
Kluczborski	1545	1546	866	862
Namysłowski	1823	1759	1043	1040
Nyski	3769	4092	1822	1997
Prudnicki	1228	1291	602	666

TABL. 18(31). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG PŁCI
PODREGIONÓW I POWIATÓW (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2009	2010
	ogółem		w tym kobiety	
Podregion opolski	9910	10300	5307	5559
powiaty:				
Głubczycki	1462	1546	763	817
Kędzierzyńsko-kozielski	1269	1258	683	686
Krapkowicki	1121	1102	634	649
Oleski	1150	1241	602	647
Opolski	3713	3912	1972	2057
Strzelecki	1195	1241	653	703

TABL. 19(32). **WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH BĘDĄCYCH
W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY WEDŁUG WIEKU, POZIOMU
WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY
W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z ogółem						
		do 25 roku ży- cia	długo- trwale bezro- botni	powyżej 50 roku życia	bez kwa- lifika- cji zawo- dowych	bez do- świadcze- nia zawo- dowego	bez wy- kształce- nia średnie- go	niepełno- sprawni
OGÓŁEM	44781	10828	21608	11815	13979	11975	29738	2472
Według wieku:								
24 lata i mniej	10828	10828	2763	x	3842	6543	5025	199
25–34	10479	x	5364	x	2437	3549	6151	374
35–44	7475	x	4235	x	2145	829	5985	442
45–54	10124	x	5750	x	3300	680	8021	851
55 lat i więcej	5875	x	3496	x	2255	374	4556	606
Według poziomu wykształce- nia:								
Wyższe	3034	876	1290	336	x	1675	x	86
Policealne i średnie zawodowe	7519	2403	3945	1944	x	2750	x	422
Średnie ogólnokształcące	4490	2524	1737	490	2826	2255	x	149
Zasadnicze zawodowe	14318	2361	6458	3684	x	1181	14318	871
Gimnazjalne i niższe	15420	2664	8178	5361	11153	4114	15420	944

110 Bezrobocie rejestrowane

TABL. 19(32). **WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH BĘDĄCYCH W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY W 2010 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z ogółem						
		do 25 roku życia	długo- trwale bezro- botni	powyżej 50 roku życia	bez kwa- lifika- cji zawo- dowych	bez do- świad- czenia zawo- dowego	bez wy- kształ- cenia średnie- go	niepełno- sprawni
Według czasu pozostawania bez pracy^{a,b}:								
1 miesiąc i mniej	5883	1727	1409	1396	1809	1553	4120	250
1– 3	10962	3421	3102	2462	3429	3261	7213	494
3– 6	8730	2978	2520	1824	2572	2893	5407	452
6–12	7512	1382	3000	2170	2294	1714	5150	436
Powyżej 12 miesięcy	11694	1320	11577	3963	3875	2554	7848	840
Według stażu pracy^b:								
Bez stażu pracy	8969	5206	3455	519	3851	8969	3892	273
1 rok i mniej	6264	2477	3110	655	2334	3006	3386	233
1– 5	9523	3027	4644	871	2578	x	6950	384
5–10	5120	118	2739	797	1258	x	4053	318
10–20	6746	x	3817	2468	1810	x	5340	496
20–30	5956	x	3091	4380	1615	x	4502	607
Powyżej 30 lat	2203	x	752	2125	533	x	1615	161

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–3 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 1 miesiąc i 1 dzień do 3 miesięcy.

TABL. 20(33). **WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH BĘDĄCYCH W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY WEDŁUG PŁCI, PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2010 R.**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE o – ogółem k – w tym kobiety	Ogółem	Z ogółem					
		do 25 roku życia	do 27 roku życia, któ- rzy ukoń- czyli szkołę wyższą	powyżej 50 roku życia	długo- trwale bezrobotni	bez kwalifi- kacji zawo- dowych	
WOJEWÓDZTWO	o	44781	10828	897	11815	21608	13979
	k	23355	6226	602	4474	12506	7721
Podregion nyski	o	22364	5182	370	5886	10966	6638
	k	11467	2993	259	2131	6219	3504
powiaty:							
Brzeski	o	5566	1149	59	1528	2752	1596
	k	2936	692	41	598	1581	873
Kluczborski	o	3010	790	35	699	1482	767
	k	1658	453	24	272	942	469
Namysłowski	o	2469	713	48	575	1320	658
	k	1419	441	38	222	842	401
Nyski	o	8081	1754	158	2242	3662	2665
	k	3867	964	106	753	1941	1289
Prudnicki	o	3238	776	70	842	1750	952
	k	1587	443	50	286	913	472

TABL. 20(33). **WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH BĘDĄCYCH W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY WEDŁUG PŁCI, PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2010 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE o – ogółem k – w tym kobiety	Ogółem	Z ogółem				
		do 25 roku życia	do 27 roku życia, któ- rzy ukoń- czyli szkołę wyższą	powyżej 50 roku życia	długo- trwale bezrobotni	bez kwalifi- kacji zawo- dowych
Podregion opolski	o 22417	5646	527	5929	10642	7341
	k 11888	3233	343	2343	6287	4217
powiaty:						
Głubczycki	o 2837	717	49	732	1537	1035
	k 1445	401	33	278	848	590
Kędzierzyńsko-kozielski	o 4225	1031	57	1096	2120	1701
	k 2282	575	32	454	1263	954
Krapkowicki	o 2530	730	60	526	1233	855
	k 1498	447	46	231	829	545
Oleski	o 1930	634	63	460	818	309
	k 994	358	39	162	483	174
Opolski	o 4550	1146	92	1166	2066	1285
	k 2297	626	62	426	1204	714
Strzelecki	o 2552	737	66	652	1121	1098
	k 1374	448	47	252	654	597
Miasto na prawach powiatu	o 3793	651	140	1297	1747	1058
– Opole	k 1998	378	84	540	1006	643

TABL. 21(34). **OFERTY PRACY ZGŁOSZONE DO POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	
	w liczbach bezwzględnych		2009=100
OGÓŁEM	33323	38632	115,9
sektor: publiczny	12485	13822	110,7
prywatny	20838	24810	119,1
z ogółem:			
Dotyczące pracy subsydiowanej	17583	21278	121,0
Staże	7469	10021	134,2
Dla niepełnosprawnych	604	881	145,9
Dla absolwentów ^a	437	807	184,7
Prace społecznie użyteczne	4696	4581	97,6
Dotyczące pracy sezonowej	2878	3443	119,6
Oferty pracy^b	768	1057	137,6
w tym niewykorzystane dłużej niż 1 miesiąc	214	248	115,9
z ofert pracy:			
Staże	172	202	117,4
Prace społecznie użyteczne	53	4	7,5
Dla niepełnosprawnych	85	35	41,2
Bezrobotni zarejestrowani przypadający na 1 ofertę pracy^b	61	46	x

a Patrz uwagi metodyczne pkt 6 na str. 15. b Stan w dniu 31 XII.

Wynagrodzenia

TABL. 1(35). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I SEKCJI W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	
	w złotych	ogółem=100
OGÓŁEM	2946,59	100,0
sektor: publiczny	3606,25	122,4
prywatny	2551,92	86,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3157,96	107,2
Przemysł	3041,07	103,2
w tym przetwórstwo przemysłowe	2921,30	99,1
Budownictwo	2319,46	78,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2320,38	78,7
Transport i gospodarka magazynowa	2308,37	78,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1700,22	57,7
Informacja i komunikacja	3620,52	122,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3743,63	127,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3001,92	101,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2710,74	92,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2246,60	76,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne	3934,71	133,5
Edukacja	3326,80	112,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3191,67	108,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2801,90	95,1
Pozostała działalność usługowa	2186,33	74,2

TABL. 2(36). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI I WYBRANYCH SEKCJI**

SEKCJE	2009			2010		
	ogółem	sektor		ogółem	sektor	
		publiczny	prywatny		publiczny	prywatny
	w złotych					
OGÓŁEM	2987,87	3442,41	2635,90	3137,29	3606,25	2769,18
w tym:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3057,19	3965,90	2498,60	3314,63	4468,33	2592,96
Przemysł	2981,32	3900,05	2757,78	3133,71	4172,12	2882,37
Budownictwo	2554,37	2722,50	2552,09	2674,20	2930,64	2671,42
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2583,27	#	2583,31	2654,66	#	2654,53
Transport i gospodarka magazynowa	2437,10	2788,54	2346,84	2483,80	2837,14	2397,88
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1806,60	2722,89	1596,40	1798,19	2788,65	1605,90
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3830,19	5497,75	3712,19	4050,94	5910,66	3930,40
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2941,04	2979,26	2921,86	3099,80	3067,49	3118,06
Edukacja	3118,28	3124,09	2778,07	3335,95	3342,18	2964,44
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3209,46	3322,91	2454,47	3249,61	3350,53	2568,44
Pozostała działalność usługowa	1744,73	–	1744,73	2054,65	–	2054,65

a Patrz uwagi metodyczne pkt 1 na str. 17.

TABL. 3(37). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI, PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym					
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	przemysł	budownic- two	handel; naprawa pojazdów samochod- owych ^A	transport i gospo- darka magazy- nowa	opieka zdrowotna i pomoc społeczna

W ZŁOTYCH

WOJEWÓDZTWO	3137,29	3314,63	3133,71	2674,20	2654,66	2483,80	3249,61
Podregion nyski	2778,01	3030,60	2571,26	2216,19	2002,20	2084,53	2920,94
powiaty:							
Brzeski	2795,69	3307,37	2668,62	2529,70	2105,88	2251,27	2746,44
Kluczborski	2848,38	3145,01	2804,34	2461,21	1854,12	1853,79	2677,88
Namysławski	2833,22	3145,56	2748,10	1919,15	1924,93	2402,26	2824,02
Nyski	2733,31	2577,96	2400,24	2001,13	2011,01	2246,68	3159,72
Prudnicki	2730,02	3387,81	2321,02	1975,18	2033,93	1663,84	2639,81
Podregion opolski	3288,18	3608,28	3364,90	2824,34	2885,16	2607,60	3401,23
powiaty:							
Głubczycki	2878,02	3263,84	2750,15	2531,67	1857,33	#	2898,27
Kędzierzyńsko-kozielski	3518,97	3648,65	3816,31	3255,35	4049,87	3092,25	3405,03
Krapkowicki	3798,54	2420,29	4316,26	3266,97	2733,75	2495,07	2994,27
Oleski	2731,82	3454,64	2630,73	1646,29	2369,70	1764,87	2702,53
Opolski	2872,04	3642,47	2911,55	2242,28	2458,43	2270,89	2934,76
Strzelecki	2929,69	4966,99	2847,64	2522,14	2170,08	2310,21	2763,03
Miasto na prawach powiatu – Opole	3541,80	5551,10	3724,66	2974,94	2967,55	2617,81	3908,05

2009 = 100

WOJEWÓDZTWO	105,0	108,4	105,1	104,7	102,8	101,9	101,3
Podregion nyski	104,7	108,5	104,5	103,5	102,9	103,2	101,7
powiaty:							
Brzeski	104,0	106,9	106,1	98,9	101,8	107,6	101,0
Kluczborski	104,3	109,9	99,7	109,4	102,6	101,8	101,1
Namysławski	106,0	102,1	110,5	x	105,0	x	99,7
Nyski	104,6	109,6	103,7	101,4	105,1	107,4	101,1
Prudnicki	105,2	111,7	105,3	x	95,6	107,9	107,2
Podregion opolski	105,2	108,2	105,3	104,7	102,9	101,7	101,0
powiaty:							
Głubczycki	104,6	101,9	107,3	103,5	92,0	x	105,9
Kędzierzyńsko-kozielski	104,6	104,3	103,5	106,2	103,4	102,4	100,4
Krapkowicki	105,4	96,4	108,4	102,2	102,5	82,5	97,5
Oleski	104,2	111,9	102,7	108,1	104,2	112,9	101,5
Opolski	107,1	108,8	107,7	96,8	113,5	109,7	106,4
Strzelecki	103,2	122,5	105,4	91,7	105,3	101,5	101,2
Miasto na prawach powiatu – Opole	105,6	136,5	103,7	108,0	99,6	103,5	99,9

a Patrz uwagi metodyczne pkt 1 na str. 17.

Aktywność ekonomiczna ludnościTABL. 1(38). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT WIĘCEJ**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010			
	kwartały				
	IV	I	II	III	IV
Ludność w tys.	780	785	756	770	760
W tym mężczyźni	375	376	358	364	358
Aktywni zawodowo w tys.	424	432	401	411	405
W tym mężczyźni	242	246	229	230	225
Pracujący	386	379	367	376	369
w tym mężczyźni	223	217	210	213	206
Bezrobotni	38	53	34	35	37
w tym mężczyźni	18	28	19	18	19
Bierni zawodowo w tys.	356	353	355	359	354
W tym mężczyźni	134	131	129	134	133
Współczynnik aktywności zawo- dowej w %	54,4	55,0	53,0	53,4	53,3
Wskaźnik zatrudnienia w %	49,5	48,3	48,5	48,8	48,6
Stopa bezrobocia w %	9,0	12,3	8,5	8,5	9,1

TABL. 2(39). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo
		razem	pracujący	bezrobotni	
OGÓŁEM w tys.	760	405	369	37	354
z wykształceniem:					
Wyższym	112	87	83	^a	25
Policealnym i średnim zawodowym ...	177	116	106	9	61
Średnim ogólnokształcącym	68	31	26	^a	37
Zasadniczym zawodowym	219	140	128	12	79
Gimnazjalnym, podstawowym, niepeł- nym podstawowym i bez wykształ- cenia szkolnego	184	32	25	7	152

^a Szacunek mniejszy niż 5 tys., konkretna wartość nie podana ze względu na wysoki losowy błąd próby.

Warunki pracy

TABL. 1(40) **ZATRUDNIENI^{ab} W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII

LATA SEKCJE		Ogółem		W tym zagrożenia związane			
				ze środowiskiem pracy		z uciążliwością pracy	
		razem	w tym przez jed- ną grupę czynników	razem	w tym przez jed- ną grupę czynników	razem	w tym przez jed- ną grupę czynników
OGÓŁEM	2009	165,8	130,7	84,9	61,1	65,8	59,0
	2010	154,9	108,2	73,8	58,8	67,2	38,2
w tym:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiec- two i rybactwo	2009	118,3	96,0	58,3	46,2	36,9	35,4
	2010	98,8	82,1	42,3	36,8	34,5	32,5
Przemysł	2009	210,3	167,7	107,3	73,1	81,8	78,8
	2010	193,1	117,3	90,2	67,1	84,1	33,8
Budownictwo	2009	252,6	174,4	191,7	154,9	41,7	12,1
	2010	248,6	210,7	199,3	177,4	23,8	19,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2009	41,4	34,2	20,9	14,8	16,3	16,3
	2010	30,4	26,9	19,8	17,1	6,8	6,5
Transport i gospodarka maga- zynowa	2009	201,0	165,7	20,9	16,8	177,2	146,0
	2010	178,6	161,6	11,6	9,8	165,2	150,1
Edukacja	2009	6,4	6,4	4,5	4,5	—	—
	2010	196,4	194,3	—	—	194,3	192,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2009	31,5	27,0	29,5	26,7	—	—
	2010	32,1	29,8	26,6	26,3	5,3	3,3
Pozostała działalność usłu- gowa	2009	736,8	736,8	736,8	736,8	—	—
	2010	545,5	545,5	545,5	545,5	—	—

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego. b Patrz uwagi metodyczne pkt 1 na str. 20.

TABL. 2(41). **ZATRUDNIENI^{ab} W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG PODREGIONÓW I POWIATÓW**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Zagrożenia związane		
			ze środowi- skiem pracy	z uciążliwością pracy	z czynnikami mechanicz- nymi
WOJEWÓDZTWO	2009	18253	9347	7241	1665
	2010	17708	8440	7682	1586
Podregion nyski	2009	3395	1944	1095	356
	2010	2691	1435	880	376
powiaty:					
Brzeski	2009	714	548	91	75
	2010	514	351	80	83
Kluczborski	2009	666	486	145	35
	2010	524	370	127	27
Namysłowski	2009	703	190	466	47
	2010	616	163	394	59
Nyski	2009	745	467	156	122
	2010	602	342	149	111
Prudnicki	2009	567	253	237	77
	2010	435	209	130	96
Podregion opolski	2009	14858	7403	6146	1309
	2010	15017	7005	6802	1210
powiaty:					
Głubczycki	2009	533	265	99	169
	2010	372	174	99	99
Kędzierzyńsko-kozielski	2009	902	502	346	54
	2010	927	559	340	28
Krapkowicki	2009	2247	1946	108	193
	2010	2628	2273	145	210
Oleski	2009	720	422	62	236
	2010	604	377	46	181
Opolski	2009	5165	1488	3405	272
	2010	5285	1340	3664	281
Strzelecki	2009	1259	937	227	95
	2010	1182	805	260	117
Miasto na prawach powiatu – Opole ...	2009	4032	1843	1899	290
	2010	4019	1477	2248	294

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego. b Patrz uwagi metodyczne pkt 1 na str. 20.

TABL. 3(42). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**

LATA SEKCJE		Ogółem	W wypadkach			Z ogółem w wypad- kach ^b powodują- cych niezdol- ność do pra- cy 1 dzień i więcej
			śmiertelnych	ciężkich	lekkich	
OGÓŁEM	2009	2145	15	28	2102	1984
	2010	2396	10	23	2363	2194
w tym:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2009	79	1	—	78	77
	2010	101	2	—	99	98
Przemysł	2009	901	3	16	882	859
	2010	986	4	15	967	923
Budownictwo	2009	262	6	5	251	246
	2010	264	1	3	260	253
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2009	241	1	—	240	223
	2010	298	1	1	296	271
Transport i gospodarka magazy- nowa	2009	130	1	3	126	119
	2010	161	1	—	160	130
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2009	25	—	1	24	24
	2010	35	—	1	34	35
Edukacja	2009	123	—	2	121	107
	2010	137	—	1	136	116
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	2009	117	—	—	117	102
	2010	145	—	—	145	120
Pozostała działalność usługowa	2009	7	—	—	7	7
	2010	10	—	1	9	10

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Bez poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.

TABL. 4(43). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY¹ ORAZ LICZBA DNI NIEZDOLNOŚCI DO PRACY SPOWODOWANYCH WYPADKAMI WEDŁUG PŁCI, PODREGIONÓW I POWIATÓW W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE o – ogółem m – w tym mężczyźni	Poszkodowani				Liczba dni niezdolności do pracy	
	ogółem	w wypadkach			ogółem w tys.	na 1 poszkodowanego ²
		śmiertelnych	ciężkich	lekkich		
WOJEWÓDZTWO	o 2396	10	23	2363	86,2	36,1
.....	m 1702	9	21	1672	63,6	37,5
Podregion nyski	o 719	3	6	710	25,7	35,9
.....	m 493	2	4	487	18,5	37,6
powiaty:						
Brzeski	o 225	2	3	220	5,8	26,2
.....	m 162	1	1	160	4,2	26,1
Kluczborski	o 112	–	2	110	5,2	46,5
.....	m 91	–	2	89	4,6	50,6
Namysłowski	o 70	–	–	70	2,1	30,4
.....	m 54	–	–	54	1,7	32,1
Nyski	o 231	–	1	230	9,6	41,5
.....	m 142	–	1	141	5,8	40,9
Prudnicki	o 81	1	–	80	3,0	37,0
.....	m 44	1	–	43	2,1	49,5
Podregion opolski	o 1677	7	17	1653	60,5	36,2
.....	m 1209	7	17	1185	45,1	37,5
powiaty:						
Głubczycki	o 69	–	–	69	3,0	43,3
.....	m 54	–	–	54	2,1	38,6
Kędzierzyńsko-kozielski	o 266	–	1	265	9,4	35,2
.....	m 179	–	1	178	6,5	36,1
Krapkowicki	o 130	3	2	125	4,7	36,3
.....	m 102	3	2	97	3,9	38,5
Oleski	o 79	–	2	77	3,3	41,9
.....	m 60	–	2	58	2,6	43,6
Opolski	o 287	2	6	279	10,6	37,2
.....	m 242	2	6	234	9,1	38,0
Strzelecki	o 150	–	1	149	5,3	35,7
.....	m 108	–	1	107	4,1	38,3
Miasto na prawach powiatu	o 696	2	5	689	24,2	34,8
– Opole	m 464	2	5	457	16,8	36,4

¹ Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. ² Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych oraz bez liczby dni niezdolności do pracy dla tych osób.